

cejfe

Àmbit d'Execució Penal

Anàlisi dels homicides sexuals a Catalunya: Característiques, gestió i reincidència

Ajut a la investigació 2023

Autors

Àngel Cuquerella Fuentes, Rosa Viñas Racionero, Marian Martínez
García i Núria Querol Viñas

Any 2024

Generalitat de Catalunya
**Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada**

Anàlisi dels homicides sexuals a Catalunya: Característiques, gestió i reincidència

Dr. Àngel Cuquerella Fuentes

Dra. Rosa Viñas Racionero

Sra. Marian Martínez García

Dra. Núria Querol Viñas

El Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada ha editat aquesta investigació respectant el text original dels autors, que són responsables de la correcció lingüística.

Les idees i opinions expressades en la investigació són de responsabilitat exclusiva dels autors, i no s'identifiquen necessàriament amb les del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional \(CC BY-NC-ND 4.0\) de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/), el text complet de la qual es troba disponible en <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Així doncs, es permet la reproducció, la distribució i la comunicació pública del material, sempre que se n'esmeni l'autoria i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (Departament de Justícia) i no se'n faci ús comercial ni es transformi per generar-ne una obra derivada.

Resum

En aquesta investigació es va analitzar una mostra d'homicides sexuals a Catalunya per tal de conèixer les seves característiques, els reptes en la seva gestió i la seva potencial reincidència. Aquest triple objectiu es va adreçar mitjançant un estudi que utilitzava un *disseny de mètodes mixtes de triangulació concurrent* que analitzava dues mostres: 1) Una mostra prospectiva on 13 homicides sexuals encarcerats es van avaluar i comparar amb dos grups control de 9 agressors sexuals i 9 homicides de dones adultes desconegudes ($n = 31$). 2) Una mostra retrospectiva de 50 agressors amb la qual es va estimar la reincidència dels homicides sexuals que portaven reinserits a la societat entre 5 i 10 anys. Per recollir les dades de la mostra prospectiva, es van revisar els expedients penitenciaris dels 31 agressors i subseqüentment es van entrevistar i administrar diverses proves psicomètriques a 26 d'ells. Per recollir les dades de la mostra retrospectiva, es van revisar els expedients penitenciaris dels 50 agressors excarcerats. Els resultats indiquen que els 13 homicides sexuals presentaven interessos de tipus parafilic des de l'adolescència i que el seu comportament es va tornar significativament més violent amb l'edat, arribant a agredir, com a mínim, 87 víctimes. Aquests agressors diferien dels grups control en tant que els homicides sexuals mostraven gratificació sexual amb els dos components: el sexual i el violent. Només es va detectar un cas entre els homicides sexuals que havien estat excarcerats entre els últims 5 a 10 anys i aquest no havia reincidit, així que aquest estudi proporciona una estimació preliminar de la taxa de reincidència per a aquest grup de delinqüents.

Paraules clau: Homicidi sexual; Violència sexual; Agressor; Disseny de mètodes mixtes

Resumen

En esta investigación se analizó una muestra de homicidas sexuales en Catalunya para conocer sus características, los retos de su gestión penitenciaria i su potencial reincidencia. Este triple objetivo se abarcó mediante un estudio de *métodos mixtos de triangulación concurrente* que analizaba dos muestras: 1) Una muestra prospectiva donde 13 homicidas sexuales que se hallaban encarcelados se evaluaron y compararon con dos grupos control de 9 agresores sexuales y 9 homicidas de mujeres desconocidas ($n = 31$). 2) Una muestra retrospectiva de 50 agresores que servía para analizar la reincidencia de los homicidas sexuales que llevaban reinsertados en la sociedad entre 5 y 10 años. Para recoger los datos de la muestra prospectiva, se revisaron los expedientes penitenciarios de los 31 agresores y subsecuentemente se entrevistó y administró varias pruebas psicométricas a 26 de ellos. Para recoger los datos de la muestra retrospectiva, se revisaron los expedientes penitenciarios de los 50 agresores excarcelados. Los resultados indican que los 13 homicidas sexuales tenían intereses de tipo parafílico desde la adolescencia y que su comportamiento se volvió significativamente más violento con la edad, llegando a agredir, como mínimo, a 87 víctimas. Estos agresores diferían de los grupos control en tanto que los homicidas sexuales parecían gratificarse sexualmente con los dos componentes: el sexual y el violento. Solo se detectó un caso entre los homicidas sexuales que habían sido excarcelados entre los últimos 5 a 10 años y éste no había reincidido, por lo que este estudio proporciona una estimación preliminar de la tasa de reincidencia para este grupo de delincuentes.

Palabras clave: Homicidio sexual; Violencia sexual; Agresor; Diseños de métodos mixtos

Abstract

In this study, a sample of sexual murderers in Catalonia was analyzed to explore their characteristics, prison management challenges, and recidivism. This threefold objective was addressed using a triangulated concurrent mixed methods design with two samples: a prospective sample of 13 incarcerated sexual murderers, assessed and compared with two control groups of 9 sexual offenders and 9 homicidal offenders who had murdered unknown female victims ($n = 31$), and a retrospective sample of 50 offenders used to assess the recidivism of sexual murderers released from prison 5 to 10 years prior. Data collection for the prospective sample involved reviewing the correctional records of the 31 offenders as well as conducting interviews and administering psychometric tests on 26 of them, while data for the retrospective sample was collected exclusively through record reviews. The results indicate that the 13 sexual murderers exhibited paraphilic interests beginning in adolescence, with progressively more violent behavior that ultimately led to attacks on at least 87 victims. These offenders differed from the control groups in that they derived sexual gratification from both the sexual and violent aspects of their acts. Only one sexual murderer of the retrospective sample had been released 5 to 10 years ago, and this offender had not recidivated. Therefore, this study provides a preliminary estimate of the recidivism rate for this offender group.

Key words: Sexual homicide; Sexual violence; Offender; Mixed Methods design

Sumari

1. Introducció	14
2. Marc teòric	15
2.1 Què és l'homicidi sexual?	15
2.2 Epidemiologia d'homicidis sexuals	15
2.3 Teories explicatives dels homicidis sexuals	16
2.4 Homicides sexuals: neixen o es fan?	17
2.4.1 Ambient familiar i infantesa	17
2.4.1.1 Característiques socio-demogràfiques dels homicides sexuals	17
2.4.1.2 Ambient familiar i relació amb els altres membres de la família	18
2.4.1.3 Antecedents de maltractament i abús	18
2.4.1.3.1 Negligència i abandonament parental	19
2.4.1.3.2 Abús físic, sexual i emocional	19
2.4.2 Desenvolupament acadèmic i laboral	20
2.4.3 Relacions socials i amistats	21
2.4.4 Antecedents psiquiàtrics	21
2.4.4.1 Trastorns de personalitat	22
2.4.4.2 Trastorns parafilics	22
2.4.4.2.1 Paràfilia	22
2.4.4.2.2 Hiperfília	23
2.4.5 Historial psicosexual	23
2.4.5.1 Vivències traumàtiques i comportament sexual patològic primerenc	23
2.4.5.2 Fantasies sexuals i preferències sexuals centrades en el delicte	25
2.4.5.2.1 Què són les fantasies sexuals?	25
2.4.5.2.2 Què són les fantasies sexuals centrades en el delicte?	25
2.4.5.3 Conducta sexual violenta relacionada amb la fantasia sexual	26
2.4.6 Antecedents criminals violents	27
2.5 Homicides sexuals: com maten?	28
2.5.1 Antecedents dels homicidis	28

2.5.1.1	Situacions estressants	28
2.5.1.2	Canvis cognitius i emocionals	28
2.5.1.3	Ideació homicida i planificació dels homicidis	29
2.5.1.4	Selecció de la víctima	30
2.5.1.4.1	Característiques de les víctimes dels homicides sexuals	30
2.5.1.4.2	Procés per seleccionar una víctima	30
2.5.2	La perpetració de l'homicidi	31
2.5.2.1	Contacte inicial amb la víctima	31
2.5.2.2	Conductes durant la perpetració de l'homicidi	32
2.5.2.2.1	Actes de violència física durant l'homicidi sexual	33
2.5.2.2.2	Actes sexuals i sadisme sexual	34
2.5.2.3	Conductes violentes i/o sexuals després de la mort de la víctima	34
2.5.3	Disposició del cadàver i consciència forense	35
2.5.3.1	Disposició del cadàver	35
2.5.3.1.1	Cos transportat de l'escena del crim o deixat a l'escena del crim	35
2.5.3.1.2	Poses i/o vestimenta del cos de la víctima	36
2.5.3.2	Intents d'ocultar les evidències forenses	37
2.6	Importància del l'estudi de l'homicida sexual	37
2.6.1	Difícil detecció i avaluació que es pot millorar	38
2.6.1.1	Primera millora: analitzar l'inici i el tipus de trajectòria delictiva	38
2.6.1.2	Segona millora: avaluar l'evolució de la conducta parafilica	39
2.6.1.3	Tercera millora: Examinar la relació entre la patologia psiquiàtrica i els patrons de violència durant els homicidis	39
2.6.1.4	Quarta millora: Considerar la selecció de la víctima	40
2.6.2	La difícil gestió dels homicides sexuals a les presons	41
2.6.2.1	Falta d'adherència al tractament	41
2.6.2.2	Violència intra-institucional	42
2.6.3	Reincidència violenta	43
3.	Objectius	45
4.	Metodologia	47

4.1 Disseny de la investigació	47
4.2 Selecció de la mostra	48
4.2.1 Grup experimental: homicides sexuals	48
4.2.2 Grup control: agressors sexuals	49
4.2.3 Grup control: homicides no sexuals	50
4.3 Procediment i recollida de dades	50
4.3.1 Recollida de dades de la mostra prospectiva (agressors encarcerats)	50
4.3.1.1 Recollida de dades quantitatives	51
4.3.1.2 Recollida de dades qualitatives	52
4.3.2 Mostra retrospectiva (agressors excarcerats entre el 2013 i el 2017)	53
4.4 Variables	53
4.4.1 Variables quantitatives extretes dels expedients dels serveis penitenciaris (SIPC)	53
4.4.1.1 Casos delictius	54
4.4.1.2 Agressors i la seva conducta regimental	54
4.4.1.3 Víctimes i les escenes del crim	55
4.4.2 Variables qualitatives extretes de les entrevistes als agressors encarcerats	56
4.5 Instruments psicomètrics	57
4.5.1 Barrat Impulsivity Scale -11	57
4.5.2 Triarchic Psychopathy Measure	58
4.5.3 Violent Ideation Scale – Extended Version	59
4.5.4 Varieties of Sadistic Tendencies	60
4.5.5 Personality Assessment Inventory	61
4.6 Variables qualitatives extretes de les entrevistes amb els professionals de presons	61
4.7 Anàlisi de dades	62
4.7.1 Dades quantitatives	62
4.7.2 Dades qualitatives	62
4.7.2.1 Procés d'anàlisi de les dades	62

4.7.2.2 Anàlisi de la fiabilitat	64
4.8 Dades perdudes	64
5. Resultats	66
5.1 Objectiu 1: Característiques dels homicides sexuals encarcerats a Catalunya al 2023	67
5.1.1 Antecedents psicosocials	68
5.1.2 Adaptació als entorns escolars i laborals	70
5.1.3 Antecedents psiquiàtrics i patologia mental	73
5.1.3.1 Informació clínica dels expedients penitenciaris	74
5.1.3.2 Patologia mental actual: resultats de l'administració de proves psicomètriques durant l'estudi	75
5.1.3.2.1 Barrat Impulsivity Scale – 11a versió (BIS-11)	75
5.1.3.2.2 Triarchic Psychopathy Measure (TriPM)	76
5.1.3.2.3 Violent Ideation Scale – Extended Version (VIS-X)	76
5.1.3.2.4 Varieties of Sadistic Tendencies (VAST)	77
5.1.3.2.5 Personality Assessment Inventory (PAI)	77
5.1.4 Historial psicosexual	80
5.1.4.1 Evolució psicosexual en la infància i adolescència	80
5.1.4.2 Comportament sexual adult	83
5.1.5 Antecedents criminals	86
5.1.6 Fets pels quals estan a presó	87
5.1.6.1 Antecedents immediats de l'agressió	87
5.1.6.1.1 Casos sense motivació sexual aparent però amb clars desencadenants	88
5.1.6.1.2 Casos amb motivació sexual òbvia i clars desencadenants	88
5.1.6.2 Comportaments abans, durant i després dels assassinats (13 agressors i 16 assassinats)	90
5.1.6.2.1 Aproximació i control de la víctima (16 víctimes)	91
5.1.6.2.2 Violència sexual o física durant els 16 assassinats	92
5.1.7. Comportament post-delictiu	95

5.1.8 Condemna	95
5.2 Objectiu 2: Comparar els homicides sexuals amb els homicides no sexuals i els agressors sexuals	95
5.2.1 Entorn social i esdeveniments formatius	97
5.2.2 Rendiment acadèmic i laboral	98
5.2.3 Antecedents psiquiàtrics i patologia mental	99
5.2.3.1 Trets psicopatològics descrits als expedients penitenciaris	99
5.2.3.2 Administració de proves psicomètriques durant el present estudi	100
5.2.4 Historial psicosexual	101
5.2.4.1 Diferències entre els homicides sexuals i els agressors sexuals en relació al seu historial psicosexual	102
5.2.4.2 Diferències entre els homicides sexuals i els homicides del grup control en relació al seu historial psicosexual	104
5.2.5 Antecedents criminals	105
5.2.6 Fets pels quals estan a presó	105
5.2.6.1 Selecció i primer contacte amb la víctima	106
5.2.6.2 Conductes físicament violentes	107
5.2.6.3 Conductes sexualment violentes	109
5.2.6.4 Conductes extremes	110
5.2.7. Comportament post-delictiu	111
5.3 Tercer objectiu: Dificultats de gestió penitenciària dels homicides sexuals	111
5.3.1 Faltes greus i molt greus	111
5.3.2 Adherència al tractament	113
5.3.3 Conductes de risc	115
5.4. Quart objectiu: Taxa de reincidència	116
6. Discussió i conclusions	119
6.1 Àrees d'avaluació dels homicides sexuals	119
6.1.1 Trauma i trets d'insensibilitat emocional	121
6.1.2 Problemes relacionals	122
6.1.2.1 Aïllament social	122

6.1.2.2 Mecanisme d'afrontament cognitiu: fantasies violentes _____	123
6.1.2.3 Esquema d'interacció social: Un món de predadors i preses _____	124
6.1.3 Rendiment i adaptació acadèmica, laboral i militar _____	125
6.1.4 Desenvolupament d'una sexualitat patològica _____	126
6.1.4.1 Fusió de la sexualitat i la violència a la primera infància _____	126
6.1.4.2 Reforçament de les fantasies sexuals violentes a la adolescència _____	127
6.1.4.3 Comportament sexual de l'homicida sexual a l'edat adulta _____	128
6.1.4.3.1 Increment de la diversitat i freqüència de l'activitat sexual _____	128
6.1.4.3.2 Patró d'excitació sexual predominantment sàdic _____	129
6.1.4.3.3 Heterogeneïtat i evolució del patró d'excitació sexual sàdic inicial _____	130
6.1.5 Patrons de personalitat patològics _____	131
6.1.5.1 Estructura de personalitat "eruptiva" _____	131
6.1.5.2 Relació patoplàstica: La personalitat dona forma a la patologia sexual _____	133
6.1.5.3 Estructures de personalitat antisocial, asocial i límit i conducta sexual _____	133
6.1.5.3.1 Estructura de personalitat antisocial i sadisme sexual _____	134
6.1.5.3.2 Estructures de personalitat esquizoide i la víctima objecte _____	134
6.1.5.3.3 Estructures de personalitat límit i desplaçament de la ràbia _____	135
6.1.6 Trastorns addicionals que redueixen el control de la conducta _____	135
6.1.7 Trajectòries delictives inexistents o marcades pels delictes sexuals _____	136
6.1.8 L'elecció de la víctima i el tipus d'agressor _____	137
6.1.8.1 La víctima dona desconeguda _____	138
6.1.8.2 Les parelles sexuals _____	138
6.1.8.3 Víctimes menors d'edat _____	139
6.1.9 Modus operandi durant els assassinats i àrees d'avaluació _____	140
6.1.9.1 Evidència de planificació en l'abducció de la víctima _____	140
6.1.9.2 Patró complex d'agressió que té ha ser analitzat qualitativament _____	141
6.1.9.2.1 Violència física característica del sadisme sexual _____	142
6.1.9.2.2 Patró de violència sexual amb actes inusuals i extrems _____	142

6.1.9.3 Conductes per evitar la detecció _____	143
6.2 Gestió i intervenció psicològica amb els homicides sexuals _____	144
6.2.1 Funció rehabilitadora i relació terapèutica _____	144
6.2.2 Disseny de l'itinerari del tractament _____	145
6.2.3 Avaluació de la disminució del risc durant el compliment de condemna _____	147
6.3 Reincidència dels homicides sexuals _____	148
7. Limitacions de l'estudi i recomanacions _____	150
7.1 Limitacions _____	150
7.2 Recomanacions _____	152
8. Referències bibliogràfiques _____	155
9. Annexos _____	179
Annex I. Consentiment informat _____	179
Annex II. Barrat Impulsivity Scale – 11a versió _____	180
Annex III. Reial decret 787/1984, de 28 de març _____	181

1. Introducció

En els darrers anys, ha quedat palesa la necessitat de gestionar adequadament els casos policials, judicials, forenses i penitenciaris d'alta complexitat, ja que aquests plantegen reptes específics tant per a la societat com per a l'Administració de justícia. D'entre aquests casos, els homicides sexuals sobresurten tant per la brutalitat dels assassinats i el gran nombre de víctimes com per la dificultat de la seva gestió dins dels centres penitenciaris (vegeu Hickey, 2006).

La literatura científica assenyala que els homicides sexuals presenten característiques distintives que els separen d'altres tipus d'homicides i agressors sexuals. Per exemple, un estudi nord-americà va trobar que aquests agressors solen mostrar un grau més alt de planificació i sofisticació, a més d'un major nivell de psicopatia i parafília (Hickey, 2005). A més, la taxa de reincidència violenta entre aquests individus és alarmantment elevada, amb estudis que apunten que tenen el doble de probabilitats de cometre nous delictes violents després de ser alliberats (DeLisi et al., 2019).

La manca de recerca específica sobre homicidis sexuals a Catalunya representa una oportunitat clau per aprofundir en aquest camp i desenvolupar estratègies de tractament i rehabilitació més efectives. Això és especialment rellevant si tenim en compte que estudis internacionals destaquen la necessitat de programes de tractament adaptats a les característiques úniques d'aquests agressors, incloent-hi la psicopatia i els trets parafílics que sovint presenten (Carter et al., 2017; Tardif et al., 2007).

Per tant, la present investigació sobre els homicidis sexuals a Catalunya es va dur a terme amb l'objectiu de millorar la comprensió d'aquest col·lectiu i de desenvolupar mesures efectives de prevenció i tractament que puguin ajudar a reduir significativament les taxes de reincidència i, alhora, millorar la seguretat pública.

2. Marc teòric

2.1 Què és l'homicidi sexual?

Segons estudis internacionals previs (Beauregard i DeLisi, 2021), l'homicidi sexual es defineix com aquell on:

1. Hi ha evidència forense d'elements sexuals presents en l'acte de matar
2. L'agressor admet que l'homicidi va tenir un component sexual, o
3. Hi ha sospita que l'homicidi estava motivat sexualment. Aquesta sospita es confirma si es troben almenys dos dels següents elements identificats pels investigadors del Federal Bureau of Investigation (FBI) dels United States of America (Ressler et al., 1992): a) la víctima es troba nua o vestida de manera insinuant, b) es deixen a la vista els òrgans sexuals de la víctima, c) s'introdueixen objectes en el cos de la víctima (especialment als òrgans sexuals), d) el cos de la víctima és deixat en una postura obertament sexual, e) evidència d'activitat sexual amb penetració (oral, anal o vaginal), i f) evidència d'actes de caràcter sàdic, com la mutilació del cos.

2.2 Epidemiologia d'homicidis sexuals

Determinar la taxa d'homicidis sexuals és una tasca extremadament complexa per diverses raons. En primer lloc, hi ha casos en què la motivació sexual no és clarament evident durant la comissió del crim, fet que dificulta la identificació d'aquests homicidis com a sexuals, tot i que ho són. D'altra banda, també trobem situacions en què l'agressor ataca sexualment la víctima i la mata sense que l'acte de matar estigui motivat sexualment (p. ex., objectiu de silenciar a la víctima després de l'agressió). Aquests tipus d'atacs ocasionalment es classifiquen com homicidis sexuals tot i que no ho són. Aquest tipus de biaixos fa que sigui difícil estimar amb precisió les estadístiques sobre els homicidis sexuals (Schlesinger, 2004; Hazelwood, 2009).

Malgrat les limitacions esmentades, la literatura científica indica que l'homicidi sexual comprèn un percentatge perceptible dins del volum d'homicidis (Ressler et al., 1992) i que la majoria dels assassinats en sèrie formen part d'aquest col·lectiu (Revitch, 1965). Per exemple, països com Estats Units, Canadà o Regne Unit estimen que entre l'1% i el 4% de tots els homicidis són de caire sexual (Chan et al., 2013; Meloy, 2000; Roberts i Grossman, 1993) i això ha portat al seu estudi als esmentats països, així com a d'altres a on encara no hi ha estadístiques oficialment establertes, com seria el cas de França (James et al., 2018), Alemanya (Hill et al., 2008), Suècia (Sturup et al., 2019), Xina (Chan i Li, 2019; Chan et al., 2019), Corea del Sud (Sea et al., 2019) o Sudàfrica (Abrahams et al., 2008). A Espanya, l'estudi de l'homicida sexual és encara molt limitat i no tenim estadístiques bàsiques o estudis en profunditat.

2.3 Teories explicatives dels homicidis sexuals

Tot i que l'estudi de l'homicida sexual té les seves arrels al segle XIX (Von Krafft-Ebing, 1886), és a través de la recerca moderna que emergeixen nous models i teories per entendre com una persona esdevé un homicida sexual. En aquest context, hi ha una branca de teories que posa l'accent en el desenvolupament sexual patològic, defensant que els homicides sexuals presenten trets sàdics (Brittain, 1970; Prentky et al., 1989) o pateixen una "compulsió" que els impulsa a matar (Revitch, 1965).

Un altre conjunt de teories sorgeix a partir de l'estudi seminal de 36 homicides sexuals en sèrie realitzat per l'FBI durant la dècada dels 80 (Ressler et al., 1992). Aquest estudi defensa que els homicides sexuals segueixen un procés evolutiu que comença a la primera infància amb el desenvolupament d'una personalitat patològica, marcada per dificultats en les relacions interpersonals a causa de vivències d'abús en el si familiar. Aquests joves creixen aïllats de la resta de la societat i desenvolupen mecanismes d'afrontament basats en la gratificació sexual patològica i violenta. L'homicidi sexual és una evolució natural d'aquesta necessitat de gratificar-se i bregar amb estats interns negatius.

La recerca dels darrers 10 anys segueix aquest model motivacional de l'FBI (Ressler et al., 1992), però se centra en explorar amb més deteniment els detonants externs que porten als individus a matar motivats sexualment, fins i tot repetidament (James i Proulx, 2014, 2016), així com els diferents tipus d'homicides sexuals que existeixen (Chan i Heide, 2016; Schlesinger, 2021; Stefanska et al., 2020). A continuació, exposarem les troballes integrades d'aquest conjunt de teories.

2.4 Homicides sexuals: neixen o es fan?

La literatura científica avala que els homicides sexuals tenen uns antecedents vitals que són de particular importància per entendre per què maten (Ressler et al., 1992) i fins a quin punt es poden detectar només a partir del seu comportament (Canter et al., 2004; Snook et al., 2008). Comprendre els antecedents d'aquests individus també és crucial per la seva gestió i tractament en entorns penitenciaris de forma posterior. És a dir, una millor comprensió dels factors que es troben darrere el comportament sexual patològic incrementa el coneixement de la motivació sexual darrere els assassinats i orienta sobre la millor manera de gestionar-la.

2.4.1 Ambient familiar i infantesa

2.4.1.1 Característiques socio-demogràfiques dels homicides sexuals

Segons diverses investigacions, la majoria dels homicidis sexuals són comesos per homes, representant el 95% del total (Myers i Chan, 2012). A més, s'ha observat que al voltant del 88% dels autors d'homicidis sexuals són adults (Chan et al., 2013), i solen cometre els seus primers delictes entre els 18 i els 35 anys (Myers et al., 2016), essent detinguts per primera vegada entre els 25 i els 35 anys (Chan i Beauregard, 2016).

Pel que fa a l'estatus social dels autors d'aquests crims, un estudi inicial de l'FBI revela que la majoria d'ells són homes blancs amb un nivell econòmic mitjà. Això

suggereix que la pobresa i la marginalitat no semblen ser factors determinants per comprendre la seva conducta criminal (Ressler et al., 1992).

2.4.1.2 Ambient familiar i relació amb els altres membres de la família

Segons Ressler i els seus col·laboradors (1992), els homicides sexuals provenien de famílies on els pares treballaven i les mares s'encarregaven dels fills a casa, seguint l'esquema familiar tradicional de les dècades dels anys 50, 60 i 70 als Estats Units. Més de la meitat d'aquests homicides sexuals eren els fills grans o fills únics (24 dels 36 futurs agressors). Malgrat la primera impressió que aquests individus havien crescut en entorns familiars normalitzats, aprofundint en les seves entrevistes es va fer evident que les aparences de normalitat amagaven una realitat diferent. Es va detectar que un 69% dels pares d'aquests individus tenien problemes d'abús d'alcohol i un 33% d'abús de drogues. A més a més, es va constatar que el 53% dels agressors cohabitaven amb familiars que patien trastorns psiquiàtrics greus, la qual cosa augmentava considerablement el nivell d'estrès familiar.

Respecte a la infantesa, els mateixos autors van observar que els homicides sexuals no van créixer en ambients afectius càlids. La manca de funcionalitat familiar era tal que la majoria d'agressors no aconseguien formar relacions afectives amb els seus progenitors, i un 40% d'ells marxaren de la llar familiar abans dels 18 anys. Empitjorant la situació d'alienació, un 68% dels homicides sexuals van canviar de residència múltiples vegades al llarg de la seva infància. Aquesta dada va portar als investigadors a concloure que la presència d'estabilitat comunitària o de vincles prosocials no va poder mitigar la falta d'estabilitat familiar i l'absència de vinculació afectiva. Per tant, això podria explicar per què els homicides sexuals es van tornar uns éssers solitaris.

2.4.1.3 Antecedents de maltractament i abús

Diferents estudis han trobat que els homicides sexuals havien patit diferents experiències adverses en la infantesa (Felitti et al., 1998) i adolescència (Chopin et

al., 2023 a i b; Drury et al., 2019), com poden ser la negligència o diferents tipus de violència física, psicològica i sexual.

2.4.1.3.1 Negligència i abandonament parental

Ressler i els seus col·laboradors (1992) van descobrir que els homicides sexuals van experimentar un procés de socialització deficitari. Les mares es mostraven fredes i dominants amb els seus fills, mentre que els pares estaven absents i, de fet, un terç abandonà la llar familiar abans que els fills complissin 12 anys. La ruptura de la unitat familiar, per tant, deixava els futurs homicides sexuals desatesos física i/o emocionalment. Com a resultat, van créixer com a éssers solitaris que se sentien abandonats sense models estables o saludables per aprendre a crear i mantenir relacions prosocials amb els altres (Chan i Heide 2009; Healey i Beauregard 2015; Reckdenwald et al., 2014).

2.4.1.3.2 Abús físic, sexual i emocional

Les mancances afectives que patien els agressors a l'entorn familiar anaven acompanyades de pràctiques disciplinàries excessives, intimidatòries i imprevisibles durant la infància. Aquestes pràctiques donaven lloc a diverses experiències adverses d'abús, ja fos físic, psicològic o sexual (Beauregard et al., 2008; Chan i Heide, 2009; Chopin et al., 2023a i b; Drury et al., 2019; Ressler et al., 1992; Spehr et al., 2010). La intensitat i freqüència d'aquestes situacions de maltractament era tal que alguns estudis conclouen que els homicidis sexuals generalment han patit abusos més severos durant la infància que altres tipus d'assassins no sexuals (Häkkinen-Nyholm et al., 2009; Koch et al., 2011). Les vivències d'aquestes experiències adverses van portar tres conseqüències especialment negatives:

- 1) A causa del maltractament infantil i l'abús, els futurs homicides sexuals vivien amb por i creien que eren maltractats pel rebuig que generaven al seu entorn social, la qual cosa reforçava encara més la seva tendència a la soledat (Norris, 1989; Blanchard, 1995; Hickey, 2005).

- 2) Les situacions de maltractament afavorien que els futurs homicides sexuals desenvolupessin diversos trastorns psicològics relacionats amb l'estrès posttraumàtic infantil, com l'enuresi o l'encopresi. També experimentaven una ràbia i rancúnia arran del maltractament tan intenses que els portaven a comportar-se de forma hostil i inadaptada. Així aquests individus mentien de forma crònica, eren cruels amb els animals, provocaven incendis i es comportaven malament a l'escola (Beauregard et al., 2008; Spehr et al., 2010).
- 3) Les vivències de maltractament, en alguns casos, esdevenien l'origen de les preferències sexuals desviades dels agressors (Ressler et al., 1992). Per exemple, els records de l'abús sexual proporcionaven el contingut inicial pel subseqüent desenvolupament de fantasies sexuals desviades i/o sàdiques.

2.4.2 Desenvolupament acadèmic i laboral

A l'estudi inicial de l'FBI, Ressler i els seus col·laboradors (1992) van trobar que, tot i que la majoria d'homicides sexuals semblaven tenir una intel·ligència dins la normalitat (27 dels 36 tenien coeficients intel·lectuals per sobre de 90), el seu rendiment acadèmic, militar¹ i laboral no era satisfactori. La literatura posterior a l'estudi de l'FBI no ha avalat aquestes troballes de forma consistent. Per exemple, alguns estudis han corroborat que els homicides sovint estaven sub-educats o abandonaven l'escola abans d'arribar a l'ensenyament secundari (Rettenberger et al., 2013; Spehr et al., 2010), tot i que la seva intel·ligència estava a la mitjana de la població o per sobre (Häkkinen-Nyholm et al., 2009; Myers et al., 2010; Spehr et al., 2010). En canvi, altres estudis han trobat que els homicides sexuals podien completar l'educació secundària o de batxillerat sense problemes (Healey et al., 2013).

---

¹ La progressió dels homicides sexuals pel servei militar o els cossos i forces de seguretat s'ha estudiat perquè aquestes professions reforcen el comportament violent i ofereixen a l'agressor un entorn on la violència està normalitzada i on aprendre formes de violència física més sofisticades (Castle i Hensley, 2002).

Pel que fa a l'estatus laboral, estudis posteriors a la recerca de l'FBI realitzats als Estats Units i Finlàndia, van mostrar que la meitat dels agressors tenien un contracte laboral en el moment dels crims (46%-64%), mentre que l'altra meitat estava a l'atur (Greenall i Richardson, 2015; Häkkänen-Nyholm et al., 2009; Stefanska et al., 2015). Altres estudis realitzats a Alemanya, Canadà i Sud-àfrica indiquen que els homicides sexuals tenien taxes d'atur bastant més baixes, oscil·lant entre el 18% i el 30% (Abrahams et al., 2008; Healey et al., 2013; Rettenberger et al., 2013). No obstant això, aquests estudis apunten que, tot i que la majoria d'aquests delinqüents tenien una ocupació en el moment del delictes, aquesta era inestable i poc qualificada.

2.4.3 Relacions socials i amistats

Diversos estudis revelen que, en general, els homicides sexuals: 1) són solitaris, 2) no es relacionen bé amb els demés i 3) se senten inferiors (Arrigo i Purcell, 2001; Hickey, 2005; Ressler et al., 1992), essent aquests trets molt més acusats entre aquells que ataquen menors— tenen majors nivells d'aïllament— en comparació als que maten a dones adultes (Beauregard et al., 2008; Spehr et al., 2010). La seva falta d'habilitats socials sovint els porta a que no tinguin amistats i/o relacions sentimentals estables. Per això no és sorprenent que alguns estudis trobin que entre el 69% i el 87% dels homicides sexuals de les seves mostres eren solters en el moment del delictes (és a dir no casats, divorciats o vidus) (Beauregard i Field 2008; Beauregard i Martineau 2012; Chan, 2015; Chan et al., 2015; Martineau i Beauregard, 2015).

2.4.4 Antecedents psiquiàtrics

En l'estudi seminal dels homicidis sexuals de l'FBI (Ressler et al., 1992), es va descobrir que el 25% dels agressors mostraven símptomes psiquiàtrics i conductes violentes físiques i sexuals des de la infància. Aquests problemes sovint continuaven en l'edat adulta i evolucionaven cap a trastorns de la personalitat i trastorns parafil·lics (Chan i Heide, 2009).

2.4.4.1 Trastorns de personalitat

En relació als trastorns de la personalitat, cal destacar que el diagnòstic més comú és el trastorn de personalitat antisocial, amb una prevalença que oscil·la entre el 25% i el 58% segons diversos estudis (Briken et al., 2010; Chan i Beauregard 2016; Chan et al., 2015; Koch et al., 2011). Aquest trastorn està estretament vinculat a la psicopatia, la qual es troba present de manera particular entre els homicides sexuals (Hill et al., 2012; Juodis et al., 2009), sobretot si es comparen amb els assassins que no cometen crims sexuals (Häkkinen-Nyholm et al., 2009). Diversos estudis han suggerit que el baix autocontrol en les persones amb personalitat psicopàtica podria ser una explicació parcial dels homicidis sexuals (DeLisi i Wright, 2014), mentre que altres investigacions han demostrat una associació significativa entre la impulsivitat pròpia dels individus amb trets psicopàtics i els homicidis sexuals (Healey i Beauregard, 2017).

A més del trastorn antisocial i la psicopatia, els homicides sexuals podien patir altres trastorns de personalitat, com l'esquizoide, límit, narcisista, dependent i obsessiu-compulsiu (Chan et al., 2015; Stone, 2007).

2.4.4.2 Trastorns parafilics

2.4.4.2.1 Parafília

Juntament amb els trastorns de la personalitat, els homicides sexuals sovint presenten interessos parafilics patològics (Briken et al., 2010; Healey i Beauregard, 2015). No obstant això, no totes les parafilies es donen amb la mateixa freqüència. Per exemple, el sadisme sexual és de les parafilies més rellevant per entendre l'homicidi sexual i una de les més comunes (Chopin i Beauregard, 2021; Healey et al., 2013), amb una prevalença que varia del 18% al 73% segons els estudis (Chan i Beauregard 2016; Chan et al., 2015; Myers et al., 2010).

De forma secundària al sadisme apareixen parafilies com ara el fetitxisme, el transvestisme, l'exhibicionisme o el voyeurisme (Myers et al., 2008). Per últim,

entre les mostres dels homicides sexuals es poden detectar ocasionalment interessos pedòfils i trastorns parafilics molt poc freqüents com el parcialisme, el masoquisme sexual i la necrofília (Chan i Beauregard, 2016; Chan et al., 2015; Stein et al., 2010).

2.4.4.2.2 Hiperfília

L'anàlisi de les parafilies no només es centra en el tipus de trastorn, sinó també en la intensitat de l'impuls sexual i la seva expressió en comportaments sexuals reiterats. Aquest fenomen es coneix com hiperfília. Segons Briken i altres investigadors (2010), els homicides sexuals manifesten comportaments sexuals hiperfilics. És a dir, mostren una alta recurrència de comportaments sexuals—masturbació compulsiva, la promiscuïtat, la dependència de la pornografia i el sexe telefònic— que estan vinculats als seus interessos parafilics, sent els relacionats amb l'exhibicionisme, el fetitxisme, el frotteurisme i la pedofília els més freqüents (Chan et al., 2015, 2016).

2.4.5 Historial psicosexual

En general, la literatura científica apunta a que el comportament psicosexual dels homicides sexuals s'origina a partir d'un procés complex que barrejava tres elements— les vivències traumàtiques, les fantasies sexuals de tipus parafilic i el comportament violent— que es descriuen a continuació.

2.4.5.1 Vivències traumàtiques i comportament sexual patològic primerenc

Investigacions anteriors a l'estudi de l'FBI (Ressler et al., 1992) suggerien que els menors exposats a actes de violació, assassinat o suïcidi revivien contínuament els actes que havien presenciats i els reproduïen conductualment, fins i tot sexualment. Aquest fenomen, conegut com a compulsió de repetició (Freud, 1922; Chu, 1991), permet a l'individu revivre de forma persistent el trauma amb l'esperança de trobar una solució que li permeti afrontar-lo i no tornar-lo a patir mai més. En alguns casos, aquests menors també desenvolupaven fantasies de venjança mentre revivien les vivències traumàtiques (Pynoos i Eth, 1985). En

aquest sentit, el trauma era un primer moment on s'associaven l'agressió amb l'impuls sexual i esdevenia l'element que trencava el desenvolupament psicosexual de la persona.

Els resultats de l'estudi de Ressler i els seus col·laboradors (1992) van confirmar aquesta relació entre les experiències de trauma i una psicosexualitat patològica. Van trobar que un 43% dels homicides sexuals de la seva mostra van patir abusos sexuals, i entre un 33% i un 40% d'ells van presenciar actes sexuals violents durant la infància i l'adolescència (comesos pels pares o altres adults). En l'adolescència i l'edat adulta, la meitat dels agressors que havien estat victimitzats van experimentar alguna forma de disfunció sexual en la intimitat (56%). Per exemple, un 44% es consideraven incompetents sexualment, un 43% tenien aversió al sexe i un 30% expressava preocupació per la mida dels seus genitals.

A més de les possibles disfuncions sexuals, la immensa majoria dels homicides sexuals van començar a mostrar comportaments sexuals patològics en arribar a l'adolescència. Per exemple, un 81% consumia pornografia de forma compulsiva, un 72% s'excitava sexualment amb fetitxes, un 71% presentava conductes voyeuristes i un 61% tenia fantasies sexuals violentes. Un nombre reduït admestia preferències pel bondage, l'exhibicionisme, els abusos sexuals a animals, les trucades indecents, el frotteurisme i el transvestisme. Tres homes van iniciar-se en l'asfíxiografia² als 12 anys, perllongant aquest comportament fins a l'edat adulta. En un cas, un agressor va descriure les seves fantasies sexuals primerenques (a partir dels 4 o 5 anys) i com aquestes es van intensificar, arribant a la perforació del seu abdomen amb instruments com agulles, petites fulles de ganivet i ganivets de peix mentre es masturbava.

---

² L'asfíxiografia és un tipus de parafília que consisteix en estrangular, asfixiar o ofegar a la parella durant l'acte sexual, amb el seu consentiment i sense arribar a la mort. Normalment s'utilitza com a soga una peça de vestir (bufanda, roba interior) o les mans nues, perseguint una disminució temporal de l'aportació d'oxigen al cervell en el moment de l'orgasme, com a mitjà d'intensificar el plaer sexual. En el cas que ens ocupa, ho definiríem com a preferència per l'asfíxia durant la masturbació o l'acte sexual. Se sap que l'asfíxia, en sí mateixa provoca excitació primer i posteriorment eufòria a causa de l'adrenalina alliberada, quan l'organisme capta una senyal d'amenaça vital.

2.4.5.2 Fantasies sexuals i preferències sexuals centrades en el delicte

Els investigadors del FBI (Ressler et al., 1992) van trobar que les disfuncions i comportaments sexuals patològics dels homicides sexuals de la seva tenien el seu origen en un patró de condicionament reforçat mitjançant les fantasies sexuals.

2.4.5.2.1 Què són les fantasies sexuals?

La fantasia sexual es pot entendre com un procés imaginatiu en el que es crea una imatge mentalment elaborada i emocionalment carregada de l'acte sexual (Carlson i Havelock-Coleman, 1977; Rokach, 1990). Les fantasies sexuals son constantment repetides a la ment de l'individu durant processos de somieig ("daydreaming") o en el context de la masturbació i/o altres activitats sexualment excitants que condueixen a l'orgasme. A mida que aquestes fantasies es repeteixen, s'afegeix nou contingut i es desenvolupa la imatgeria sexual. Amb el temps, aquesta imatgeria sexual, inicialment poc elaborada, es condensa en un guió coherent. Aquest guió conté el conjunt de regles per predir, interpretar, respondre i controlar les escenes interpersonals sexuals que són significatives per a l'individu (Hazelwood i Warren, 2009; Ward i Hudson, 2000).

2.4.5.2.2 Què són les fantasies sexuals centrades en el delicte?

A l'hora d'analitzar la naturalesa de les fantasies sexuals, generalment es distingeix entre les fantasies sexuals normofíliques (és a dir, aquelles generals i comunes entre la població) i les que es consideren desviades o parafíliques. A diferència de les fantasies sexuals normofíliques, les fantasies sexuals desviades contenen temes que impliquen la inflicció intencionada de mal de manera sàdica o agressiva, o comportaments il·legals (com ara violació i delictes sexuals infantils) (MacCulloch et al., 1983; Prentky et al., 1989).

Inicialment, s'assumia que un individu amb fantasies sexuals "desviades" tenia una proclivitat més gran cap a l'agressió sexual. No obstant això, nombroses investigacions han indicat que molts individus que mai cometen delictes sexuals tenen fantasies que contenen imatgeria sexual desviada (Briere i Runtz, 1989;

Greendlinger i Byrne, 1987; Templeman i Stinnett, 1991). Per exemple, dos estudis han trobat que tant homes com dones no delinqüents tenen fantasies de ser forçats a tenir trobades sexuals (Strassberg i Lockerd, 1998) o de forçar una altra persona a tenir sexe (McCollaum i Lester, 1994). Leitenberg i Henning (1995) han argumentat que, atès que la majoria de les persones que elaboren fantasies sexuals perverses tenen poc o cap desig de posar-les en pràctica, la noció de fantasia sexual desviada és una mica errònia.

En un intent de superar els problemes associats amb el terme "desviat", el terme "fantasia enfocada en el delicte" s'ha utilitzat més recentment per distingir les fantasies sexuals que tenen els delinqüents sexuals de les fantasies sexuals en poblacions no delinqüents (Gee et al., 2003; Meloy, 2000).

2.4.5.3 Conducta sexual violenta relacionada amb la fantasia sexual

La literatura científica també proporciona informació sobre els mecanismes pels quals la fantasia sexual pot facilitar el comportament sexualment aberrant. Ressler i els seus col·laboradors (1992) van descobrir que els homicides sexuals començaven a tenir fantasies sexuals durant la infància o l'adolescència. En aquests períodes, en lloc de desenvolupar interessos sexuals normofillics i realitzar activitats sexuals normals, els homicides sexuals es refugiaven en un món de fantasia ple de violència erotitzada. A més, aquests agressors sovint acompanyaven les fantasies sexuals violentes amb masturbació compulsiva, reforçant així el vincle entre la ideació violenta i la gratificació sexual.

Els investigadors argumentaven que les fantasies eren una manera per aquests homicides sexuals de canalitzar la seva ràbia i escapar de la seva tumultuosa vida familiar (Chan i Heide, 2009). En aquest món de fantasia, els agressors aconseguien el control que els mancava en la seva vida real i podien sentir-se omnipotents. Aquesta sensació de poder feia que les fantasies sexuals violentes esdevinguessin centrals i dominants en la seva vida.

El moment clau per determinar quan l'homicida passava de la fantasia a l'acció era quan l'individu ja no quedava satisfet només amb visualitzar les fantasies en la seva ment. Això succeïa quan l'excitació inicial proporcionada per la masturbació amb aquestes fantasies disminuïa dràsticament (Burgess et al., 1994), un fenomen conegut com a dessensibilització. Així, a mesura que la intensitat de l'excitació inicial de la fantasia disminuïa, la tendència a portar-la a terme en el món real augmentava (Meloy, 2000), permetent així obtenir el nivell d'excitació desitjat.

Les fantasies sexuals proporcionaven els guions delictius i els plans d'acció que l'homicida seguia, parcialment o totalment, durant l'activitat posterior (Burgess et al., 1986; Meloy, 2000; Ward i Hudson, 2000). Aquestes fantasies no només facilitaven la planificació dels homicidis, sinó que, en reproduir les escenes mentalment, el delinqüent podia anticipar i minimitzar possibles dificultats, dessensibilitzant-se alhora de sentiments com la culpa, la por, la inseguretat i/o la vergonya. En aquest context, la fantasia sexual es revela com un component essencial en el desenvolupament i consolidació del modus operandi (MO) d'un homicida sexual.

2.4.6 Antecedents criminals violents

En l'estudi de l'FBI, Ressler i els seus col·laboradors (1992) van descobrir que el 50% dels agressors tenien familiars amb antecedents criminals i que el 46% d'ells tenien familiars amb comportaments sexualment problemàtics, com ara mares excessivament promíscues. Durant la infància, aquests agressors també presentaven diversos problemes conductuals, incloent-hi mentides, rebel·lió, crueltat amb persones i animals (un 36% en la infància i un 46% en l'adolescència), així com robatoris.

En la edat adulta, aquests agressors tenien una ampla trajectòria delictiva inclús de forma prèvia a l'homicidi sexual. Beauregard i els seus col·laboradors (2008) van trobar que el 68% de la seva mostra tenia condemnes prèvies per delictes no sexuals-no violents (com delictes de drogues); delictes violents no sexuals, com agressió física; i/o delictes sexuals amb o sense contacte, com exhibicionisme,

voyeurisme i trucades obscenes. De la mateixa manera, Häkkänen-Nyholm i els seus col·laboradors (2009) van mostrar que gairebé el 89% de la seva mostra tenia una història criminal prèvia per delictes violents (56%), sexuals (25%) i homicidis (19%). Finalment, l'estudi de Greenall i Richardson (2015) revela que aproximadament dos terços (64%) dels individus de la mostra tenien condemnes penals prèvies a l'homicidi sexual, generalment per robatori (87%).

2.5 Homicides sexuals: com maten?

2.5.1 Antecedents dels homicidis

2.5.1.1 Situacions estressants

En general, els homicidis sexuals solen ocórrer en moments de gran estrès en la vida dels agressors (Beauregard i Field, 2008; Beauregard et al., 2008; Chan, 2015; Ressler et al., 1992), com ara la sensació de pèrdua de control en determinades circumstàncies (com conflictes interpersonals, problemes matrimonials, o un augment de l'estrès a causa de l'arribada d'un fill), la manca de recursos per fer front a situacions problemàtiques (problemes econòmics, laborals o legals) o la necessitat de desfogar la tensió acumulada (com el malestar emocional, disfuncions sexuals que es vivien amb frustració, o el dol per la pèrdua d'una persona propera). En situacions esporàdiques, només trobar-se amb una víctima potencial que està sota els efectes de l'alcohol també va propiciar els homicidis.

2.5.1.2 Canvis cognitius i emocionals

Abans dels homicidis sexuals, el individu presentaven tres canvis a nivell emocional, cognitiu i conductual:

- 1) *Increment d'emocions negatives*: l'estudi de l'FBI de Ressler i els seus col·laboradors (1992) va revelar que els homicides sexuals havien patit estats emocionals altament negatius abans dels assassinats, com la frustració (50%), hostilitat i ira (46%), agitació (43%) i excitació (41%).

- 2) *Augment de les fantasies sexuals enfocades al delicte*: diversos estudis recents han revelat que els homicides sexuals sovint havien fantasiejat sobre el delicte abans de cometre'l (Beauregard i Field, 2008; Chan, 2015; Chan i Beauregard, 2016). En concret, Chan i Beauregard (2015) van descobrir que els autors d'aquests fets assenyalaven que havien estat immersos en fantasies sexuals relacionades amb el delicte 48 hores abans de cometre'l. A més, les fantasies es plasmaven en diferents comportaments, iniciant-se amb el consum de pornografia relacionada amb el delicte i desenvolupant-se progressivament en altres actes delictius com robatoris, violacions, maltractament d'animals o provocació d'incendis en el veïnatge (Beauregard et al., 2008; Chan, 2015; Mieczkowski i Beauregard, 2010, 2012; Ressler et al., 1992).
- 3) *Abús d'alcohol i drogues*: diferents estudis relacionen l'abús de drogues i alcohol amb la comissió d'homicidis sexuals (Abrahams et al., 2008; Beauregard et al., 2008; Mieczkowski i Beauregard, 2012; Chan, 2015; Martineau i Beauregard, 2015) tot i que la literatura científica no és concloent en aquest aspecte (Beauregard i Mieczkowski, 2012; Mieczkowski i Beauregard, 2010).

2.5.1.3 Ideació homicida i planificació dels homicidis

Els homicidis sexuals acostumen a ser planificats fins i tot quan els agressors semblen actuar de forma impulsiva. Segons Hazelwood i Warren (2009), els agressors comencen a planificar l'homicidi a la seva ment mitjançant les fantasies i aquestes s'acaben portant a terme. Per això, el 50% dels homicides sexuals de l'estudi del FBI van comentar que els seus homicides eren intencionals i que havien escollit, per avançat, qui seria la víctima i quan i on ocorreria la seva mort (Ressler et al., 1992). A més, un 34% dels agressors van expressar que abans dels assassinats tenien "un estat mental preparat per matar", que els impulsava a buscar oportunitats per actuar sobre els seus instints assassins. Així que, quan es donen les condicions adequades (per exemple, una víctima potencial que

coincideix amb la seva fantasia i l'oportunitat de controlar-la), segueix la decisió d'assassinar (Hazelwood i Warren, 2009; Hickey, 2005).

2.5.1.4 Selecció de la víctima

2.5.1.4.1 Característiques de les víctimes dels homicides sexuals

Les investigacions mostren consistentment que la majoria de les víctimes d'homicidis sexuals són dones (Beauregard i Martineau, 2013; Chan i Beauregard, 2016; Chan et al., 2015; Smith et al., 2011) d'almenys 18 anys (70%-80%) (Chan et al., 2015; Greenall i Richardson, 2015; Myers et al., 2014) i, generalment, de la mateixa ètnia que el seu agressor (Chan et al., 2010). Ocasionalment, els homicides sexuals també ataquen a menors d'edat o a persones de la tercera edat, malgrat que amb menys proporció (Chopin i Beauregard, 2019a; Chopin i Beauregard, 2021; Beauregard et al., 2008; Spehr et al., 2010).

Tot i que alguns agressors són coneguts per les seves víctimes (Chan i Beauregard, 2016; Martineau i Beauregard, 2015), les víctimes desconegudes constitueixen una proporció significativa, especialment en els casos d'homicidis sexuals en sèrie (Chan et al., 2015).

2.5.1.4.2 Procés per seleccionar una víctima

La selecció de la víctima no és aleatòria. Molts agressors busquen una víctima que encaixi dins de la seva fantasia sexual violenta i poden destinar el temps que calgui fins trobar-la (Hazelwood, 2009; Hickey, 2005). Aquestes víctimes poden tenir característiques físiques específiques o representar de forma simbòlica algú significatiu per al delinqüent, com una figura materna o un/a ex-amant (Meloy, 2000).

Segons Hazelwood (2009), alguns agressors escullen les seves víctimes basant-se en els seus comportaments o maneres, amb la intenció de penalitzar-les per aquests. Això pot ocórrer quan la víctima recorda a l'agressor una altra persona que va tractar-lo malament en el passat, despertant els seus sentiments de greuge

i ganes de venjança. En altres escenaris, si una víctima mostra signes de resistència, intenta fugir o es nega a cooperar amb l'agressor, pot pertorbar el sentiment de dominació i control que aquest vol mantenir. Si la fantasia de l'agressor es basa en el domini complet i absolut sobre la víctima, l'assassinat esdevé un mitjà per preservar i complir aquesta fantasia de control total.

2.5.2 La perpetració de l'homicidi

La majoria dels homicidis sexuals es cometen durant la nit, tant en espais interiors com exteriors (Greenall i Richardson, 2015; Healey et al., 2016; Mieczkowski i Beauregard, 2010). Aquests crims solen seguir tres fases distintives: el contacte inicial amb la víctima, la perpetració de l'assassinat i les conductes posteriors a la mort de la víctima.

2.5.2.1 Contacte inicial amb la víctima

Com ja s'ha explicat anteriorment, els homicides sexuals es caracteritzen, en general, per una selecció específica de la víctima i una certa planificació del crim (Beauregard i Martineau, 2015; Chan i Beauregard, 2016; Chan et al., 2015; Chan i Heide, 2009; Healey et al., 2013; Healey et al., 2016; Stefanska et al., 2015). Un dels principals aspectes d'aquesta planificació és decidir com accedir a la víctima, i s'estima que entre el 19% i el 47% dels agressors estudiats tenen un pla establert per apropar-se a ella i subjugar-la (Chan i Beauregard, 2016; Martineau i Beauregard, 2015). Per exemple, la tàctica més comuna és l'engany, mitjançant el qual l'agressor es guanya la confiança de la víctima o abaixa la seva guàrdia abans d'atacar-la (Beauregard i Martineau, 2013; Martineau i Beauregard, 2015). En contrast, l'agressor podia segrestar la víctima, subjugant-la doncs per la força (Beauregard i Chopin, 2024).

De manera menys freqüent, alguns homicidis sexuals comencen amb la invasió del domicili de la víctima (Chopin i Beauregard, 2021). En aquests casos, es poden identificar dos escenaris principals:

- 1) Escenari d'oportunitat: Els agressors entren al domicili amb la intenció de perpetrar un robatori i es troben amb les víctimes que estan dormint o ocupades amb altres activitats domèstiques. Aprofitant aquesta circumstància inesperada, decideixen atacar-les.
- 2) Escenari de premeditació: Els agressors seleccionen prèviament la víctima i després violen el seu domicili amb la intenció deliberada de cometre l'agressió sexual.

Per últim, hi ha una minoria d'agressors amb patologia psiquiàtrica que, moguts per les seves fantasies sexuals i la compulsió de matar, poden atacar una víctima de manera completament oportunista i impulsiva si aquesta es troba en el lloc i moment equivocats (Schlesinger, 2021). En aquests casos, el mètode inicial de contacte amb la víctima és directament l'atac. Aquest tipus d'agressió es coneix a la literatura científica com un atac de tipus "blitz"³, caracteritzat per ser ràpid, brutal i dissenyat per incapacitar la víctima de la manera més efectiva possible com, per exemple, donant forts cops de puny a la cara de la víctima en el moment en què se la troben.

2.5.2.2 Conductes durant la perpetració de l'homicidi

Els homicidis sexuals es caracteritzen sovint per l'ús de violència física extrema, amb la finalitat d'ocasionar la mort de la víctima. En molts casos, la força emprada és desmesurada, provocant múltiples lesions de severitat extrema, un fenomen conegut com a *overkill* en la literatura científica (Chopin i Beauregard, 2021; Keppel i Walter, 1999; Kopacz et al., 2023). Aquest excés de violència física pot anar acompanyat d'un altre element: la tortura, que busca prolongar el patiment de la víctima i allargar el moment de la mort (Holmes i Holmes, 2002). Tot i això, en alguns casos, l'assassinat no inclou aquest grau de brutalitat extrema.

---

³ El terme *Blitz* prové de l'alemany i es refereix a una sèrie d'incursions aèries ràpides i brutals dels alemanys durant la Segona Guerra Mundial que tenien per objectiu fer el màxim de dany a les infraestructures angleses. En el context criminològic, s'adopta aquest terme per referir-se a atacs sobtats, brutals i que busquen noquejar a la víctima el més aviat possible.

A més de la violència física, els agressors sovint cometes actes de naturalesa sexual durant el crim. Per exemple, el 56% de les víctimes d'assassins sexuals en l'estudi de l'FBI van ser violades abans de la mort (Ressler et al., 1992). No obstant això, Schlesinger (2021) adverteix que les conductes sexuals no sempre són evidents o manifestades de manera oberta, ja que poden estar camuflades dins de l'escena del crim o ser de naturalesa més subtil. A continuació, es detallarà la naturalesa dels actes violents físics i sexuals.

2.5.2.2.1. Actes de violència física durant l'homicidi sexual

Els mètodes d'assassinat en homicidis sexuals varien segons les preferències de l'agressor i les circumstàncies del crim. Tot i això, en general, es prefereixen mètodes que permeten a l'agressor mantenir proximitat amb la víctima, controlant tant el seu patiment com la velocitat amb la qual s'ocasiona la mort (Holmes i Holmes, 2002). Per tant, sovint es prefereix utilitzar les pròpies mans o diversos objectes per colpejar i estrangular la víctima durant l'atac sexual (Chan i Beauregard, 2016; Chan et al., 2019; Chopin i Beauregard, 2020; Myers et al., 2019).

Diversos estudis han mostrat que al voltant del 50% dels homicidis sexuals es perpetren mitjançant l'estrangulació, una tècnica que permet a l'agressor exercir un control total sobre la vida de la víctima, fet que li resulta gratificant (Beauregard et al., 2008; Chopin i Beauregard, 2019; Hanfland et al., 1997; Pettigrew, 2019). Un altre factor rellevant és que, durant l'asfíxia, les víctimes tendeixen a tensar el seu cos, incloent el sòl pelvià, cosa que pot incrementar el plaer sexual de l'agressor mentre comet la violació.

A més de l'asfíxia, entre el 54% i el 78% dels homicidis sexuals estudiats involucren l'ús d'armes, tant per espantar la víctima com per reduir la seva resistència, amenaçant-la o directament agredint-la (Beauregard i Martineau, 2013, 2015; Chan i Beauregard, 2016; Martineau i Beauregard, 2015). Les armes tallants són les més utilitzades, ja que permeten a l'agressor infligir patiment controlant la intensitat i la durada del patiment de la víctima. Aquest control es

manifesta tant en la quantitat de talls com en la profunditat de les ferides, ja sigui mitjançant múltiples incisions o apunyalaments (Beauregard i Martineau, 2013; Chan i Beauregard, 2016; Chan et al., 2013; Greenall i Richardson, 2015; Radojević et al., 2013).

Per últim, l'ús d'armes de foc és menys comú entre els adults, però més freqüent entre dones i joves que cometen homicidis sexuals (Chan i Frei, 2013; Chan et al., 2013; Myers i Chan, 2012).

2.5.2.2.2. Actes sexuals i sadisme sexual

En la majoria d'homicidis amb connotacions sexuals, els agressors perpetren abusos sexuals a la víctima tant abans, com durant i després de l'acte homicida. Aquests actes sexuals no només busquen maximitzar la gratificació de l'agressor, sinó que també prolonguen de manera deliberada l'assassinat (Holmes i Holmes, 2002; Mieczkowski i Beauregard, 2010). Aquestes interaccions sexuals es consideren clínicament sàdiques (Healey et al., 2013; Stefanska et al., 2017; Stefanska et al., 2019), ja que persegueixen la dominació de la víctima, la seva participació en actes degradants i la seva tortura (Myers et al., 2019).

D'aquesta manera, aquests actes sàdics inclouen penetracions vaginals, anals o bucals, així com la inserció d'objectes estranys (Beauregard et al., 2022). A més, s'hi afegeixen altres formes de tortura més extremes com ara l'ús de restriccions per asfixiar la víctima, el fisting⁴ vaginal/anal, les mossegades, les cremades, la mutilació dels genitals o el desmembrament (Beauregard, 2015; Chopin i Beauregard, 2019; Holmes i Holmes, 2002; Myers et al., 2019; Pettigrew, 2019; Radojević et al., 2013; Stefanska et al., 2015).

2.5.2.3 Conductes violentes i/o sexuals després de la mort de la víctima

L'agressió sexual no sempre conclou amb la mort de la víctima; de fet, alguns homicides sexuals perpetuen els seus actes fins i tot després del decés d'aquesta.

---

⁴ Penetració en què s'introdueix la mà sencera a la vagina o al recte d'una altra persona i, un cop dins, se sol moure per a afavorir l'estimulació.

Estudis realitzats en diversos països, com Canadà, França i Corea del Sud, han revelat que la taxa d'actes sexuals post-mortem en casos d'homicidi sexual oscil·la entre el 8,5% i el 36,6% (Beauregard i Martineau, 2013; Chopin i Beauregard, 2019; James et al., 2018; Sea et al., 2019).

Els actes post-mortem més habituals inclouen el desmembrament (5%-20%) (Chopin i Beauregard, 2021), la inserció d'objectes estranys (0,7%-23,6%) (Koeppel et al., 2019; Schlesinger et al., 2010) i la necrofilia⁵ (7,6%) (Stein et al., 2010), tot i que també es poden observar pràctiques més rares, com l'evisceració, el piquerisme⁶, el vampirisme⁷ o el canibalisme, entre d'altres (Ressler et al., 1992; Hazelwood, 2005).

En acabar els homicidis i tota l'activitat post-mortem, alguns agressors s'emporten algun tipus de recordatori de l'agressió, com poden ser pertinences de les víctimes o algun altre element present a l'escena del crim (Beauregard et al., 2022; Chan et al., 2019; Chopin i Beauregard, 2020).

2.5.3 Disposició del cadàver i consciència forense

2.5.3.1 Disposició del cadàver

Un cop culminat l'homicidi sexual, l'agressor afronta dues decisions crucials: en primer lloc, determinar la ubicació on dipositarà el cos de la víctima i, en segon lloc, decidir en quin estat deixarà el cos.

2.5.3.1.1 Cos transportat de l'escena del crim o deixat a l'escena del crim

La decisió de transportar el cos està estretament relacionada amb les pròpies característiques dels homicides i la seva capacitat de planificació. Els agressors

---

⁵ La necrofilia es defineix com la gratificació sexual que s'aconsegueix tenint sexe amb cadàvers (Associació Psiquiàtrica Americana, 2013; Crow, 2017).

⁶ Es refereix a un interès sexual per penetrar la pell d'una altra persona amb objectes afilats (com ara agulles, navalles, ganivets, etc.).

⁷ Atracció sexual que es produeix en beure la sang d'una altra persona.

que mostren un enfocament metòdic cap a l'homicidi sexual tenen més probabilitats de moure el cos a un lloc més aïllat o poc transitat (Beauregard i Proulx, 2002; Canter et al., 2004; Ressler et al., 1986, 1992) amb la finalitat de mantenir-lo amagat i retardar les investigacions policials (Beauregard i Martineau, 2012).

D'altra banda, els agressors que actuen de manera impulsiva o exhibeixen un descontrol extrem durant l'acte violent solen deixar el cos a la mateixa escena del crim (Beauregard i Field, 2008; Beauregard i Proulx, 2002; Ressler et al., 1986). Per exemple, diversos estudis han demostrat que els autors d'actes de mutilació, desmembrament i abús sexual post-mortem solen deixar el cos de la víctima exposat obertament, sense fer gaire esforços per ocultar-lo o en un lloc que es pogués descobrir fàcilment (Beauregard i Proulx, 2002; Ressler et al., 1992). Això reflecteix una manca de planificació i control en comparació amb els homicides més metòdics.

2.5.3.1.2 Poses i/o vestimenta del cos de la víctima

La disposició del cadàver transcendeix la simple decisió de moure el cos de la víctima de l'escena del crim. Implica també la determinació de col·locar el cos en posicions específiques o amb una vestimenta concreta (Ressler i Burgess, 1985; Ressler et al., 1992). Per exemple, la víctima pot ser deixada nua o vestida de manera insinuant, i col·locada en postures sexualment suggerents (Georgoulis et al., 2023). A més, és possible trobar objectes inserits en diverses cavitats corporals (vagina, anus, orella, boca) o evidències de mutilació dels genitals (Beauregard et al. 2022; Petreca et al., 2020; Schlesinger, 2021). Totes aquestes conductes proporcionen informació sobre la possible motivació sexual subjacent a l'homicidi, així com sobre l'impacte que l'agressor pretén provocar en les persones que eventualment descobriran el cos de la víctima.

2.5.3.2 Intents d'ocultar les evidències forenses

Un altre element crucial que s'examina a les escenes dels homicidis sexuals és l'esforç deliberat per evitar deixar proves que puguin conduir a la identificació i detenció de l'agressor, un comportament conegut com a consciència forense (Beauregard i Bouchard, 2010). Aquest tipus de precaucions són especialment comuns en aproximadament un 30% dels homicidis sexuals, on els agressors solen ser individus extremadament metòdics, amb una major experiència criminal, nivells superiors d'intel·ligència i que deixen menys rastres forenses a l'escena del crim gràcies a l'ús de les següents estratègies (Beauregard i Field, 2008; Chopin i Beauregard, 2021; Greenall i Richardson, 2015; Reale et al., 2018):

- 1) Protecció de la identitat de l'assassí: Ús de disfresses, guants, màscares o noms falsos per ocultar la seva veritable identitat.
- 2) Evitació de la detecció: Aplicació de diverses estratègies com desfer-se del cos de la víctima, utilitzar preservatius durant la penetració (o evitar la penetració) per no deixar semen o restes d'ADN a l'escena del crim.
- 3) Destrucció de proves: Eliminació o destrucció d'objectes específics, netejar l'escena, manipular les proves per fer semblar que una altra persona ha comès el delictes o incendiar l'escena del crim.

Per contra, altres homicides sexuals són més impulsius i descuidats, deixant restes biològiques a l'escena del crim o indicis que condueixen a la seva detenció poc després dels assassinats (Balemba et al., 2014).

2.6 Importància del l'estudi de l'homicida sexual

Estudiar l'homicidi sexual és clau per entendre les motivacions dels agressors i facilitar-ne la detecció precoç. A més, l'anàlisi de la seva trajectòria ajuda a millorar les estratègies de gestió penitenciària i rehabilitació, reduint el risc de reincidència i, potencialment, prevenint futurs crims.

2.6.1 Dificil detecció i avaluació que es pot millorar

L'homicida sexual constitueix un tipus d'agressor específic i únic, però sovint s'inclou erròniament en grups d'agressors sexuals o d'homicides no motivats sexualment. Aquesta categorització incorrecta dificulta la identificació i avaluació apropiades d'aquests individus, la qual cosa és altament problemàtica i pot portar a infravalorar determinats elements del seu risc.

Quan els homicides sexuals són classificats erròniament com agressors sexuals o homicides no sexuals, els instruments actuarials de risc utilitzats internacionalment no objectiven adequadament el seu risc i la seva precisió predictiva és només el 32% en el millor dels casos (per exemple, el Sex Offender Risk Appraisal Guide [SORAG] i el Violence Risk Appraisal Guide [VRAG] segons Langevin, 2006). No obstant això, la recerca científica actual suggereix que la detecció i valoració del risc d'aquests homicidis milloraria significativament si s'incorporés l'anàlisi de les següents quatre àrees durant la seva avaluació.

2.6.1.1 Primera millora: analitzar l'inici i el tipus de trajectòria delictiva

Els homicides sexuals es poden identificar analitzant les seves trajectòries sexuals i de violència. Aquests agressors solen començar les seves trajectòries criminals no sexuals a finals de la infància i principis de l'adolescència (Langevin, 2003; Beauregard i DeLisi, 2021). També demostren un interès sexual patològic des de la pubertat que es pot manifestar en fantasies sexuals violentes, atacs no provocats a dones o menors que estan motivats per les seves fantasies sexuals, i fins i tot agressions sexuals (Schlesinger, 2021).

Per últim, ja que un 12% de tots els homicidis sexuals són perpetrats per adolescents (Chan et al., 2013), una identificació primerenca d'aquests millorarien la gestió del seu risc un cop en semilibertat o complerta la pena d'internament, especialment perquè aquest col·lectiu presenta un alt risc de reincidència (Myers et al., 2010).

2.6.1.2 Segona millora: avaluar l'evolució de la conducta parafílica

Els homicides sexuals es poden identificar perquè generalment presenten trajectòries delictives de caire sexual que evolucionen en severitat i estan motivades per l'obtenció de la gratificació sexual, el poder, el control o l'odi (Higgs et al., 2017). Una de les trajectòries més documentades comença amb una sèrie de robatoris d'objectes amb valor sexual "*sexual burglary*" (Brankley et al., 2014; Chan et al., 2019), que sovint culminen amb la intrusió a la llar de la víctima. Si la víctima es troba a la llar, aquestes conductes poden derivar en violació (Beauregard et al., 2007) i eventualment en assassinat (Schlesinger, 2021).

Altres trajectòries inclouen diverses conductes parafíliques, com l'exhibicionisme i el voyeurisme. Per exemple, un estudi realitzat al Canadà revela que gairebé un 25% dels homicidis sexuals mostraven un ampli espectre de conducta parafílica i col·leccionaven objectes o materials de tipus sexual abans dels crims (Beauregard i Martineau, 2012)

2.6.1.3 Tercera millora: Examinar la relació entre la patologia psiquiàtrica i els patrons de violència durant els homicidis

Els homicides sexuals es caracteritzen per una patologia de personalitat o psicòtica més severa que altres homicides, i una conducta parafílica més complexa que la majoria d'agressors sexuals (Beauregard i DeLisi, 2021). Entre les alteracions més destacades hi ha la psicopatia, el trastorn de personalitat antisocial, el trastorn de personalitat esquizoide, el trastorn de personalitat límit, el sadisme sexual, el fetixisme, i l'abús d'alcohol i drogues (Beauregard i DeLisi, 2021; Chan i Heide, 2009; Meloy, 2000; Schlesinger, 2021).

El tipus de patologia és d'especial interès per entendre com es perpetra l'homicidi sexual. En general, els homicides sexuals utilitzen més força de la necessària per infligir la mort (43%), s'emporten pertinences de la víctima o un recordatori de l'assassinat (38%) (Beauregard i Martineau, 2013), mutilen o desmembren les seves víctimes (37,8%) (Chan i Li, 2019), insereixen objectes després de la mort

(22%) (Koeppel et al., 2019) o cometen actes de necrofilia (7,6%) (Stein et al., 2010). La literatura científica actual suggereix que aquestes conductes estan relacionades amb la seva patologia de base (Meloy, 2000; Porter et al., 2003; Schlesinger, 2021). Per exemple, els agressors amb psicopatia i sadisme sexual tenen més probabilitats d'atacar estranys, planificar l'assassinat, lligar, mutilar, humiliar i amagar el cos de les víctimes. En canvi, els agressors amb trastorn esquizoide i límit ataquen víctimes que coneixen, estan motivats per odi, no planegen l'assassinat i deixen el cos de la víctima a l'escena del crim.

En conclusió, realitzar un psico-diagnòstic exhaustiu dels agressors és necessari per tal d'abordar la seva patologia de base i mitigar les fantasies i impulsos que els porten a cometre homicidis. A més, examinar la interacció entre la patologia i la conducta sexual violenta a l'escena del crim pot proporcionar informació essencial per orientar adequadament el procés de tractament i la gestió d'aquests individus en l'àmbit penitenciari. Aquesta aproximació integradora permetria desenvolupar estratègies més eficaces per a la rehabilitació i la prevenció de futures reincidències (Carter i Perkins, 2018 a i b; Garrido-Genovés i Martínez, 2019).

2.6.1.4 Quarta millora: Considerar la selecció de la víctima

Els homicides sexuals ataquen tant a adults com a menors (Beauregard et al., 2008), i en la majoria dels casos les seves víctimes són desconegudes, fet que complica considerablement la seva identificació i detenció (Greenall i Wright, 2020). L'elecció de desconeguts té una lògica clara, especialment en aquells casos on l'agressor busca satisfer una gratificació sexual mitjançant la violència o segueix els patrons de les seves fantasies sexuals violentes (Hazelwood, 2009; Hickey, 2005). A diferència dels delictes que involucren víctimes conegudes, com amics o familiars, on els vincles emocionals o personals poden influir en l'acció delictiva, l'atac a un estrany permet a l'agressor actuar sense inhibicions, allunyat de qualsevol limitació emocional o social que pugui condicionar les seves accions (Chan et al., 2015).

Aquest distanciament facilita que l'agressor projecti plenament les seves fantasies en la víctima, reduint-la a un objecte de desig, sovint deshumanitzat, que existeix només per satisfer les seves necessitats patològiques. Això converteix l'elecció de l'estrany no només en un mecanisme per dificultar la investigació policial, sinó també en una estratègia psicològica que permet als agressors executar els seus crims amb una major fredor i control (Hazelwood, 2009).

D'altra banda, l'anàlisi detallada de les víctimes — tant les seves característiques físiques com contextos socials i conductuals — pot proporcionar informació valuosa sobre les motivacions de l'agressor i els seus patrons de conducta. Si l'agressor tendeix a seleccionar víctimes d'un determinat grup d'edat, gènere o aparença física, és probable que aquestes eleccions reflecteixin els seus desitjos parafil·lics o preferències sexuals distorsionades (Chan i Beauregard, 2016; Hazelwood, 2009; Hickey, 2005). Per exemple, un agressor que es decanta per atacar menors pot tenir fantasies relacionades amb la vulnerabilitat o innocència, mentre que un altre que ataca adults pot estar perseguint un cert tipus de resistència o submissió en les seves fantasies violentes (Heide et al., 2009).

Per tant, un anàlisi acurat de la víctima no només pot ajudar a identificar les preferències i motivacions dels homicidis sexuals, sinó també a predir el seu comportament futur i a identificar patrons que facilitin la seva detenció i rehabilitació.

2.6.2 La difícil gestió dels homicides sexuals a les presons

2.6.2.1. Falta d'adherència al tractament

L'adherència al tractament és un dels principals problemes en la gestió dels agressors condemnats per violència sexual a les presons. Un meta-anàlisi internacional de 34 estudis amb 12.878 agressors sexuals suggereix que prop del 30% no participen o no compleixen adequadament els programes de tractament (Olver et al., 2011). Un estudi posterior dels mateixos investigadors va demostrar que aquest col·lectiu d'agressors resistents al tractament es considera d'alt risc i

presenta trets psicopàtics, cosa que incrementa les seves taxes de reincidència en un 15% per sobre de l'índex general de reincidència d'aquest col·lectiu (per exemple, 31% basat en les puntuacions de l'instrument actuarial de valoració del risc Static-99R) (Olver i Wong, 2013). Aquestes dades subratllen la necessitat urgent d'adaptar el tractament dels agressors en funció del seu nivell de risc i de les seves característiques de personalitat.

Aquest mateix problema s'observa també entre els homicides sexuals, segons estudis preliminars realitzats al Canadà (Carter et al., 2017). Aquest col·lectiu d'agressors mostra una escassa motivació per seguir tractaments, essent especialment reticents a revelar les fantasies violentes i les motivacions que els van portar a matar les seves víctimes. A més, presenten fortes distorsions cognitives que els porten a minimitzar o negar la severitat dels seus crims. En aquests casos, els trets psicopàtics—com la falta d'empatia, el descontrol emocional, la impulsivitat i la incapacitat d'establir relacions íntimes—i els trets parafil·lics—com el sadisme sexual i la necessitat de control i poder—haurien de ser el centre del tractament. No obstant això, els investigadors van constatar que el personal terapèutic rarament identificava aquestes característiques de manera clara a causa de la manca de formació especialitzada. Per tant, van recomanar que tots els professionals que tractessin aquests individus rebessin aquesta formació especialitzada i que els tractaments fossin individualitzats o específicament adaptats a les característiques i delictes d'aquests agressors (Tardif et al., 2007).

2.6.2.2. *Violència intra-institucional*

La manca d'adherència al tractament fa que els agressors i homicides sexuals s'ajustin pitjor al medi penitenciari i continuïn amb les seves conductes violentes dins les presons. Per exemple, en un estudi nord-americà, es va trobar que 1 de cada 10 presos era agredit sexualment a l'entorn penitenciari, sent la majoria de les agressions perpetrades per interns condemnats per delictes relatius a la violència sexual (Beck i Johnson, 2012). Aquests resultats són consistents amb els trobats per Sandler i els seus col·laboradors (2013), on el 3,7% dels 3.703

agressors sexuals reïncidien sexualment dins la presó, essent la meitat dels perpetradors presos que complien condemna per violació (49%). Aquest estudi també alertà que els agressors sexuals no només reïncidien sexualment dins la presó, sinó que el 70% d'ells cometien altres actes violents de caire no sexual. Un patró similar es va observar en agressors sexuals juvenils, els quals tenen una major probabilitat de reïncidir sexualment durant el seu empresonament en centres penitenciaris (DeLisi et al., 2008).

Malgrat que no hi ha un cos d'estudis sobre el comportament dels homicides sexuals a les presons, estudis de cas informen que els principals elements que els porten a matar per gratificació sexual continuen presents durant l'encarcerament (Schlesinger, 2021).

2.6.3 Reïncidència violenta

L'any 2023 es va estimar que la taxa de reïncidència penitenciària a Catalunya era del 21,1% durant els cinc anys posteriors a l'encarcerament (Capdevila et al., 2023). Tot i aquesta xifra global, les dades de l'any 2014 oferien una anàlisi més detallada per tipologia delictiva (Capdevila et al., 2014), indicant que la majoria dels crims es cometien durant el primer any de llibertat (65%), sent aproximadament un 10% d'aquests delictes contra les persones i un 1% contra la llibertat sexual.

Tot i que l'estudi del 2014 no examina directament la reïncidència en nous homicidis, les dades mostren que la reïncidència violenta és força sistemàtica. Els interns que han complert condemna per delictes contra les persones tenen una taxa de reïncidència d'entre el 46% i el 67%, mentre que en el cas dels delictes contra la llibertat sexual, aquesta taxa és encara més alta, situant-se entre el 82% i el 91%. Això suggereix que els interns alliberats després d'haver comès un homicidi sexual podrien tenir una probabilitat més elevada de reïncidència violenta que la resta d'interns, tal com també indiquen estudis realitzats a Austràlia, els Estats Units i Europa.

Les dades internacionals reflecteixen aquest mateix patró de reincidència elevada en casos d'homicidis. A Austràlia, per exemple, un estudi amb 1.088 interns va mostrar que els homicides presentaven un 66% de probabilitats de tornar a ser encarcerats durant els següents 22 anys, i el 33% ho eren per altres delictes severs, com ara crims violents (Broadhurst et al., 2018). Als Estats Units, un estudi amb 682 agressors va trobar que aquells condemnats per assassinat en primer grau tenien el doble de probabilitat de reincidir amb un o més homicidis de qualsevol tipus, sexuals o no sexuals (amb un increment de probabilitat d'entre el 185% i el 198%) (DeLisi et al., 2019). A Alemanya, es va dur a terme un estudi més específic que analitzava només 166 homicides sexuals i els seus patrons de reincidència violenta (Hill et al., 2008). Aquest estudi va revelar que entre un 18% i un 23% dels homicides sexuals van cometre nous delictes de violència contra les persones o contra la llibertat sexual, respectivament, durant els següents 20 anys després de la seva alliberació. A més, un 3% va reincidir amb nous homicidis o assassinats.

Si bé les xifres de reincidència dels homicides poden no semblar alarmants a primera vista, adquireixen una importància especial quan es comparen amb les taxes de reincidència generals, ja que són clarament superiors. Per exemple, la taxa de reincidència general a Austràlia és del 45% (Australian Government, Productivity Commission, 2022), mentre que estudis específics assenyalen que la taxa de reincidència dels homicides arriba al 66% (Broadhurst et al., 2018). A Alemanya, la taxa de reincidència d'agressions sexuals en general és, d'aproximadament, entre el 10% i el 14% (Schmucker i Lösel, 2017), però en els casos d'homicidis sexuals, aquesta taxa augmenta fins al 23% (DeLisi et al., 2019).

En resum, tot i que els homicides són una petita part dels criminals en general, el seu risc de reincidència és més alt que el de la resta d'agressors. A Catalunya i Espanya, encara no hi ha dades concretes sobre la reincidència en homicidis sexuals, però els casos coneguts provoquen alarma social i impulsen debats amb importants implicacions legals.

3. Objectius

L'objectiu de la recerca és analitzar per primera vegada el perfil dels homicides sexuals a les presons de Catalunya. Aquesta iniciativa ha sorgit de la col·laboració entre professionals de l'Institut de Medicina Legal i Forense de Catalunya, els serveis penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, l'Institut Català de la Salut i la Universitat de Barcelona. La proposta d'aquest estudi va ser impulsada pels reptes que enfronten en la seva pràctica professional, les consultes rebudes dels serveis penitenciaris catalans en el passat i les tendències internacionals en el tractament dels homicides sexuals a nivell mundial. Els objectius específics d'aquesta investigació són els següents:

Objectiu 1: El col·lectiu d'homicides sexuals és difícil d'identificar i avaluar per professionals no formats específicament, per això el primer objectiu és conèixer les característiques d'aquest col·lectiu a la població d'interns catalans. En concret, a partir d'un estudi documental i mitjançant entrevistes semi-estructurades amb homicides sexuals encarcerats actualment⁸, s'extrauran les característiques preliminars d'aquest col·lectiu a Catalunya.

Objectiu 2: El col·lectiu d'homicides sexuals és difícil de distingir entre altres col·lectius d'agressors per professionals no formats específicament, per això el segon objectiu és comparar els homicides sexuals amb els dos grups amb els quals s'acostumen a confondre: a) homicides no sexuals (amb víctima dona desconeguda) i b) els agressors sexuals (amb víctima dona desconeguda) amb condemnes similars a les dels homicides.

Objectiu 3: Els homicides sexuals són difícils de tractar i gestionar a les presons ateses les seves característiques patològiques i potencial

---

⁸ Detectats arran d'aquest estudi

Garrido-Genovés, V. i Martínez, M. (2019). Avaliació de les necessitats d'intervenció dels interns amb alt risc de reincidència violenta. Centre d'Estudis i Formació Especialitzada. https://cejfe.gencat.cat/web/.content/home/recerca/cataleg/crono/2020/riscReincidencia_CA.pdf

comportament violent intrainstitucional. Així, el tercer objectiu d'aquest estudi és explorar les dificultats que presenten en la seva gestió penitenciària a les presons catalanes i facilitar pautes bàsiques de gestió i, si s'escau, d'intervenció/tractament.

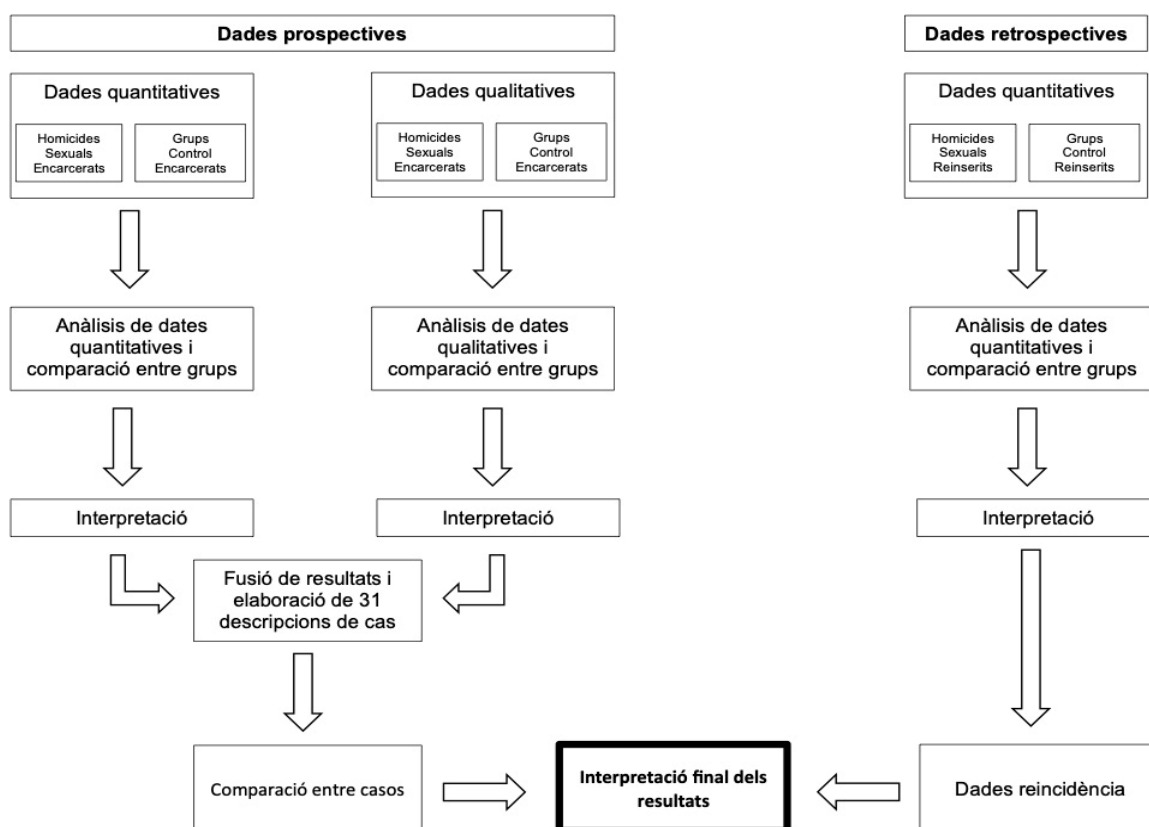
Objectiu 4: A partir de les dades disponibles per l'equip investigador pel que fa als homicides sexuals que han sortit en llibertat entre els últims 5 i 10 anys (des de 2013), el quart objectiu és establir una taxa de reincidència retrospectiva i actualitzada en el moment de la finalització del projecte. Aquesta taxa es podrà utilitzar com a punt de partida amb el qual valorar l'impacte posterior d'aquest projecte o d'altres en el futur.

4. Metodologia

4.1 Disseny de la investigació

Tenint en compte que les mostres d'homicides sexuals són reduïdes⁹, per respondre als objectius d'aquesta investigació, es va dissenyar un estudi de *mètodes mixtes de triangulació concurrent* que, com indica la Figura 1, inclou: 1) un disseny específic per les dades prospectives sobre els homicides sexuals encarcerats i els agressors dels grups control encarcerats— *disseny de mètodes mixtes d'estudi de múltiples casos concurrent exploratori*— que està triangulat per 2) les dades quantitatives retrospectives sobre els homicides sexuals reinserits i els agressors dels grups control reinserits (Creswell i Plano Clark, 2007).

Figura 1. Disseny de mètodes mixtes de triangulació concurrent

⁹ Ens referim a estudis que recullen dades directament dels participants, no estudis que analitzen dades secundàries (p. ex., informacions provinents de bases de dades).

Aquest disseny complex permet explorar i analitzar detalladament els elements que intervenen en la gènesi de l'homicidi sexual, diferenciant-los d'altres factors més genèrics del comportament violent sexual i no sexual. A més, aquest estudi permet contrastar aquests elements amb informació de diverses fonts mitjançant la triangulació (p. ex., descripcions de sí mateixos, qüestionaris auto-administrats, percepcions del personal de centres penitenciaris, observació conductual, informació dels expedients penitenciaris, taxes de reincidència) (veure Fontana i Frey, 2005). Fins aquesta data, pràcticament no hi ha estudis sobre l'homicidi sexual publicats que hagin seguit aquesta metodologia de mètodes mixtes tan rigorosa que combina la informació de les entrevistes amb els agressors, les impressions dels professionals de tractament i les dades quantitatives dels expedients penitenciaris.

Aquest estudi va ser aprovat per la Direcció General d'Afers Penitenciaris del Departament de Justícia, Drets i Memòria de la Generalitat de Catalunya, conforme s'adheria a les normes ètiques de recerca amb éssers humans i a les normes legals de protecció de dades (Reglament UE 2016/679 del Parlament Europeu i el Consell relatiu al tractament de dades personals i Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades).

4.2 Selecció de la mostra

Els participants d'aquest estudi es van seleccionar seguint un mostreig propositiu de tres grups diferents d'agressors condemnats:

4.2.1 Grup experimental: homicides sexuals

Per tal d'identificar els homicides sexuals es va utilitzar un doble criteri: 1) es van buscar els agressors condemnats per homicidi i agressió sexual i/o 2) els agressors condemnats per assassinats que tinguin almenys dues de les característiques descrites per Ressler i els seus col·laboradors a l'any 1992:

- a) la víctima es troba nua o vestida de manera insinuant,
- b) els òrgans sexuals de la víctima son deixats a simple vista,

- c) introducció d'objectes en el cos de la víctima (especialment als òrgans sexuals),
- d) evidència d'activitat sexual amb penetració (oral, anal, o vaginal) i
- e) evidència d'actes de caràcter sàdic, com la mutilació del cos.

A partir d'aquesta cerca, la selecció de la mostra va ser la següent:

1. De tots els agressors condemnats per assassinat i agressió sexual que estan privats de llibertat durant la duració d'aquest estudi (un 18,6% del total de presos del territori català), 13 complien amb els criteris d'inclusió (un 3,2% dels interns condemnats per assassinat i un 0,16% de tots els interns del territori català del 2023).
2. De tots els agressors condemnats per assassinat i agressió sexual que han sortit en llibertat definitiva en el període comprès entre el 2013 i 2017, cap complia amb els criteris d'inclusió.

4.2.2 Grup control: agressors sexuals

Els agressors del grup control es van seleccionar de manera que fossin el més semblant possible als del grup experimental, seguint el procediment d'altres estudis (Beauregard i DeLisi, 2021). Primer, es va identificar un grup d'agressors sexuals violents (no homicides) amb víctimes dones desconegudes. En general, aquest grup va infligir ferides que van més enllà de les necessàries per consumir l'agressió sexual, fet que els va comportar condemnes llargues similars a les d'un agressor condemnat per assassinat. La selecció va ser la següent:

1. De tots els agressors condemnats per agressió sexual que estan privats de llibertat al llarg d'aquest estudi (un 5,11% del total de presos del territori català), 130 complien amb els criteris d'inclusió. D'aquests 130, finalment es van seleccionar 9 de forma aleatòria (un 2,27% dels interns condemnats per agressió sexual i un 0,11% de tots els presos del territori català del 2023).
2. De tots els agressors condemnats per agressió sexual que ja han sortit en llibertat definitiva en el període comprès entre el 2013 i el 2017, 24 complien

amb els criteris d'inclusió (un 6,07% dels presos condemnats per agressió sexual i un 0,13% de tots els interns del territori català excarcerats des del 2013 fins el 2017). Es van incloure tots.

4.2.3 Grup control: homicides no sexuals

Per conformar aquest grup es va seleccionar un grup d'assassins de dones adultes desconegudes que no haguessin atacat sexualment a les seves víctimes i on no hi hagués evidència suficient per determinar una motivació sexual per l'assassinat segons les indicacions proporcionades per Ressler i els seus col·laboradors al 1992. La selecció va ser la següent:

1. De tots els agressors condemnats per assassinat que estan privats de llibertat al llarg d'aquest estudi (un 13,46% del total de presos del territori català), 45 complien amb els criteris d'inclusió. D'aquests 45, es van seleccionar 9 de forma aleatòria (un 0,86% dels interns condemnats per assassinat i un 0,116% de tots els presos del territori català del 2023).
2. De tots els agressors condemnats per assassinat que ja han sortit en llibertat definitiva des del 2013, 25 complien amb els criteris d'inclusió (un 2,4% dels presos condemnats per assassinat i un 0,13% del territori català excarcerats des del 2013 fins el 2017). Es van incloure tots.

4.3 Procediment i recollida de dades

El procediment i la recollida de dades va variar en funció de la naturalesa de la mostra: 1) Mostra prospectiva (agressors encara encarcerats al 2023) i 2) agressors que ja estaven excarcerats (alliberats entre el 2013 i el 2017).

4.3.1 Recollida de dades de la mostra prospectiva (agressors encarcerats)

Els investigadors van utilitzar un disseny de mètodes mixtes d'estudi de múltiples casos concurrent exploratori per tal d'analitzar el fenomen de l'homicidi sexual en la mostra prospectiva d'agressors encarcerats al 2023. En aquest disseny, les dades quantitatives i qualitatives es recullen simultàniament i es fusionen per tal

d'analitzar els casos i comparar-los entre ells (Grup experimental vs. grup control) (Creswell i Plano Clark, 2007).

Les dades quantitatives es van extreure de les sentències fermes, els expedients penitenciaris i les proves psicomètriques administrades als agressors durant aquest estudi (vegeu l'apartat 4.4.1). Aquestes fonts d'informació proporcionen els elements evidents i detallats per demostrar que els agressors van cometre un delicte violent, com i quan. No obstant això, aquestes dades no són suficients per comprendre les característiques personals dels agressors, les seves dinàmiques intrapsíquiques i la seva gestió en els entorns penitenciaris.

Per tal de salvar aquesta limitació, els investigadors van realitzar entrevistes semi-estructurades en profunditat als agressors i als professionals dels serveis penitenciaris (p. ex., dades qualitatives) (Vegeu l'apartat 4.4.2). Com a últim pas, els investigadors van codificar el contingut d'aquestes entrevistes i les van transformar en dades de tipus quantitatiu. Aquestes dades transformades, juntament amb les dades quantitatives provinents d'expedients i les avaluacions psicomètriques dels agressors, es van integrar i interpretar conjuntament.

Les dades quantitatives i qualitatives van ser extretes de diverses fonts d'informació de la següent manera:

4.3.1.1 Recollida de dades quantitatives

Les dades quantitatives van ser recollides de dues fonts d'informació diferents.

- 1) Base de dades del SIPC: Pel que fa a les dades quantitatives dels expedients penitenciaris, els investigadors van crear un full de codificació per tal de recollir informació de forma sistematitzada de les dades sociodemogràfiques, antecedents penals, la informació dels delictes, l'escena del crim, antecedents psiquiàtrics i comportament institucional dels agressors que formaven part d'aquesta mostra prospectiva d'aquest estudi (13 homicides sexuals, 9 agressors sexuals i 9 homicides no sexuals). Després d'haver obtingut permís de la Direcció General d'Afers Penitenciaris per accedir a la base de dades del

SIPC, les investigadores van fer un estudi pilot del full de codificació, reunint-se per aprendre a codificar la informació de les sentències i els expedients penitenciaris en el full de codificació i a resoldre les potencials discrepàncies que poguessin sorgir.

- 2) Avaluació psicomètrica dels participants: pel que fa a les dades quantitatives dels participants, durant les mateixes sessions de l'entrevista, es preguntava als entrevistats si accedien a contestar cinc test psicomètrics sobre diferents àrees de la seva personalitat. No tots els participants van voler participar a les entrevistes i/o van poder contestar als qüestionaris (veure secció dades perdudes a l'apartat 4.6).

4.3.1.2 Recollida de dades qualitatives

- 3) Entrevistes amb els participants: en relació a les dades qualitatives dels participants, els entrevistadors van preguntar als 13 homicides sexuals, als 9 agressors sexuals i als 9 homicides (no sexuals) encarcerats si accedien a ser entrevistats. Si el participant confirmava la seva participació, se li feia signar un consentiment informat on se li explicava: 1) l'objectiu de l'estudi, 2) dret a la confidencialitat, 3) dret a deixar de contestar qualsevol pregunta i 4) dret a deixar de participar quan ho desitgés (Vegeu Annex I). Les entrevistes eren conduïdes per dos investigadors i van tenir una durada d'entre dues i cinc hores i mitja.

Totes les entrevistes van ser realitzades o bé a les unitats on els interns residien o en sales especialment destinades per garantir la seva confidencialitat. Les entrevistes no van poder ser gravades però es van prendre notes per al menys dos dels investigadors, anotant les explicacions dels agressors el més literalment possible. Al final de cada entrevista, els entrevistadors elaboraven un *memoràndum* on la informació de l'entrevista s'organitzava en les diferents àrees de significat i els entrevistadors enregistraven també les seves impressions del cas. És a dir es redactava un estudi de cas complet.

4) Per últim, respecte a les dades qualitatives col·laterals, els investigadors van identificar a aquells càrrecs o professionals dins dels centres penitenciaris amb un contacte especial amb els participants o que prenen decisions relacionades amb la seva gestió, el seu tractament o el seu procés d'excarceració. Es va demanar a aquests professionals si volien contestar una sèrie de preguntes sobre els participants (p. ex., com és la relació entre el participant i la resta d'interns?) (vegeu l'apartat 4.4.4). Aquestes entrevistes curtes podien durar entre 15 minuts a una hora.

4.3.2 Mostra retrospectiva (agressors excarcerats entre el 2013 i el 2017)

L'equip d'investigació va codificar un total de 49 subjectes, que representen el 18,05% de les persones excarcerades que havien complert condemnes per delictes contra la llibertat sexual, homicidis o assassinats, al territori català en el període comprès entre el 2013 i 2017.

La informació d'aquests interns es va codificar a partir de la informació disponible en el SIPC. En concret es va codificar el delicte de la condemna per la que van ser excarcerats, la data d'excarceració i els delictes amb els que van reincidir, indicant l'estat del nou procés penal de l'intern (p. ex., acusat per fiscalia, presó provisional, o penat). El procediment va consistir a comprovar individualment si s'havia produït una reincidència després de la posada en llibertat.

4.4 Variables

4.4.1 Variables quantitatives extretes dels expedients dels serveis penitenciaris (SIPC)

Es van recollir tres tipus de variables a partir dels expedients penitenciaris: les relatives als delictes, les relatives als agressors i la seva gestió penitenciària, les relatives a les seves víctimes.

4.4.1.1 Casos delictius

En relació a la trajectòria delictiva de l'agressor es van codificar 11 variables en tres àrees diferents:

- *Les variables relatives al tipus de delicte base* són 1) la data dels crims, 2) els dies i les hores en què es van cometre els crims, 3) el nombre d'agressors en el delicte base, 4) el nombre de víctimes en el seu delicte base, 5) el número de mesos que es va trigar en arrestar a l'agressor i 6) l'evidència que va portar a la detenció de l'agressor.
- *Les variables relatives a la condemna actual* són 1) la durada de la pena i 2) la data de la seva llibertat definitiva.
- *Les variables relatives a la seva història delictiva* són 1) el número de delictes d'agressió sexual i/o homicidi, 2) encarceraments previs, i 3) el nombre de víctimes en delictes d'agressió sexual i/o assassinats anteriors.

4.4.1.2 Agressors i la seva conducta regimental

En relació als agressors i la seva conducta regimental es van codificar les següents 20 variables:

- *Les variables sociodemogràfiques i relacionals de l'agressor* són 1) l'edat, 2) gènere, 3) nacionalitat, 4) orientació sexual, 5) nivell d'estudis, 6) ocupació prèvia a l'empresonament, 7) experiència militar o policial, 8) relacions sentimentals, 9) fills, i 10) lloc de residència abans dels crims.
- *Les variables relatives a la simptomatologia psiquiàtrica* són 1) els trastorns de l'esfera psicòtica, 2) trastorns per estrès posttraumàtic, 3) disfuncions sexuals, 4) trastorns d'abús de substàncies, 5) trastorns de la personalitat, 6) trastorns parafilics, 7) hospitalitzacions prèvies, i 8) tractaments psicològics previs. Es va determinar que un intern presentava simptomatologia psiquiàtrica en base a les descripcions dels professionals, als informes penitenciaris obrant al SIPC i les puntuacions del RisCanvi als ítems clínics i de personalitat (ítems 30 a 43) (Andrés-Pueyo et al., 2018).

- *Les variables relacionades amb la conducta regimental de l'agressor* es van obtenir en base als ítems 10 i 12 del *RisCanvi* (Andrés-Pueyo et al., 2018) per cadascun dels agressors. Específicament, es van codificar: 1) el nombre d'expedients disciplinaris i 2) el tipus de falta comesa en base als articles 108 i 109 del Reial decret 787/1984, de 28 de març.

4.4.1.3 Víctimes i les escenes del crim

En relació a les víctimes i els atacs que van patir, es van codificar 22 variables en quatre àrees diferents:

- *Les variables sociodemogràfiques i relacionals de les víctimes* són: 1) el gènere, 2) edat (adultes vs. menors), 3) professió (si es coneixia) i 4) relació entre la víctima i l'agressor.
- *Les variables relatives als precursors dels atacs* són: 1) la selecció de la víctima (aleatòria vs. escollida específicament), 2) assetjament, 3) mètode de contacte amb la víctima (p.ex., engany, segrest, atac sobtat¹⁰, havia quedat amb la víctima, altres) i 4) l'agressor es trobava sota la influència de l'alcohol o drogues.
- *Les variables relatives a l'escena del crim* són: 1) el número d'escenes dels crims, 2) la localització, 3) el mètode per produir la mort, 4) evidència d'activitat sexual, 5) admissió de motivació sexual, 6) indicacions de sospita d'assassinat sexual mostrats per l'FBI (Ressler et la., 1992), 7) presència d'*overkill* (p.ex., excés de força i presència de més ferides de la necessària per causar la mort, Kopacz et al., 2023), i 8) actes de violència extrems.
- *Les variables relatives a les conductes després del delicte* són 1) la manipulació de l'escena del crim, 2) mutilació, 3) necrofilia, 4) inserció d'objectes, 5) ocultació del cos de la víctima, i 6) confessió del delicte.

---

¹⁰ Recordar el concepte "atac tipus Blitz"

4.4.2 Variables qualitatives extretes de les entrevista als agressors encarcerats

Els investigadors van dissenyar un protocol d'entrevista seguint el guió proporcionat a la Psychopathy Checklist-Revised (PCL-R, Hare, 1991) i a l'STABLE-2007 (Hanson et al., 2007)¹¹. Aquest protocol de preguntes es va anar modificant iterativament a mesura que es completaven les entrevistes. Les entrevistes incloïen preguntes obertes que animaven els participants a compartir:

1. Les seves vivències familiars.
2. El seu desenvolupament a la primera infància i adolescència.
3. Les seves trajectòries escolars i laborals.
4. L'historial mèdic.
5. L'historial psiquiàtric i d'abús de substàncies.
6. L'historial criminal.
7. L'historial psicosexual, incloent-hi el crim o crims pels quals complien condemna.
8. La seva evolució penitenciària

A partir d'aquestes preguntes inicials, es va aprofundir amb preguntes obertes addicionals per permetre als participants descriure les seves experiències amb més detall. Per exemple, si a un participant se li preguntava "Com vas conèixer el sexe?" i responia "per la pornografia", l'entrevistador indagava més sobre aquesta resposta amb preguntes com "Què entens per pornografia?". Això permetia seguir un fil conversacional amb preguntes encara més específiques, com ara "Què vas descobrir i aprendre del sexe amb la pornografia?". Aquest estil d'entrevista va permetre als entrevistadors aprofundir en la gènesi conductual i intrapsíquica del comportament violent dels individus.

---

¹¹ L' STABLE-2007 es un instrument de 13 ítems per la valoració del risc de reincidència sexual. Un estudi recent que revisa 21 estudis ha demostrat que aquest instrument té una bona fiabilitat i validesa predictiva (Brankley et al., 2021). Aquest instrument proporciona un guió d'entrevista amb preguntes específiques per valorar la hiperfilia, els interessos sexuals patològics i l'ús del sexe com a mecanisme d'afrontament. Aquestes preguntes van ser incorporades al nostre protocol d'entrevista.

Durant aquestes entrevistes també es va avaluar l'estat mental dels participants (p. ex., orientació, atenció, concentració, memòria, pensament abstracte) i la presència de patologia psiquiàtrica com:

- a) Parafílies (sadisme, necrofilia, pedofília, gerontofília, esquarterament)
- b) Trastorns de l'esfera psicòtica
- c) Perfils de trastorns de personalitat associats
- d) Trastorns del neurodesenvolupament
- e) Consum de substàncies tòxiques

4.5 Instruments psicomètrics

Durant les entrevistes amb els agressors es van administrar els següents tests psicomètrics:

4.5.1 Barrat Impulsivity Scale -11

La *Barratt Impulsivity Scale* – 11ª versió (BIS-11, Patton, Stanford i Barratt, 1995) és un qüestionari autoadministrat de 30 ítems, puntuats en una escala Likert de 4 punts (1 = Mai a 4 = Sempre), que mesura la impulsivitat a través de tres subescales:

1. Falta de planificació: es refereix a l'orientació al present i la manca de capacitat de planejar el futur.
2. Impulsivitat motora: implica actuar sense pensar i de manera precipitada.
3. Impulsivitat cognitiva: implica prendre decisions ràpides i sense la deguda reflexió.

La BIS-11 té una elevada consistència interna en la seva versió original ($\alpha = 0,82$) i una bona validesa concurrent amb altres mesures d'impulsivitat i desinhibició. En estudis posteriors, s'ha demostrat que la BIS-11 té una bona validesa convergent amb mesures de psicopatia, com el Factor 2 "vida anti-normativa" de la *Psychopathy Checklist Revised* (PCL-R) i les escales de comportament antisocial i cerca de sensacions del *Personality Assessment Inventory* (PAI). Tanmateix,

sembla tenir limitacions per capturar els trets més afectius de la impulsivitat (Ruiz et al., 2010).

La BIS-11 ha estat validada en la població comunitària espanyola, demostrant una bona consistència interna ($\alpha = 0,81$) (Salinas et al., 2018). En aquest estudi, els percentils de les puntuacions obtingudes per la mostra ajudaran a interpretar els resultats d'aquesta recerca (vegeu Annex II)

4.5.2 Triarchic Psychopathy Measure

La *Triarchic Psychopathy Measure* (TripM, Patrick, 2010) és un qüestionari autoadministrat de 58 ítems, puntuats en una escala de Likert de 4 punts (0 = fals a 3 = veritat), que analitza tres trets relacionats amb la psicopatia:

- a) Audàcia (*boldness*), amb 19 ítems, referint-se a la tendència a dominar i la manca de por.
- b) Mesquinesa (*meanness*), amb 19 ítems, referint-se a la falta de sensibilitat i empatia pels altres.
- c) Desinhibició (*desinhibition*), amb 20 ítems, referint-se a la falta de control i a la manca de consideració de les conductes irresponsables i les seves conseqüències.

En la seva versió original, la TripM va mostrar una bona consistència interna ($\alpha = 0,89$ per a l'audàcia, $0,90$ per a la mesquinesa i $0,89$ per a la desinhibició) (Sellbom i Phillips, 2013) i una bona validesa concurrent amb altres mesures de psicopatia (Patrick, 2010).

En la seva validació amb una mostra comunitària espanyola, la TripM va obtenir índexs similars de consistència interna ($\alpha = 0,85$ per a l'escala general i $0,76$, $0,81$ i $0,79$ per a les subescales d'audàcia, mesquinesa i desinhibició, respectivament) (Fernández et al., 2019). Les puntuacions mitjanes a les tres subescales per la submostra d'homes espanyols ($n = 533$) van ser:

- Audàcia: 49,6 ($DS = 7,8$)
- Mesquinesa: 32,8 ($DS = 7,7$)
- Desinhibició: 36,2 ($DS = 8,0$)

En aquest estudi, analitzarem si les puntuacions mitjanes de la població comunitària difereixen substancialment de les puntuacions obtingudes pels nostres participants

4.5.3 Violent Ideation Scale – Extended Version

La *Violent Ideation Scale – Extended Version* (VIS-X, Urruela, Booth, et al., 2023) és una versió ampliada de la *Violent Ideation Scale* (VIS, Murray et al., 2018), la qual inclou els 12 ítems inicials de l'escala original i quatre ítems addicionals relacionats amb la ideació violenta sexual.

L'escala original consta de 12 ítems puntuats en una escala tipus Likert de 5 punts (0 = mai a 4 = molt sovint), que mesuren la ideació violenta física, la humiliació, la violència verbal i l'assetjament. En la seva versió original, aquesta escala ha demostrat una bona validesa concurrent amb altres mesures d'agressivitat ($r = 0,48 - r = 0,65$), bona validesa discriminant ($AUC = 0,78$) i una bona sensibilitat i especificitat utilitzant una puntuació de tall de 15,5 per predir el comportament violent.

La validació de la versió ampliada, la VIS-X, consta de 16 ítems distribuïts en dos factors (CFI = 0,982, TLI = 0,979, RMSEA = 0,044, SRMR = 0,099): Ideació Violenta General i Ideació Violenta Sexual. Ambdós factors mostren una bona consistència interna ($\alpha = 0,96$). La subescala d'Ideació Violenta General presenta una bona validesa predictiva amb altres mesures de problemes de control dels impulsos com el *bullying*, violència de parella i consum de material violent o pornogràfic. La subescala d'Ideació Violenta Sexual, per la seva banda, també mostra una bona validesa predictiva amb el *bullying* i el consum de material violent o pornogràfic.

La validació de la VIS-X encara no s'ha realitzat en la població espanyola. Només s'ha validat la subescala d'Ideació Violenta General (*Violent Ideation Scale – Spanish Version*, VIS-ES, Urruela, Greco et al., 2023), que ha demostrat una bona consistència interna ($\alpha = 0,94$) i una bona validesa predictiva amb altres mesures d'agressió física en l'últim mes (per exemple, *Bullying Intervention Project Questionnaire*, EBIP-Q, Ortega-Ruiz et al., 2016).

La validació de la subescala d'Ideació Violenta General a Espanya, la VIS-ES, no ha proporcionat cap punt de tall; no obstant això, les seves propietats psicomètriques són similars a les de l'escala en la seva població original. Per tant, en aquest estudi es prendrà com a referència el punt de tall de 15,5 en aquesta subescala per determinar si els nostres participants presenten una ideació violenta suficientment acusada com per cometre actes violents. Les puntuacions en la subescala d'ideació violenta sexual s'utilitzaran per descriure els participants i comparar-los.

4.5.4 Varieties of Sadistic Tendencies

L'escala *Varieties of Sadistic Tendencies* (VAST, Paulhus i Jones, 2015) és una escala de 16 ítems, puntuats en una escala Likert de cinc punts (1 = Molt en desacord i 5 = Molt d'acord), que mesura la predisposició al comportament sàdic. Aquesta escala es divideix en dues subescales:

- a) Sadisme directe (8 ítems): es refereix al plaer de danyar els altres.
- b) Sadisme vicari (8 ítems): es refereix a gaudir veient com una altra persona és danyada per un tercer.

La puntuació mitjana per als homes en la subescala de sadisme directe va ser de 1,95 ($DS = 0,72$), mentre que la puntuació mitjana en la subescala de sadisme vicari va ser de 2,90 ($DS = 0,80$). Aquestes dades provenen d'una mostra total de 301 participants, incloent tant homes com dones.

4.5.5 Personality Assessment Inventory

El *Personality Assessment Inventory* (PAI; Morey, 2007) és un qüestionari autoadministrat de 344 ítems, puntuats en una escala Likert de 4 punts (0 = fals, 1 = lleugerament veritat, 2 = bastant veritat, 3 = completament veritat), que mesura trets generals psicopatològics en 22 escales:

- 4 escales de validesa: Inconsistència, Infreqüència, Impressió Negativa i Impressió Positiva.
- 11 escales clíniques: Queixes somàtiques, Ansietat, Trastorns relacionats amb l'ansietat, Depressió, Mania, Paranoia, Esquizofrènia, Trets Borderline, Trets Antisocials, Problemes amb l'Alcohol i Problemes amb les Drogues.
- 5 escales de resposta al tractament: Agressió, Ideació Suïcida, Manca de suport, Estrès i Rebuig del Tractament.
- 2 escales d'estil interpersonal: Dominància i Afabilitat.

El PAI va ser validat a la població espanyola l'any 2011 (Cardenal et al., 2011) i va mostrar una bona consistència interna tant en la població general ($\alpha = 0,74$) com en la població clínica ($\alpha = 0,81$). El punt de tall establert per considerar una puntuació com a indicativa de possible patologia és de 70 per a les escales clíniques i de tractament, amb excepció de l'escala de mania, que és de 65, l'escala de rebuig del tractament, que és de 50, i les dues escales d'estil interpersonal, que és de 60.

4.6 Variables qualitatives extretes de les entrevistes amb els professionals de presons

Les entrevistes amb els professionals constaven de 5 preguntes, en què se'ls demanava la seva opinió sobre l'intern en relació a:

- a) El seu comportament amb altres interns, professionals o visites.
- b) La seva forma de resolució de conflictes o problemes.
- c) L'adherència a les normes institucionals.

- d) La seva potencial adaptació a la societat després de l'encarcerament.
- e) Qualsevol altra qüestió rellevant.

Si la persona entrevistada era un membre de l'equip de tractament, també se li preguntava si l'intern participava activament durant el tractament. Amb aquestes preguntes, els investigadors buscaven identificar els reptes en la gestió i tractament dels agressors d'aquest estudi a les presons, les barreres per a la seva excarceració, i els recursos addicionals que la institució necessitaria per a adreçar aquesta població.

4.7 Anàlisi de dades

4.7.1 Dades quantitatives

L'anàlisi de dades quantitatives va seguir dues fases: primer, es van proveir d'estadístiques descriptives com les freqüències, la mitjana, les desviacions estàndards i el rang de les variables de l'estudi.

En segon lloc, es van realitzar les comparacions entre el grup d'homicides sexuals i els grups control mitjançant proves estadístiques inferencials que s'adaptaven a mostres petites, com la *Prova Exacta de Fisher* per variables nominals, o proves estadístiques que eren molt robustes a les desviacions de la normalitat i la mida de la mostra com l'*Anàlisi de la Variància* (ANOVA) d'un sol factor o les proves *t de Student per una mostra*. Les comparatives òmnibus entre els tres grups es van completar amb *follow-up comparisons* en les que el nivell de significació estadística es va adaptar utilitzant la *correcció de Bonferroni* per tal de contrarestar la *family-wise error rate*.

4.7.2 Dades qualitatives

4.7.2.1 Procés d'anàlisi de les dades

Per analitzar les dades qualitatives, els investigadors van utilitzar les proposicions teòriques sorgides de l'estudi de 36 homicides sexuals nascuts durant el segle XX,

realitzat per Ressler i els seus col·laboradors amb la *Behavioral Science Unit* de l'FBI (vegeu Ressler et al., 1992). Aquestes proposicions han estat corroborades per la investigació científica posterior (p. ex., Schlesinger, 2021). La literatura científica suggereix que, en els homicides sexuals, els impulsos relacionats amb el plaer sexual i la violència estan fusionats, i que aquesta associació es produeix a causa d'una disrupció del desenvolupament que persisteix al llarg de la vida de la persona, manifestant-se en els seus crims.

Aquesta proposició va guiar tant l'elaboració del protocol d'entrevista per als agressors com l'organització de les àrees dels diferents estudis de cas. Per cadascuna d'aquestes àrees es van realitzar descripcions detallades de les vides dels agressors, els seus delictes i la seva estada a la presó.

L'anàlisi de dades va seguir un procés iteratiu de construcció de significat, que incloïa tres fases: primer, s'examinava l'evidència del cas; segon, es proposaven teories explicatives d'aquell cas que posteriorment es revisaven; i tercer, la nova conceptualització es revisava novament des d'una nova perspectiva. Aquest procés d'anàlisi va ser tant deductiu (basat en les teories i proposicions generals de l'FBI) com inductiu (basat en les dades dels casos estudiats). Les explicacions sobre la gènesi de l'homicidi sexual es van aplicar a tots els casos per aprofundir en els diferents processos que intervenen durant aquests crims.

Per sintetitzar les dades dels múltiples casos d'homicidi sexual, es van explorar els diferents patrons dins de cada cas i es va verificar si es replicaven entre ells. Per exemple, l'anàlisi inicial es centrava en respondre per què i com s'arriba a matar una altra persona per una mera motivació sexual. Aquesta explicació es refinava aplicant-la als altres casos per determinar si hi ha una teoria uniforme o diversos paradigmes que expliquin el fenomen de l'homicidi sexual. Durant tot aquest procés analític, els investigadors tenien la instrucció de reflexionar i compartir les seves reaccions personals sobre els casos i els diferents àmbits d'anàlisi, per reduir els seus biaixos i incrementar la reflexivitat.

4.7.2.2 Anàlisi de la fiabilitat

L'anàlisi de la fiabilitat de les dades qualitatives es va dur a terme seguint el mètode d'investigació qualitativa consensual (Hill et al., 1997), que combina elements de l'anàlisi fenomenològica, el procés comprensiu i la teoria fonamentada. Seguint aquest mètode, les diferents temàtiques sobre la gènesi de l'homicida sexual extreptes de les entrevistes es van classificar mitjançant consens entre els membres de l'equip investigador. Inicialment, cada investigador va identificar els temes per separat, i posteriorment es va analitzar la convergència dels resultats entre els investigadors. Les discrepàncies es van resoldre per consens. Finalment, un investigador adicional, actuant com a auditor, va revisar tot el procés de codificació per garantir que s'havia arribat a la millor interpretació de les dades, assegurant-se que les temàtiques no estiguessin esbiaixades per preferències personals o pensament grupal.

Aquest sistema de codificació té l'avantatge de permetre una interpretació robusta de les dades i crear un sistema que permet replicar els resultats pas a pas. Per incrementar el nivell de confiança i reduir al màxim la discrepància entre les fonts, es van seleccionar aquelles interpretacions o dades avalades per la majoria de les fonts d'informació (p.ex., triangulació; Fontana i Frey, 2005). Per donar credibilitat a les interpretacions dels investigadors, es van proporcionar exemples de diversos casos durant la redacció dels resultats.

4.8 Dades perdudes

Es van recollir les dades quantitatives de tots els agressors que formen part d'aquest estudi en base als seus expedients penitenciaris i judicials registrats a la base de dades del SIPC. Però la part qualitativa de l'estudi no es va poder fer amb tots els agressors, ja que no tots van voler o poder respondre a totes les preguntes o completar els tests.

Dels 31 agressors d'aquest estudi, tres agressors (9,6%) no estaven en disposició de poder ser entrevistats perquè estava contraindicat clínicament (p.ex., els seus

síntomes feien que no poguessin participar plenament en una entrevista de varies hores). Dos agressors (6,4%) no van voler ser entrevistats per incompatibilitat d'horaris i per falta d'interès en l'estudi. Els altres 26 (83,9%) van participar en l'entrevista durant un mínim de dues hores i tots aquests van admetre total o parcialment els delictes pels quals van entrar a presó. Això sí, amb diferents nivells d'elaboració o justificació de les seves accions.

La participació a les proves psicomètriques va ser més pobre i això s'explica en gran part perquè molts dels entrevistats no tenien un nivell formatiu suficient per contestar la psicometria de forma fiable (p.ex., nivell de lectura insuficient, falta de comprensió de com funciona una escala tipus Likert, o problemes de comprensió del castellà europeu) o no estaven suficientment motivats per llegir durant una hora i mitja. Així, 10 (32,2%) van contestar el PAI, 14 (45,1%) el BIS-11, 16 (51,6%) el TripM, 16 (51,6%) el VIS-X, i 19 (61,3%) el VAST. Malgrat que la baixa participació en certs test psicomètrics és una limitació d'aquest estudi, les dades dels tests van oferir informació clínicament rellevant.

5. Resultats

La majoria de l'estudi fa referència a la mostra prospectiva de 31 agressors encarcerats, dels quals 13 van ser classificats com a homicides sexuals (p.ex., grup experimental), 9 com a agressors sexuals (p. ex., grup control) i 9 com a homicides sense motivació sexual (p. ex., grup control). Aquests 31 agressors encarcerats havien agredit sexualment i/o físicament a 129 víctimes al llarg de la seva vida i actualment estaven a presó pels delictes comesos contra 105 d'aquestes víctimes. La taula 1 mostra el número de víctimes per la mostra prospectiva al llarg de tota la seva vida.

Taula 1. Nombre de víctimes per grup d'agressors

	Víctimes homicidi		Víctimes agressió sexual		Total
	Consumat	Temptativa	Consumat	Temptativa	
Homicides sexuals	20	9	57	1	87
Agressors sexuals	0	0	13	12	25
Homicides no sexuals	12	4	1	0	17
Total	32	13	71	13	129

Un percentatge significatiu dels agressors inclosos en aquest estudi havia atacat múltiples víctimes i presentava antecedents penals per delictes violents i no violents. No obstant això, no totes les víctimes van ser comptabilitzades a efectes d'aquest estudi. Específicament, no es van tenir en compte aquelles víctimes que no van ser agredides sexualment ni assassinades, com en casos de robatori o lesions. A més, durant les entrevistes, almenys dos agressors van admetre haver atacat més víctimes per les quals no havien estat condemnats. En aquests casos, les víctimes tampoc es van comptabilitzar a causa de la manca d'evidències col·laterals.

D'altra banda, sis dels 13 homicides sexuals analitzats (46,1%) havien agredit sexualment o assassinat múltiples víctimes, cosa que els classifica com a agressors en sèrie. De manera similar, el 44,4% dels agressors sexuals del grup control i el 44,4% dels homicides del grup control també van atacar múltiples

víctimes. Això suggereix que tant els homicides sexuals com els agressors del grup control que ataquen dones desconegudes solen tenir múltiples víctimes i representar un alt risc.

5.1 Objectiu 1: Característiques dels homicides sexuals encarcerats a Catalunya al 2023

Els 13 homicides sexuals eren homes, generalment espanyols (69%, $n = 9$), que havien entrat a presó entre els anys 1999 i 2018 per delictes violents contra 68 víctimes (p. ex., 15 delictes d'homicidi, assassinat o temptativa i delictes sexuals, 1 delicte per assassinat i 52 delictes sexuals). En el moment de l'estudi, els participants tenien una mitjana d'edat de 52 anys ($M = 52,7$, $DE = 7,9$, Rang = 41-67) i quatre d'ells s'identificaven com a gais o bisexuals (30,8%, $n = 4$). Només dos d'ells tenien una parella sentimental en el moment de l'estudi (15,4%), però sis tenien fills d'una relació anterior (46,2%).

En aquesta secció primera de resultats s'ha descrit un mapa conceptual on es recullen els trets i les àrees més destacades per entendre la gènesi de l'homicidi sexual en l'actual mostra d'interns dels centres penitenciaris de Catalunya. Les dades quantitatives extretes dels expedients penitenciaris fan referència als 13 casos inclosos en aquesta mostra, però degut a que quatre d'ells no van poder o voler participar a les entrevistes, la part qualitativa de cada apartat només farà referència a 9 d'aquests 13 participants.

Per facilitar la lectura, les dades quantitatives i qualitatives son exposades conjuntament. Les àrees exposades en aquest apartat de resultats són: 1) Antecedents psicosocials, 2) Adaptació als entorns escolars i laborals, 3) Antecedents psiquiàtrics o patologia mental, 4) Historial psico-sexual, 5) Antecedents criminals, 6) Fets pels quals està a presó, 7) Comportament post-delictiu i 8) Condemna.

5.1.1 Antecedents psicosocials

Aquest apartat es basa en les narracions realitzades pels nou agressors entrevistats, posant de manifest les seves experiències personals. Les seves narratives van destacar que tant l'estructura familiar com les relacions amb l'entorn immediat durant la infància van tenir un paper determinant en el desenvolupament de la seva personalitat. Tots els agressors van créixer en famílies inicialment intactes, convivint amb els seus pares i germans. No obstant això, vuit dels nou participants (88,9%) van relatar que aquests entorns familiars eren físicament abusius (44,4%, $n = 4$) o "emocionalment freds" (66,6%, $n = 6$), ja que els seus cuidadors representaven una amenaça o els negligien. Almenys tres dels participants tenien familiars que havien matat les seves dones, i un d'ells va ser testimoni indirecte d'abusos sexuals del seu pare cap a les seves germanes. Com a mínim quatre dels participants (44,4%) van identificar una connexió directa entre aquestes experiències i el seu comportament en l'edat adulta, com descriu un d'ells a continuació:

Aquest agressor va relatar que va néixer en una família desestructurada que vivia en la marginalitat. La seva família no tenia domicili fix perquè eren "errants" i en situació d'extrema pobresa; vivien de la recol·lecció de ferralla i "[menjaven] gats" per no passar fam. La seva mare va morir quan ell era molt petit (abans dels dos anys), deixant-li un germanastre amb el qual mai va tenir contacte. Segons va relatar de forma trista, el participant va ser criat pel seu pare i els germans d'aquest en un entorn extraordinàriament violent, on veia i patia episodis de maltractament diaris. La seva família resolia tot mitjançant la violència física; el seu pare es barallava constantment amb els seus germans i a ell "li pegaven pallisses" de forma reiterada fins que perdia el coneixement o l'havien de portar a l'hospital. Al maltractament físic, s'unien constants insults que el participant va reviuir durant l'entrevista i va escenificar per als entrevistadors; l'anomenaven "bavós" i l'obligaven a "remoure les escombraries i les deixalles", per després increpar-li, dient-li "Què fas maricón?". El participant vivia tan aterrit per aquesta situació d'abús que "[es] va fer pipí al llit fins als 16 anys per por a les pallisses que [li] donaven". El mer record d'aquests episodis d'abús li feia comentar una i altra

vegada, amb veu trencada, "no sé si vostès tenen fills, però si en tenen, no els peguin, si us plau, no els pegueu perquè si no sortiran com jo", procedint a explicar que cap els 14 anys es va tornar particularment agressiu com a resposta de l'abús i aquest estil agressiu l'ha acompanyat des d'aquell moment.

Les incapacitats dels progenitors de projectar una imatge positiva cap als participants o d'expressar un mínim d'estima va propiciar que aquests creïessin sense l'experiència o capacitat de vincular-se afectivament als demés, com va quedar clar per les explicacions d'aquest altre participant:

El participant va descriure el seu entorn familiar com a opressiu i emocionalment estèril que va determinar la seva personalitat en la vida adulta. És a dir, del seu pare va aprendre a desconfiar, enganyar i manipular per sortir d'un entorn on les persones eren emocionalment inaccessibles i on calia recórrer a la mentida constant per obtenir llibertat o no ser menyspreat. De la seva mare indica que va aprendre que el seu comportament poques vegades anava seguit de conseqüències reals, ja que ella sempre estava allà per saldar els seus deutes, donar-li el que necessités o recolzar-lo quan la seva autoestima es ressentia. Finalment, el participant va ressaltar que per culpa de la seva germana menor cau en el món de les drogues i la festa nocturna, entorn del qual diu ja no va sortir fins a la detenció pel delictes actual. És a dir, desenvolupa la predilecció per la gratificació immediata, la recerca de sensacions i les relacions socials superficials.

Almenys quatre dels participants (44,4%) van relatar que van fugir de casa durant l'adolescència, impulsats per la necessitat d'escapar del maltractament físic i la por de perdre el control fins al punt de "matar" els seus pares o cuidadors enmig d'una baralla. Aquestes històries deixen clara la seva percepció del món com un lloc perillós, on la supervivència és l'única prioritat i mostrar debilitat és un risc intolerable. La cruesa de les seves vides es continua reflectint en el fet que quatre d'aquests agressors (44,4%) també van patir gana o van passar fred, sense ni tan sols roba adequada per cobrir-se.

El trauma sofert va generar en ells una ràbia profunda i una sensació constant de desprotecció, de la qual només desitjaven fugir. Un dels participants va compartir

com, a l'edat de 13 anys, va començar a ensumar cola per no sentir la fam ni el fred, buscant així un alleujament a l'època "excepcionalment dura" que estava vivint. A aquella edat, va començar a manifestar una inclinació cap al comportament violent, un reflex de la duresa que l'envoltava.

De les narracions dels participats també es va extreure que aquests no només volien fugir del seu entorn extern sinó que internament també volien fugir de les contínues memòries associades al trauma. Com que aquestes memòries anaven acompanyades de les mateixes emocions que els participants experimentaven durant els episodis d'abús, el seu tarannà era molt irascible. Un participant va relatar que des dels 12 anys estava "*contínuament enfadat*" i "*volia fer mal a qui fos*" per fer-los sentir la impotència que ell sentia quan el maltractaven— fenomen que en la teoria psicoanalítica es diu compulsió de repetició i és comunament associat a com la gent tracta d'afrontar el trauma—. De forma paral·lela els homicides sexuals podien submergir-se en un somieig silencios, on podien fugir de la realitat mitjançant la fantasia. Per exemple, un participant va descriure com li "*agrada volar (cavil·lar i evadir-se de la realitat)... abans m'agradava per escapar de la realitat perquè no m'agradava el que vivia...*" En aquestes fantasies, els participants són totpoderosos i tenen la capacitat de venjar-se o exercir el poder i el control sobre els demés, factors clarament mancants durant la seva vida real.

L'anàlisi dels diferents autors d'homicidis sexuals va revelar que l'impacte acumulat dels esdeveniments formatius en la primera infància, així com la manera en què els agressors van afrontar emocionalment i cognitivament aquests esdeveniments, va influir de manera significativa en la seva capacitat per relacionar-se amb els altres i, en general, per adaptar-se a l'entorn fora de l'àmbit familiar.

5.1.2 Adaptació als entorns escolars i laborals

Dels primers entorns per analitzar com operaven els participants fora de la seva llar familiar van ser les escoles i els entorns laborals. Pel que fa al procés d'escolarització, cap dels 13 homicides sexuals de la nostra mostra no va cursar

estudis universitaris. La majoria no havien estudiat més enllà de l'educació primària (69%, $n = 9$) i la resta ho va deixar durant o després de l'educació secundària (30,8%, $n = 4$).

Durant les entrevistes dels nou homicides sexuals, almenys tres (33,3%) van explicar que van tenir alts nivells d'absentisme escolar lligat a l'abús que patien a casa, que els impossibilitava físicament assistir a classe (p. ex., blaus visibles, dolor durant la mobilitat, etc.). Altres tres participants (33,3%) van relatar que van haver de deixar els estudis entre els 13 o 15 anys per posar-se a treballar i subsistir. Cap dels agressors va desenvolupar amistats de llarga durada a l'escola. Més aviat eren éssers solitaris i se sentien diferents. Potser el cas més il·lustratiu i extrem el va aportar aquest participant:

El participant anava a l'escola pública del seu barri. Segons va explicar, no es va adaptar ni al currículum acadèmic, ni als seus companys, ni als professors. Sobre el primer aspecte, va referir perdre molts dies de classe fins als 12 anys a causa del maltractament físic que patia, que l'impossibilitava físicament assistir a classe pel dolor que sentia. A partir dels 13 anys va començar a faltar a classe de forma continuada a causa del consum d'estupefaents durant el dia. El seu rendiment acadèmic mai va ser satisfactori. Va expressar que se sentia discriminat pels seus companys per diverses raons. Primer, el participant va dir que era tímid i no encaixava bé amb el seu grup d'iguals, ja que no sabia com iniciar una conversa o interactuar amb ells. Això el feia poc popular entre els seus companys. Segon, va ser ridiculitzat per les noies a causa de la seva baixa alçada i la seva vestimenta pobre. A més, quan havia de fer alguna tasca de classe amb una noia, i aquesta anava a casa seva, el seu pare li deia que totes aquestes noies "eren unes putes" (p. ex., el participant i les noies tindrien entre 9 i 10 anys), cosa que va afectar la manera com el participant les percebia. Tercer, el participant va dir ficar-se en moltes baralles amb companys que suposadament li faltaven al respecte i va dir també robar-los el material escolar, ja que la seva família no tenia prou diners per comprar-li el seu propi (p. ex., llapis). El conjunt de situacions va fer que el participant mai s'adaptés a l'entorn escolar.

Els homicides sexuals que van participar a les entrevistes, en general, no tenien amics a l'escola i tampoc semblava que busquessin establir-ne. Aquesta manca de connexions socials des de la infància sovint anava acompanyada d'una profunda ràbia contra una societat que percebien com a hostil i que els rebutjava. En almenys cinc dels nou casos (55,5%), els participants van expressar aquesta frustració amb una intensitat notable. Aïllats tant socialment com dins del seu propi entorn familiar, aquests individus no van desenvolupar les habilitats necessàries per gestionar els conflictes interpersonals de manera productiva, ni tampoc van aprendre l'empatia necessària per interactuar amb normalitat en la vida adulta. En lloc d'això, van assimilar la desconfiança com a norma i van aprendre a ignorar les regles socials, convençuts que tenien el dret de prendre el que volguessin abans que algú altre els ho prengués a ells. Com va relatar un dels participants: "*em mirava al mirall i veia un monstre... vivia en pilot automàtic, fent el mínim per sobreviure.*" Aquest sentiment d'alienació va influir directament en el seu comportament criminal.

Els professionals de la presó van observar que aquest mateix participant havia insinuat que part dels seus crims estaven impulsats per la necessitat d'obtenir gratificació immediata, fins i tot a costa dels altres. "Un ha de viure una miqueta", va dir de manera casual, suggerint que la seva recerca d'alleujament momentani justificava els seus actes. Aquest patró d'autograticació a curt termini és un aspecte recurrent en el perfil d'aquests agressors.

No és sorprenent, doncs, que d'adults, els homicides sexuals de la mostra continuessin per una trajectòria de pobre rendiment laboral. Set dels agressors entrevistats van descriure una trajectòria laboral molt irregular (78%), mentre que dos d'ells van mencionar que mai havien treballat (22%). Cap dels agressors va tenir una feina qualificada i vuit d'ells no tenien estabilitat laboral en el moment dels fets (89%). L'únic individu que tenia una feina estable en el moment dels crims la mantenia per motius que anaven més enllà de la subsistència: treballava precisament al lloc on seleccionava i atacava a les seves víctimes, un detall que

reforça la idea que, per a aquests individus, les interaccions socials i laborals estan sovint subvertides per les seves necessitats delictives.

Tot i la seva incapacitat per mantenir una feina estable o integrar-se en la societat de manera convencional, hi ha un element comú entre alguns dels participants que destaca: almenys quatre dels agressors (44,4%) tenien preparació militar.

Curiosament, aquest context sembla haver estat l'únic en què van funcionar relativament bé. L'estructura estricta de l'exèrcit pot haver jugat un paper important en la seva capacitat per controlar el seu comportament, oferint-los una via socialment acceptable per canalitzar les seves tendències violentes. Aquest entorn, per la seva rigidesa i jerarquia, també els proporcionava un context on la seva manca d'empatia podria haver estat fins i tot útil, com en el següent cas:

El participant va tenir la seva primera ocupació formal als 17 anys, quan va entrar a l'exèrcit. Va fer carrera militar durant 13 anys de la seva vida [...] El participant va explicar que l'exèrcit el va salvar de "la mala vida" que havia decidit portar abans. Durant el seu pas per l'exèrcit, deixa l'alcohol, es treu diversos carnets de conduir, practica paracaigudisme i aprèn a utilitzar armes de foc. Durant la seva carrera va ascendir diverses vegades, al·legant que la seva trajectòria a l'exèrcit va ser exitosa perquè era "més llest que la mitjana". En ser preguntat, el participant diu que va participar en [un conflicte armat] durant quatre o cinc mesos. La seva tasca durant aquests enfrontaments bèl·lics era la de morterista de primera línia de pont, franc tirador i recollidor dels cadàvers dels seus companys desmembrats per les mines. En acabar el conflicte armat, el participant va indicar que, gràcies als seus coneixements de mecànica, el van contractar com a xofer dels oficials.

5.1.3 Antecedents psiquiàtrics i patologia mental

Tota la informació exposada fins els moment suggereix que les experiències primerenques dels homicides sexuals van tenir un impacte negatiu en el desenvolupament de la seva personalitat. Així, d'adults, aquests homicides presentaven trets de personalitat que clarament reflectien aquestes mancances emocionals (p. ex., falta d'empatia), una clara predisposició a la introversió i la tendència a buscar la pròpia gratificació per sobre de tot. Aquestes persones se

sentien diferents als altres i eren éssers solitaris. Les seves relacions amb els altres eren superficials, en el millor dels casos, i vivien completament abocats a cobrir les seves necessitats sense importar els demés. És a dir, la seva conducta s'organitzava en base a un diàleg intern entre els seus desitjos i els recursos que calien per aconseguir-los. Malgrat aquesta introversió i trets de personalitat patològics, només dos dels agressors de la mostra patien una malaltia mental severa de tipus psicòtic. En la resta, el seu contacte amb la realitat estava ben preservat.

5.1.3.1 Informació clínica dels expedients penitenciaris

Els expedients penitenciaris indiquen que en 12 dels 13 agressors hi havia evidència de simptomatologia psiquiàtrica (92,3%)¹². Generalment, es van detectar símptomes associats a l'abús de substàncies (69%, $n = 9$), en concret es va trobar evidència de consum patològic d'alcohol (61,5%, $n = 8$), estimulants (53,8%, $n = 7$), sedants/hipnòtics (30,8%, $n = 4$), cànnabis (30,8%, $n = 4$) i opiacis (23,1%, $n = 3$).

També es va trobar evidència que els agressors presentaven trets de personalitat patològics que van ser recollits al RisCanvi i observats durant l'entrevista amb els investigadors (76,9%, $n = 10$). Així, 46,2% ($n = 6$) presentaven trets de personalitat antisocial, 7,7% ($n = 1$) trets de personalitat esquizoide, 7,7% ($n = 1$) trets de personalitat narcisista, 7,7% ($n = 1$) trets de personalitat esquizotípic i 7,7% ($n = 1$) trets de personalitat límit.

Per últim, dos agressors van evidenciar símptomes d'esquizofrènia i de discapacitat intel·lectual a més de la seva patologia de personalitat (15,4%, $n = 2$). Segons els expedients penitenciaris, com a mínim quatre participants havien rebut tractament psicològic de forma prèvia a l'ingrés penitenciari actual (30,8%).

---

¹² Els investigadors no van tenir accés als diagnòstics dels participants, així que com a màxim es pot indicar que sembla haver evidència de patologia psiquiàtrica en base als expedients i a les entrevistes que van realitzar.

5.1.3.2 Patologia mental actual: resultats de l'administració de proves psicomètriques durant l'estudi

Per tal de suplir la falta d'informació diagnòstica, els investigadors van analitzar l'estat mental dels nou agressors que van participar a l'entrevista i a més van intentar administrar diferents proves psicomètriques a tots aquells participants que van accedir a ser entrevistats. No obstant, només entre tres i cinc d'aquests participants van accedir a completar els tests o estaven en disposició de fer-ho (p. ex., problemes de lectura, fatiga, etc.).

Només un dels participants de les entrevistes va mostrar evidència de símptomes psicòtics que estaven en remissió per efecte de la medicació psiquiàtrica. La resta de participants entrevistats es van presentar orientats en el temps, atents, i sense cap alteració de la seva percepció de la realitat o del curs o contingut del pensament. En altres paraules, la majoria dels homicides sexuals tenien una aparença absoluta de "normalitat". Només una anàlisi en profunditat va revelar els trets de personalitat i de la conducta sexual patològics. Malauradament, les proves psicomètriques no van ajudar a aclarir la seva presentació diagnòstica perquè eren massa susceptibles a l'auto-report, com es pot llegir a continuació.

5.1.3.2.1 Barrat Impulsivity Scale – 11a versió (BIS-11)

Es va administrar a quatre homicides sexuals la *Barrat Impulsivity Scale – 11a versió* (BIS-11), que mesura la impulsivitat i consta de tres subescales: falta de planificació, impulsivitat motora i impulsivitat cognitiva. Els participants van obtenir una puntuació total de 53,3 en el BIS-11, la qual cosa significa que aquests participants no perceben tenir problemes per controlar el seu comportament. En relació a les subescales d'impulsivitat, els participants van obtenir una puntuació de 22,5 en impulsivitat no planificada, de 15,3 en impulsivitat motora, i de 15,5 en impulsivitat cognitiva. En resum, aquests resultats suggereixen que els participants no perceben tenir dificultats per 1) considerar les seves accions a llarg termini, 2) actuar amb cautela i 3) prendre decisions amb la deliberació necessària. És a dir,

basant-se en el que reflexa el qüestionari, els homicides sexuals apareixerien com menys impulsius que la població comunitària.

5.1.3.2.2 Triarchic Psychopathy Measure (TripM)

Per avaluar trets de psicopatia que es consideren alternatius als recollits a la PCL-R, es va administrar la *Triarchic Psychopathy Measure* (TripM), que és un qüestionari de 58 ítems destinat a mesurar trets de personalitat indicadors d'audàcia, mesquinesa i desinhibició. En la mostra comunitària d'homes espanyols, les puntuacions mitjanes obtingudes en les escales van ser de 49,6; 32,8 i 36,2 per a les tres subescales, respectivament. Les puntuacions dels quatre participants del grup d'homicidi sexual van ser significativament inferiors que les de la mostra comunitària en les escales d'audàcia ($M = 29,8$), $t(3) = 4,83$, $p = ,02$, i mesquinesa ($M = 6,8$), $t(3) = 17,9$, $p = ,0004$, però similars a les de la mostra comunitària en l'escala de desinhibició ($M = 22,8$), $t(3) = 1,71$, $p = ,19$. Aquestes puntuacions suggereixen que els participants o bé es perceben com a més cànchids que la mostra comunitària o bé no volen admetre trets de personalitat poc atractius i característics de la psicopatia.

5.1.3.2.3 Violent Ideation Scale – Extended Version (VIS-X)

Els quatre participants del grup d'homicides sexuals van completar la *Violent Ideation Scale – Extended Version* (VIS-X), obtenint una puntuació total de 9,8 d'un rang de puntuacions que oscil·len entre 0 i 64. Pel que fa a les subescales, aquests quatre participants van obtenir una puntuació de 7,8 a la subescala d'Ideació Violenta General, la qual és clarament inferior a la puntuació de tall de 15,5 proposada pels autors de l'escala (Murray et al., 2018). En la subescala d'Ideació Violenta Sexual van obtenir una puntuació de només dos sobre un total de 16 possibles punts. Malgrat que sigui possible, els investigadors consideren que aquestes puntuacions podrien no ser representatives de la realitat atès l'historial d'aquests agressors i les seves verbalitzacions durant les entrevistes.

5.1.3.2.4 Varieties of Sadistic Tendencies (VAST)

Es va administrar la *Varieties of Sadistic Tendencies* a cinc participants del grup d'homicides sexuals, que és un qüestionari de 20 ítems que mesura la predisposició al comportament sàdic, en dues vessants 1) sadisme directe i 2) sadisme vicari. En la mostra comunitària d'homes espanyols, les puntuacions mitjanes obtingudes en la subescala de sadisme directe van ser de 1.95 ($DS = 0,72$) i en la subescala sadisme vicari van ser de 2.90 ($DS = 0,80$). Les puntuacions dels participants en aquest estudi van ser similars als homes de la mostra comunitària per les dues subescales, sadisme directe 1,94, $t(3) = ,04$, $p = ,97$, i sadisme vicari 2,28, $t(3) = 1,50$, $p = ,23$. Atès l'història d'aquests agressors, els investigadors consideren que aquestes puntuacions probablement no reflecteixen la realitat d'aquests agressors amb precisió.

5.1.3.2.5 Personality Assessment Inventory (PAI)

Per últim, tres participants van completar el *Personality Assessment Inventory (PAI)*, el qual és un inventari auto-informat de 344 ítems que ofereix informació sobre la possible presència de signes o símptomes de patologia.

La interpretació del PAI s'ha de començar per la valoració de la validesa de les respostes. El PAI inclou quatre escales de validesa, les quals van ser dissenyades per valorar si l'examinat va contestar als ítems del test presentant la deguda atenció i de forma veraç o per contra va decidir contestar als ítems exagerant o minimitzant símptomes. Un cop determinada la validesa, la resta dels perfils dels tres candidats es pot interpretar. Els resultats pels tres participants es detallen a continuació.

Resultats del Participant 1:

Aquest participant va contestar al PAI de forma consistent sense magnificar o dissimular els seus problemes. Per tant, el seu perfil va ser vàlid i interpretable. Els resultats suggereixen que aquest participant no va presentar cap elevació a les escales clíniques, de consideracions pel tractament o interpersonals. Això

suggereix que, basant-se en com es descriu a sí mateix, aquest participant no percep tenir dificultats psicològiques o emocionals amb respecte els trastorns de l'humor, l'estrès, la personalitat, l'ansietat, la psicosi o l'agressió.

Resultats del Participant 2:

Una inspecció detallada del perfil de validesa del segon participant va revelar que va contestar als ítems de forma inconsistent el que pot ser degut al fet que no ha prestat la deguda atenció al seu contingut o a dificultats per a la lectura. Els índexs relatius a la validesa suggereixen que podia haver magnificat lleugerament els seus problemes clínics i els problemes que afecten la seva vida, cosa no estranya en individus encarcerats i amb vivències marcades de trauma. Així, es considera que el seu perfil va ser vàlid si bé ha d'interpretar-se amb certa cautela. Els resultats del segon participant van suggerir que presentava elevacions estadísticament significatives en l'escala clínica de Trastorns de l'Ansietat, la qual cosa suggereix que aquest participant tenia una elevada angoixa i preocupacions intrusives sobre les quals pensa de forma recurrent i sentia por a no poder controlar els propis impulsos. De la mateixa manera, aquest participant va contestar positivament a determinats ítems que suggereixen que la seva vida ha estat marcada per múltiples esdeveniments traumàtics que l'han marcat de forma irreparable. També va presentar elevacions significatives en l'escala clínica de Trets Antisocials, la qual cosa suggereix que aquest participant és una persona amb dificultats per acatar l'autoritat i amb un historial llarg de problemes relacionals i conductes il·legals. Respecte a les escales relatives al consum de substàncies, aquest participant va presentar elevacions estadísticament significatives en ambdues, Problemes amb l'Alcohol i Problemes amb les Drogues, que no només suggereixen problemes d'addicció fisiològica sinó que també indiquen deteriorament de les relacions interpersonals i la salut. Individus amb puntuacions similars a aquest participant han tingut múltiples intents fallits d'abandonar l'abús d'aquestes substàncies. Respecte a les escales relatives al tractament, aquest participant ha respost positivament a ítems que reflecteixen haver considerat el suïcidi en el passat— la qual cosa és consistent amb la informació obrant en els expedients penitenciaris—, està vivint en una situació perpètua de moderat estrès, i esta percebent una gran necessitat de rebre ajuda per tractar el seus problemes. Finalment, a nivell de les relacions interpersonals, aquest participant va respondre

als ítems presentant-se com una persona segura de sí mateixa que prefereix mantenir el control durant les interaccions amb els altres. En resum, basant-se en com es descriu a sí mateix, el participant refereix tenir dificultats per gestionar la seva ansietat i tendeix a rumiar bastant respecte a les seves presents dificultats. Així mateix, admet haver patit múltiples esdeveniments traumàtics que han determinat la seva manera d'enfrontar-se a l'entorn i admet tenir un historial marcat de conductes delictives i problemes amb l'abús de substàncies. A causa de les seves dificultats, aquest participant admet haver considerat suïcidar-se en el passat i actualment sembla estar motivat per rebre tractament i ajuda.

Resultats del Participant 3:

Pel que fa al tercer participant, l'escala de validesa indica que només va respondre de manera consistent a la primera part del qüestionari, és per això, que el seu perfil és interpretable però només quant a les escales clíniques, i per tant la informació és més reduïda. Els resultats d'aquest últim participant van suggerir que també presentava elevacions estadístiques significatives en l'escala clínica de Trastorns de l'Ansietat, la qual cosa suggereix que aquest participant també tenia una elevada ansietat i ideacions sobre les quals pensa de forma recurrent. De la mateixa manera, aquest participant també va admetre a ítems que suggerien que la seva vida ha estat marcada per múltiples esdeveniments traumàtics que l'han marcat de forma irreparable. Potser com a conseqüència d'això, aquest participant presenta elevacions moderades en l'escala clínica de Depressió, el que suggereix que ocasionalment es troba trist i desanimat. Més significació clínica tenen les elevacions a l'escala clínica de Paranoia, la qual cosa suggereix que aquest participant percep que està sent tractat injustament i que els demés es posicionen contra ell, així que ha d'estar contínuament alerta per protegir-se. Les elevacions a l'escala Esquizofrènia també remarquen aquesta tendència a l'aïllament dels demés i suggereixen que aquest participant podia haver tingut algunes experiències perceptives inusuals. En el seu cas, les experiències perceptives inusuals molt probablement són degudes al consum problemàtic de Drogues, ja que també presenta elevacions en aquella escala. Per últim, aquest participant admet haver considerat suïcidar-se en el passat i sembla percebre que no té suficient recolzament social, així que actualment sembla estar motivat per rebre tractament i ajuda.

5.1.4 Historial psicosexual

5.1.4.1 Evolució psicosexual en la infància i adolescència

Si bé la patologia caracterològica dels participants no era aparent fins que s'analitzaven en profunditat els seus patrons cognitius, emocionals i conductuals, les alteracions en l'esfera sexual eren més evidents. A partir de les narracions dels nou participants entrevistats, es van identificar tres processos importants en el seu desenvolupament sexual:

En primer lloc, es desenvolupa un interès parafílic. Específicament, es produeix una forta associació entre sexe i agressió durant el desenvolupament sexual d'aquests homicides. Una explicació plausible és que l'aïllament experimentat en entorns traumàtics o negligents, combinat amb l'agressivitat apresada, interfereix en el seu desenvolupament sexual, fixant-lo en preferències parafíliques. Aquest punt és de vital importància perquè, encara que sovint el focus d'atenció recau en els seus comportaments en l'edat adulta, l'origen dels interessos parafílics es troba en la infància i l'adolescència. Aquest fet ens obliga a considerar la importància del context familiar i social en el desenvolupament d'aquests subjectes. El cas del següent participant es particularment aclaridor al respecte:

El desenvolupament psicosexual del participant va estar marcat per la seva atracció per la violència i l'hematofília (atracció sexual per la sang). Així, el participant va recordar que, a l'edat de 7 anys, un dels seus oncles es va tallar la mà. Veure la seva sang caient a terra el va excitar de forma desmesurada, fins a tal punt que tal atracció va perdurar durant el temps. Des d'aquell moment, aquest participant sempre va gaudir escorxant animals i veient com eren les seves vísceres. No obstant això, no va ser fins als 12 anys que el participant va tenir una idea més sofisticada del que era el sexe. Segons va relatar, va aprendre el que era el sexe quan "sentia als vells parlant" d'això. Des d'aleshores va iniciar hàbits masturbatoris diaris i va començar a "posar-se d'aquella manera quan pensava en o veia sang"; és a dir, a tenir una erecció. A l'edat de 15 anys aquesta atracció i excitació per la sang va augmentar molt més a partir de la seva primera participació en la matança del porc. Des d'aleshores, les fantasies sobre la sang i

l'evisceració han impregnat la seva ment i s'han incorporat al seu comportament sexual, imaginant-se una evisceració quan mantenia relacions sexuals amb les seves parelles primer, per després passar a matar dues dones obrint-les en canal i mutilant els seus cadàvers.

En segon lloc, abans de portar a la pràctica els seus interessos parafil·lics, aquests es perfeccionen en la imaginació de l'homicida i sovint es practiquen en altres contextos, no sempre violents. Aquesta evolució no és estranya si considerem que l'aïllament emocional i, en ocasions, social dels agressors els porta a viure centrats en el seu món intern, utilitzant la fantasia com una forma d'aprendre o de simular com funcionen les relacions socials. En quatre dels nou agressors entrevistats (44,4%), aquestes fantasies esdevenen la font principal d'excitació emocional i acaben creant esquemes mentals que guien el seu comportament. Aquest procés és particularment revelador perquè demostra com la fantasia pot tenir un paper estructurador en la seva conducta, permetent que sorgeixin signes primerencs en les interaccions quotidianes. Per exemple, en almenys un dels agressors, la fantasia comença a materialitzar-se en conductes externes que són observables durant el joc:

El participant va aprendre moltes de les conductes utilitzades durant la comissió dels seus delictes durant la infància i la pubertat. Per exemple, a través del joc durant la primera infància va desenvolupar una preferència per sotmetre'n d'altres mitjançant l'ús de lligadures. Aquesta conducta resulta inofensiva en la majoria dels nens que creixen jugant al mític joc "d'indis i vaquers". Captures a l'enemic i el lligues. No obstant això, en el cas d'aquest participant, aquest aprenentatge va ser interioritzat i utilitzat durant els crims, en els que lligava a les víctimes. De la mateixa manera, el participant havia arribat a vestir-se com una dona a casa seva durant les sessions de joc amb els seus germans, cosa que feia riure les seves germanes. Tot i ser una conducta aïllada i inofensiva en la immensa majoria dels nens, en el cas d'aquest participant, l'interès per la roba interior femenina s'incorpora a les seves preferències sexuals, les que es van tornar cada vegada més patològiques i van influir en el robatori de roba interior de les víctimes.

Finalment, el tercer procés es manifesta a l'adolescència, quan l'interès parafil·lic comença a prendre forma sexual a través de pràctiques autoeròtiques. És a dir, a partir d'aquesta etapa vital, la seva preferència per la solitud i la manca d'interès per les relacions afectives condueixen a una sexualitat centrada en pràctiques autoeròtiques hiperfíl·liques (p. ex., impuls sexual excessiu). Això es veu reflectit en l'ús intensiu de pornografia, que es converteix en un element central en la vida d'aquests individus. Almenys vuit dels nou participants van descriure un consum problemàtic de pornografia, que es va veure reforçat per pràctiques masturbatòries repetitives (88,9% dels agressors entrevistats, representant un 69% del total de la mostra). En tres d'aquests casos (42,9%), el material pornogràfic es col·leccionava, mentre que en dos casos s'elaboraven diaris o muntatges fotogràfics amb contingut explícit (22,2%). Aquestes pràctiques acaben ocupant un paper central en la vida dels participants, desplaçant altres interessos i activitats, tal com s'explica en el següent testimoni:

El participant va reconèixer que consumia pornografia de forma reiterada, perquè "què faràs tot el dia tancat en una habitació sinó mirar porno". És a dir, el seu auto-imposat aïllament perquè la gent no conegués la seva addicció a la cocaïna anava acompanyat del consum continu de pornografia. En ser preguntat pel tipus de pornografia que consumia, el participant va explicar que els seus gustos han anat canviant amb el temps a causa de la seva necessitat d'experimentar. És a dir, va començar consumint pornografia heterosexual que mostrava un home i una dona mantenint relacions sexuals i va evolucionar a veure dues dones mantenint contacte sexual, o persones que es transvestien d'home a dona tenint relacions sexuals. També va admetre haver anat a strip clubs i demanar freqüentment els serveis de prostitutes. De fet, va dir que solia gastar els diners que li quedaven després de procurar-se drogues pagant per mantenir relacions sexuals o en material pornogràfic. A això es suma que acostumava a proporcionar drogues a la mare de la seva filla per així poder mantenir relacions sexuals amb ella, afegint que preferia tenir sexe estant ell i la seva parella sota els efectes de les drogues, ja que les sensacions són diferents o més intenses, segons va referir durant l'entrevista. La seva víctima va ser seleccionada basant-se en el tipus de pornografia que va consumir massivament els dies abans de l'assassinat.

5.1.4.2 Comportament sexual adult

Una vegada els seus interessos sexuals s'han consolidat a l'edat adulta, alguns agressors comencen a expressar aquestes fantasies de manera tangible en les seves relacions sexuals. Aquesta necessitat sovint es traduïa en una elevada promiscuïtat, ja que la majoria dels homicides sexuals (89% dels nou agressors entrevistats) van admetre tenir nombroses relacions sexuals, fent ús de la prostitució en la meitat dels casos (55,5% dels entrevistats i 46% del total). Per exemple, un participant va admetre participar en orgies i passar per una etapa de promiscuïtat excessiva, la qual cosa el va portar a agredir sexualment almenys cinquanta homes que estaven inconscients sota els efectes de les drogues¹³.

Tanmateix, com ja es dedueix de l'anterior exemple, aquestes tendències sexuals no només es caracteritzen per una activitat sexual desmesurada, sinó que sovint evolucionen cap a comportaments cada cop més coercitius o violents. Almenys en tres casos (33,3%), les pràctiques sexuals amb parelles comencen sent consentides però ràpidament evolucionen cap a comportaments agressius. Durant aquestes agressions, els individus aprenen quines tàctiques els resulten efectives per dur a terme els seus atacs (com el seu *modus operandi*) i quins elements els generen més excitació (com els comportaments ritualistes). Cada acte violent que provoca una intensa resposta emocional s'incorpora a la seva fantasia. La repetició constant de l'acte en la seva imaginació fa que les fantasies sexuals violentes esdevinguin cada vegada més elaborades i extremes, la qual cosa també condueix a una escalada en la violència dels seus actes reals, com es pot observar en el següent exemple:

Als 13 anys, el participant va començar a utilitzar el sexe com un mecanisme d'afrontament que li permetia bregar amb emocions negatives com ara la ràbia, l'odi, la frustració i la baixa autoestima. A través d'aquest mecanisme d'afrontament s'estableix el condicionament essencial que li ha permès evolucionar de l'agressió sexual a l'assassinat sexual. Aquest procés segueix una seqüència complexa i

---

¹³ Aquestes violacions van ser fotografiades, filmades i col·leccionades per l'agressor al seu ordinador.

s'inicia quan el participant sent una ràbia profunda que va acompanyada de canvis fisiològics (p. ex., sentir un xiulet a les oïdes, pressió al cap). Les seves cognicions es tornen d'acord amb aquest estat d'ànim i desitja "fer mal a qui sigui", humiliar i venjar-se de tots aquells que el van maltractar o menysprear pel seu estatus econòmic, alçada o timidesa.

Així, als 13 anys s'inicien els contactes sexuals no consentits amb les noies del seu veïnat. Durant aquests episodis, el participant seguia noies del barri a les quals després obligava a pujar al terrat de l'edifici on vivien i a despullar-se davant seu. Llavors aprofitava per humiliar-les, realitzar-los tocaments als genitals i al pit i a robar-les la roba interior. En ser preguntat, el participant va relatar que robava la roba interior de les noies com un element més de la pauta humiliant, ja que així les obligava a anar sense roba interior a casa seva. Diu que un cop se n'anava, tirava la roba interior i no la col·leccionava.

Tot aquest ventall de conductes li resultava sexualment estimulants i el feien sentir superior a les seves víctimes. Per tant, ho va anar repetint al llarg de la seva trajectòria criminal. No obstant això, a mesura que transcorren les agressions, el participant es torna més ritualista i planificat. A les conductes d'assetjament se li sumen els comportaments per evitar ser descobert, com posar-se un passamuntanyes o usar guants de làtex. Comença a portar un ganivet de llargues dimensions per intimidar les víctimes i incorpora els seus coneixements sobre com han de ser lligades perquè aquestes no es resisteixin. En aquest sentit mostra una particular predilecció per utilitzar les mitges de les víctimes per a lligar-les al seu llit. Una vegada desvalgudes, el participant les humiliava mitjançant l'insult, la violència física (p. ex., bufetades o cops de puny) i l'agressió sexual (p. ex., tocaments i penetració vaginal). Amb el temps, les agressions van a més acompanyades de la utilització de l'asfíxia durant la penetració vaginal, ja que això li permet obtenir el màxim control sobre la vida de la víctima i augmenta possiblement la seva sensació de superioritat respecte a aquesta. Prova d'això és que el participant va explicar que sentia menyspreu per totes les seves víctimes ja que les percebia com a "submises, com [la seva] mare". Després de les agressions, el participant també va incorporar un ritual que tenia la doble funció de destruir evidències forenses i continuar excitant-lo sexualment: omplir una banyera amb aigua per rentar la víctima i rasurar-li el pèl del pubis.

A partir de l'evolució de la vida relacional i sexual dels homicides sexuals, es va determinar que el 77,8% ($n = 7$) dels nou agressors entrevistats (53,8% del total) manifestaven comportaments parafilics tant en la seva vida personal com durant els seus crims (vegeu secció d'antecedents criminals). D'aquests agressors ($n = 7$), es va detectar que el 42% presentaven almenys dos tipus de comportament parafilic, amb un rang d'entre 1 i 4 tipus de comportaments parafilics. Aquests inclouen el sadisme sexual¹⁴ (57,1%, $n = 4$), la pedofília (28,6%, $n = 2$), el fetitxisme (14,3%, $n = 1$), l'erotofonofília¹⁵ (14,3%, $n = 1$), l'hematofília¹⁶ (14,3%, $n = 1$), l'escatologia telefònica¹⁷ (14,3%, $n = 1$) i les pràctiques somnofíliques¹⁸ (14,3%, $n = 1$). En dos casos (28,6%), es van obtenir informacions col·laterals que suggerien interessos potencialment necròfils¹⁹ ($n = 1$) o erotofonofílics ($n = 1$), però aquestes no van poder ser contrastades degudament.

Per últim, hi ha situacions on les pautes sexuals no poden ser explorades amb detall, sobretot quan els individus decideixen no compartir les seves experiències. Tot i així, els investigadors van descobrir que, fins i tot en aquests casos, l'evidència criminal pot ser utilitzada per determinar si hi ha interessos parafilics que augmenten el risc d'homicidi sexual. Per exemple, de les nou entrevistes, només en un cas el participant no va voler parlar del seu desenvolupament sexual. L'assassinat comès per aquest individu va ser considerat pels professionals de tractament com un acte fora de lloc, i fins i tot es posava en dubte si ell podia ser realment el culpable. No obstant això, la informació de la sentència d'aquest individu va revelar que hi havia testimonis que el situaven al lloc on la víctima va ser vista per última vegada i que a més havia fet comentaris de caràcter sexual en relació amb la víctima.

---

¹⁴ (3 dels 4) 75% eren homicides sexuals reincidents, és a dir, els anomenats serials.

¹⁵ Interès o atracció sexual per l'acte real o imaginari de matar algú.

¹⁶ Parafília on el plaer sexual s'associa a l'extracció, el consum, la visió o la imaginació de sang humana.

¹⁷ Parafília consistent a utilitzar, de manera compulsiva, missatges obscens a través del telèfon o el xat amb la finalitat d'aconseguir l'excitació sexual.

¹⁸ Una forma de parafília en la qual l'excitació sexual i/o l'orgasme s'aconsegueixen mitjançant la interacció sexual amb una persona que es troba en estat de son.

¹⁹ Una parafília caracteritzada per una atracció sexual cap a cadàvers.

És evident que hi ha casos en què persones innocents poden ser condemnades, i l'objectiu d'aquest estudi no és determinar la culpabilitat dels agressors en un fet concret. No obstant això, els resultats d'aquesta investigació volen advertir que, encara que un acte pugui semblar fora de lloc o poc característic d'una persona, una avaluació exhaustiva podria revelar que aquests actes violents estan precedits per altres accions deliberades i preparatòries que apunten a un possible interès sexual parafílic.

5.1.5 Antecedents criminals

Almenys 6 dels 13 agressors de la mostra d'homicides sexuals tenien antecedents penals (46,2%), que van ser contra les persones (38,5%, $n = 5$ del total i 83,3% dels que tenen antecedents penals), per delictes sexuals (30,8%, $n = 4$ del total i 66,7% dels que tenen antecedents penals), contra la propietat (23,1%, $n = 3$ del total i 50% dels que tenen antecedents penals) i contra la salut pública (tràfic de drogues) (7,7%, $n = 1$ del total i 16,7% dels que tenen antecedents penals). Cinc dels agressors (38,5% del total i 83,3% dels que tenen antecedents penals) havien estat a la presó abans de l'actual delictes.

En els homicides sexuals, els primers comportaments delictius violents acostumen a servir d'assaig per futurs actes sexuals violents i per alliberar la ràbia o la frustració sense tenir por a les conseqüències. Aquest seria el cas dels quatre agressors d'aquesta mostra que tenien antecedents per violència sexual (66,7%), amb dos d'ells tenint 16 anys quan van ser arrestats pels seus primers delictes sexuals. De les narracions dels 4 agressors amb antecedents per delictes sexuals s'extreu que aquests agressors ja havien matat o intentat matar abans. És a dir, eren homicides sexuals reincidents que havien comés amb anterioritat el mateix tipus de crim pel qual estaven condemnats en el moment actual. La seva reincidència es va produir durant permisos penitenciaris (50%, $n = 2$), als tres mesos de sortir de la presó (25%, $n = 1$) o a l'any i mig d'haver sortit de la presó (25%, $n = 1$).

En aquests quatre casos, hi ha evidència que els homicides podrien cometre aquests delictes d'una forma *clínicament compulsiva*, ja que semblen repetir les conductes sexualment violentes amb el mateix tipus de *modus operandi* i rituals cada vegada. És a dir, els seus antecedents delictius eren per fets idèntics o pràcticament iguals als que van propiciar la seva detenció i condemna actual. Per exemple, un agressor tenia un llista de vuit casos d'assassinat on estrangulava les seves víctimes mentre les penetrava vaginalment (erotofilia), i que va ser repetida posteriorment durant el crim pel qual està encarcerat. Un altre agressor havia agredit sexualment a una dona i havia matat una altra obrint-la en canal, perquè se sentia sexualment atret per la sang i les vísceres (hematofilia). La seva condemna actual va esdevenir com a conseqüència d'un assassinat pràcticament idèntic. Un tercer agressor havia agredit físicament i sexual a dues víctimes, desplaçant l'odi que sentia cap a la seva parella envers aquestes víctimes d'una forma sàdica, fet que va repetir una tercera vegada i va donar lloc a la seva condemna actual. L'últim agressor tenia un llarg historial de conductes sexuals sàdiques ja que l'atreia violar les víctimes i vexar-les per sentir que tenia el poder i control total sobre elles, fet que va repetir durant un permís penitenciari i pel qual encara compleix condemna actualment.

5.1.6 Fets pels quals estan a presó

5.1.6.1 Antecedents immediats de l'agressió

Hi ha evidència que en set dels nou agressors entrevistats (77,8%), l'impuls o la idea de matar podria haver estat motivada per dinàmiques psicosexuals subjacents. A més, aquests agressors van experimentar diversos estressors que van afeblir els pocs mecanismes de control que tenien sobre la seva conducta violenta. En els dos casos restants, tot i que la motivació sexualment violenta no era completament evident, es van identificar els mateixos factors estressants que van precipitar l'agressió.²⁰

---

²⁰ Desconeixem les circumstàncies dels quatre agressors que no van voler ser entrevistats.

5.1.6.1.1 Casos sense motivació sexual aparent però amb clars desencadenants

En un dels dos casos en què la motivació sexual no era immediatament evident, tot i la manca d'evidències directes, les declaracions de l'agressor van suggerir la presència de dos factors sovint associats amb assassinats amb una motivació sexual subjacent: 1) la humiliació i 2) l'associació entre el sexe i l'autoestima. L'agressor va admetre que sovint perdia el control quan era humiliat, confessant que en el passat s'havia hagut de contenir per no matar una superior que l'havia agredit físicament i humiliat profundament. Per gestionar aquests sentiments d'humiliació, solia refugiar-se en la seva activitat sexual com a reafirmació del seu valor personal. Així, quan la seva parella sexual, amb qui mantenia un conflicte perllongat li era infidel, va posar en dubte la seva masculinitat durant una discussió, l'agressor va reaccionar amb un altre atac brutal:

La temptativa d'homicidi va començar amb ells tenint una discussió asseguts a la taula del saló i el motiu van ser novament els diners. En plena discussió va tenir un atac de ràbia perquè el va insultar de forma "molt lletja". A preguntes dels entrevistadors, va admetre que amb l'insult havia qüestionat la seva masculinitat. Diu que durant la discussió li va revisar el mòbil, li va agafar i li va trencar. Quan ell va intentar anar-se'n del lloc, ella li va pegar i, segons el participant, aquí va ser quan "va explotar". Va indicar que li va realitzar tocaments per humiliar-la. I li va dir, "ara vols que pari?" i llavors li va tallar el coll i la va apunyalat.

En el segon cas, on no tenim evidència que els impulsos violents i sexuals estiguessin fusionats, l'agressor clarament tenia preferències pedòfiles i va assetjar a la seva víctima diverses vegades per tal que l'acompanyés. Així que la decisió d'agredir a una menor estava present. El que no es pot aclarir és si el desig de matar aquesta víctima hi era.

5.1.6.1.2 Casos amb motivació sexual òbvia i clars desencadenants

En els set casos on hi havia una motivació psicosexual subjacent clarament delimitada, el que es va detectar és que els agressors es trobaven en un moment d'estrès just abans dels assassinats (o intents). En concret, molts van descriure

problemes financers, laborals i relacionals que van donar lloc a canvis cognitius i emocionals que els van predisposar cap a l'homicidi sexual just dies o moments abans dels fets. Per exemple, un agressor va explicar que se sentia maltractat per la seva dona i "necessitava alliberar la ràbia". Específicament, volia que la seva dona veiés les seves agressions cap les seves víctimes per intimidar-la i confirmar-li "que sí, que jo era dolent". Un altre agressor va comentar que la seva situació vital era insostenible (p. ex., encarcerament, soledat) i que "estava enfadat, amb molta ràbia... així que vaig començar a deambular pels carrers" per buscar una víctima.

Aquests estats cognitiu-emocionals van servir per dues coses. La primera va ser per afeblir els controls de les pulsions violentes internes, tal com va intentar explicar d'una forma lleugerament defensiva i inusual aquest participant:

El participant va admetre haver matat la seva última víctima, però va dir respecte a aquests fets que se li'n "va anar la mà", elaborant que en aquell moment bevia molt una altra vegada i que tenia conflictes amb la seva parella del moment. Va descriure que arran d'aquesta relació tòxica "se [li] va anar la mà" i que "no [sap] ni per què ho va fer (cometre l'assassinat)". És a dir, aquest participant va admetre perdre el control.

La segona derivada d'aquests canvis cognitius-emocionals van portar a un procés de preparació dels assassinats (o intents). Per exemple, en el següent cas, aquests canvis porten al participant a començar un procés d'assetjament i predació de menors:

El participant va comentar que l'intent d'assassinat i l'assassinat de les dues seves víctimes van resultar d'una acumulació de molts estressors. No tenia feina, era una persona tímida i introvertida i estava completament sol. Tenia problemes econòmics i necessitava demanar ajuda. Sentia frustració, ràbia amb si mateix i amb els altres. Tenia problemes sentimentals i no sabia com sortir-se'n. Tot li semblava una injustícia. Amb la seva família tampoc tenia relació en aquell moment. Així que només li quedava "sentir-se bé". La forma de sentir-se bé de l'agressor era alimentar l'atracció sexual que té pels menors d'edat. El participant

va continuar relatant que sempre s'havia sentit atret pels nens però que aquesta vegada no ho va poder controlar. Va explicar que els pensaments sexuals que tenia amb nens van evolucionar i es van reforçar a base de veure contínuament fotos de nens per internet. Quants més nens veia, més evolucionava la seva fantasia i un cop aquesta fantasia va ser prou forta va decidir passar a l'acció i fer-la realitat, anant a buscar menors vulnerables al carrer per poder atreure'ls.

Els canvis cognitius, emocionals i conductuals mostrats pels participants abans dels fets eren signes imminents de violència, que com es detalla a continuació era més aviat planificada i predadora que no impulsiva.

5.1.6.2 Comportaments abans, durant i després dels assassinats (13 agressors i 16 assassinats)

La informació sobre els comportaments que es van portar a terme per assassinar a les víctimes es va extreure dels expedients penitenciaris i judicials dels 13 homicides sexuals de la mostra, ja que aquests documents incorporen un anàlisi detallat de l'acte lesiu. S'aprofundirà en aquestes dades quantitatives mitjançant exemples qualitius que van aportar els 9 homicides que van accedir a ser entrevistats.

Els 13 homicides sexuals tenien aproximadament 37 anys al moment dels crims pels quals van entrar a presó ($M = 37,6$, $DS = 8$, Rang = 22-46). Aquests agressors van matar o intentar matar a 16 víctimes²¹. Les víctimes eren principalment dones (81,3%, $n = 13$) adultes (75%, $n = 12$). Tot i que també van ser atacats dos nens de nou anys (12,5%), un nen de 14 anys (6,3%) i una nena de 13 anys (6,3%). Una mica més de la meitat de les víctimes eren desconegudes i l'agressor va entrar en contacte amb elles per primer cop al moment dels atacs (56,3%, $n = 9$). L'altre meitat de les víctimes eren conegudes per l'agressor, però amb diversos nivells d'intimitat entre ells (43,7%, $n = 7$). Tres víctimes (18,8%) eren menors amb els que els agressors van entrar en contacte dies abans dels

---

²¹ Un agressor també va ser arrestat arran de l'assassinat per la violació de 52 homes més però no es tenen dades d'aquestes agressions mes enllà d'especificar que el participant els drogava per penetrar-los analment mentre feia fotos i vídeos d'aquestes violacions.

atacs com a part d'un procés de *grooming*, mostrant que aquests tipus de delictes són generalment planificats. En tres casos les víctimes tenien una relació sexual amb l'agressor però no eren considerades parelles (18,8%). En un cas l'autor va atacar la seva ex-parella (6,3%).

Malgrat que les víctimes no acostumaven a conèixer el seu agressor, això no implica que la selecció de la víctima fos precipitada. Només en sis dels 16 casos d'assassinat, els agressors van atacar la víctima perquè es trobava a l'abast (37,5%); és a dir, la majoria de les víctimes eren escollides amb cura (62,5%, $n = 10$) i, de fet, sis d'elles van ser assetjades abans dels assassinats (37,5%).

5.1.6.2.1 Aproximació i control de la víctima (16 víctimes)

No es va observar cap patró clar pel que fa al dia de la setmana o l'hora en què es produïen els atacs, ja que aquests depenien en gran mesura de la disponibilitat de les víctimes i de la forma en què eren seleccionades.

La majoria dels agressors iniciaven els atacs de manera meticulosa i planificada. En sis casos (37,5%), els atacants van apropar-se a les seves víctimes utilitzant l'engany, mentre que en tres altres casos (18,8%) van organitzar trobades prèviament acordades amb l'objectiu de conduir-les a l'escenari del crim. En un altre cas, l'agressor va esperar la seva víctima a l'entrada del seu lloc de treball, amb el pretext de mantenir una conversa amistosa, només per portar-la després a l'escenari del crim (6,3%).

D'altra banda, aproximadament un terç de les víctimes van ser atacades de manera sobtada, sense cap contacte previ. Tres d'elles van ser segrestades per la força (18,8%), mentre que tres més van ser atacades directament al seu domicili sense cap interacció prèvia (18,8%). En un cas d'aquests casos, l'agressor va assaltar la víctima a casa seva sense cap avís previ, i en un altre, va entrar a l'habitatge d'una víctima que havia estat assetjant, on es va trobar també amb la que es convertiria en la seva segona víctima.

De les 16 víctimes, la majoria van ser atacades al domicili de l'agressor (37,5%, $n = 6$), de la víctima (18,8%, $n = 3$) o dels dos (6,3%, $n = 1$). Només sis víctimes van ser portades i atacades en llocs remots (31,3%, $n = 5$) o en un garatge públic (6,3%, $n = 1$). En general, els agressors van utilitzar diferents estratègies per evitar que les víctimes es resistissin als atacs, com per exemple, l'ús de la pròpia força i superioritat física (50%, $n = 8$), l'ús de narcòtics o aprofitant que les víctimes estaven èbries (12,5%, $n = 2$), l'ús de lligadures per evitar que la víctima es mogués (31,1%, $n = 5$) o l'ús d'armes per amenaçar o directament ferir a la víctima (18,8%, $n = 3$). La descripció del següent cas il·lustra perfectament l'ús de l'engany i varies d'aquestes tècniques de submissió de la víctima.

Mitjançant l'engany, el participant aconsegueix atraure la víctima al seu domicili. La lliga, li introdueix el penis o un objecte similar per via anal, amb esquinçaments importants i introdueix les pròpies calces de la víctima per intentar tallar l'hemorràgia, amb un patiment innecessari d'aquesta. Mor per xoc traumàtic i/o hipovolèmic, cobrint el cos i deixant-lo mesos al domicili, amb acumulació, deixadesa i la putrefacció del cos.

En alguns casos, el propi procés de submissió de la víctima era sexualment gratificant i es feia d'una forma ritualista, com és el cas d'un participant que utilitzava les mitges de les pròpies víctimes per lligar-les a la capçalera del llit.

5.1.6.2.2 Violència sexual o física durant els 16 assassinats

Els atacs van ser brutals i la majoria de cops es feien amb armes (62,5%, $n = 10$) o bé portades a l'escena del crim (60%, $n = 6$) o bé trobades allà mateix (40%, $n = 4$). L'ús d'aquestes armes continuava inclús després que les víctimes estiguessin indefenses.

Les víctimes van ser asfixiades (56,3%, $n = 9$), colpejades (50%, $n = 8$), apunyalades (37,5%, $n = 6$), ofegades (6,3%, $n = 1$) i/o mossegades (6,3%, $n = 1$). Generalment, durant el curs d'aquesta agressió, els agressors també les atacaven sexualment, penetrant-les (o intentant-lo) per via vaginal (62,5%, $n = 10$), anal (37,5%, $n = 6$) i/o oral (6,3%, $n = 1$), de vegades fins i tot amb objectes, com una

barra o peces de roba (12,5%, $n = 2$), el que incrementava el patiment de les víctimes considerablement. En sis casos es va trobar semen al cos de la víctima o a prop seu (37,5%, $n = 6$) i en un altre cas l'agressor es va masturbar a la pròpia escena del crim (6,3%, $n = 1$).

En sis d'aquestes víctimes (37,5%, $n = 6$), els atacs es van fer amb molta més força de la que calia per infligir la mort, com va explicar aquest participant:

El participant va admetre que la mort de la víctima, encara que s'iniciés de forma oportunista, no va ser en absolut accidental. Ell va exercir molt més control en l'agressió del que inicialment va donar a entendre. Així, va dir que "estava enfadat... estava fent patir un altre ésser humà i això no [li] importava", especificant que va fer moltíssims talls "petits" a la víctima amb els quals va allargar el seu patiment. Va reiterar que en aquell moment estava enfadat i que no li importava en absolut la seva vida o les conseqüències dels seus actes, ja que acabava de perdre l'únic suport que tenia. En ser preguntat, nega que el seu mòbil fos sexual, tot i que va deixar la seva víctima amb els pantalons i roba interior baixada i que tingués una ferida a la zona genital i es trobés semen a la seva roba interior.

En altres sis casos, l'agressor va utilitzar actes violents sexualment gratificants que es consideren extrems en la literatura científica, com ara marcar la pell de la víctima amb un ganivet (18,8%, $n = 3$), eviscerar i mutilar els genitals (6,3%, $n = 1$), introduir-li objectes pel recte i els genitals resultant en ruptures perineals de gravetat extrema (6,3%, $n = 1$) o tirar-la per un precipici (6,3%, $n = 1$). L'exemple d'aquest participant resulta, desgraciadament, esclaridor del que es consideren actes extrems:

Aquest participant va clavar-li dues ganivetades a la víctima al cor i a la panxa que li van provocar la mort. Després, utilitzant un objecte tallant, l'acusat li va fer diversos talls a la mama esquerra, engonal dreta, mà i avantbraç esquerre i esquena. Així mateix "va obrir en canal" el cadàver amb un objecte tallant arribant a l'estèrnum. Va realitzar diversos talls a les diferents parts de l'estèrnum i va seccionar completament la mama dreta i de forma incompleta l'esquerra. Posteriorment va col·locar un matalàs sobre el cadàver, dotze prestatges d'un

armari i un vidre. Va tancar el seu dormitori amb clau i se'n va anar del domicili (va deixar la clau de l'habitació a la casa).

En dos casos, els atacs, malgrat brutals, no van anar acompanyats de tanta activitat violenta per aconseguir l'excitació sexual. Això es va produir en casos en què l'escanyament de la víctima produïa canvis en el seu cos que resultaven gratificants sexualment per l'agressor mentre aquest violava la víctima. Per exemple, en un cas, l'agressor busca obtenir el plaer de tenir el control de la vida de la seva víctima a les seves mans mentre la va escanyant i violant a l'hora. En altre cas, la violació i escanyament de la víctima es va portar a terme per deixar la víctima inconscient i poder adaptar el comportament d'aquesta a una fantasia que l'agressor havia alimentat prèviament, com es pot apreciar a continuació:

Respecte a les seves preferències sexuals, el participant va dir que va ser conscient als 11 anys que l'atreïa un company de classe, la cosa va ser que des d'aquell moment sempre l'han atret nens de 10 a 12 anys, encara que ell continués complint anys. Els seus primers contactes sexuals van ser a aquesta edat també, específicament va començar a fer-se petons amb altres companys i a masturbar-se setmanalment mentre fantasiejava amb tenir relacions sexuals amb altres nens. Abans dels seus atacs a menors es va aïllar i es passava hores consumint pornografia adulta i mirant fotos de menors no pornogràfiques però que apareixien sense samarreta. En aquest sentit la pornografia adulta saturava de contingut les continues fantasies que tenia amb els nens de les fotos. Per això, mentre veia aquestes fotos, fantasiejava amb tenir sexe anal i oral amb els nens. Així, quantes més hores es passava mirant aquestes fotos, més pensaments intrusius d'aquests menors tenia i més ganes tenia de portar a la realitat les seves fantasies. Les seves fantasies estaven ben formades i els menors tenien uns rols molt marcats. És a dir, quan se li va preguntar per les fantasies que van portar a atacar el menor, el participant va dir que volia tenir una relació íntima i sexual amb ell, però sabia que ell no voldria. Així que va pensar que si perdia la consciència seria més fàcil portar a terme les seves fantasies i per això va decidir estrangular a les seves víctimes.

5.1.7. Comportament post-delictiu

En total, cinc víctimes (31,5%) sobreviuen als atacs dels homicides sexuals d'aquest estudi i 11 moren com a resultat (68,5%). En set dels 11 casos on les víctimes són assassinades (63,6%), aquestes queden sense roba o amb els genitals exposats a l'escena del crim. En un cas (6,3%), una víctima és deixada amb un consolador al recte.

En tres casos (18,8%), les víctimes van ser amagades al domicili de l'agressor de tres dies a, fins i tot, un any. En dos casos més, els agressors van intentar amagar el cos en un lloc apartat de l'escena del crim (12,5%). Un dels casos va resultar particularment interessant degut al seu complex comportament *postmortem*. Per un dels agressors, que tenia inclinacions i historial de necrofilia, l'excitació sexual no va finalitzar amb la mort de la víctima, sinó que va continuar amb aquest agressor fent trucades obscenes a altres dones o a telèfons eròtics. Aquest agressor, a més, es va mostrar particularment afable amb la policia quan el van entrevistar la primera vegada i es va mostrar interessat per conèixer els resultats de la seva investigació.

5.1.8 Condemna

Els agressors van rebre condemnes que anaven des dels 18 anys de pena privativa de llibertat fins a la pena privativa de llibertat permanent revisable. La seva posada en llibertat començarà a partir del 2024 fins el 2066 (excepte en els dos casos de pena de presó permanent revisable).

5.2 Objectiu 2: Comparar els homicides sexuals amb els homicides no sexuals i els agressors sexuals

Per contestar el segon objectiu d'aquest estudi es van comparar els 13 homicides sexuals de la mostra prospectiva amb 1) 9 agressors sexuals de dones desconegudes i 2) 9 homicides de dones desconegudes. Aquesta comparativa es va fer amb les dades quantitatives dels expedients penitenciaris en la majoria dels

casos, però aquestes dades quantitatives es van completar ocasionalment amb la informació de les entrevistes per tal d'il·lustrar algunes diferències rellevants.

En consonància amb el disseny de l'estudi, els homicides sexuals i els agressors dels dos grups control són homes que tenen edats similars i condemnes amb penes privatives de llibertat similars (exceptuant els dos participants del grup experimental que han rebut la condemna permanent revisable) (veure Taula 2).

Taula 2. Edat, condemnes i números de víctimes

	Homicides Sexuals (n = 13)		Agressors sexuals (n = 9)		Homicides No Sexuals (n = 9)		F(2, 28)	p
	M	SD	M	SD	M	SD		
Edat al moment dels fets	37,6	8	34,1	8,7	33,9	9,1	0.68	,51
Edat al moment de l'entrevista	52,7	7,9	44	10,4	49,1	12,5	2.00	,15
Anys de condemna	38,2	23,4	19,9	10,2	28,8	21,8	2,12	,14
Número de víctimes presents	5,2	14,35	2,4	2,6	1,6	1,11	0.43	,65
Número de víctimes totals	6,7	14,3	2,8	2,9	1,9	1,3	.81	,45

Tots tres grups de participants incloïen agressors classificats com a assassins en sèrie, és a dir, persones que havien matat o agredit sexualment dues o més víctimes amb un període de refredament entre cada atac. Això incloïa sis homicides sexuals, quatre agressors sexuals i quatre homicides no sexuals. La principal diferència era que els homicides sexuals en sèrie podien acumular més de 50 víctimes d'agressions sexuals i fins a 12 víctimes d'assassinats (o temptatives), mentre que el nombre màxim de víctimes dels agressors sexuals es limitava a 10, i el dels homicides no sexuals, a dues. Tot i que aquestes diferències són remarcables, no assoleixen la significació estadística degut a la mida de la mostra i la sobre-dispersió dels valors. Malgrat això, la letalitat potencial dels homicides sexuals, en comparació amb altres grups d'alt risc, resulta evident.

5.2.1 Entorn social i esdeveniments formatius

En comparació amb el grup d'homicides sexuals, una menor proporció dels agressors dels grups controls havien patit abús durant la infància/adolescència. A més, fins i tot en els casos on aquests agressors dels grups control havien patit situacions de maltractament, l'impacte del trauma en la seva capacitat de relacionar-se amb els demés no era tant profund.

Dels nou agressors sexuals entrevistats, tres (33,3%) van referir patir abús físic a l'entorn familiar ("rebre pallisses"), com el que, per exemple, descriu aquest participant:

El participant va dir que la seva mare va marxar del país per tal d'estalviar diners i emportar-se la seva família després. El participant recorda que, quan va marxar la seva mare, va anar a viure amb una família on la dona el "va tractar com un fill" durant un any. Després va marxar a viure amb uns oncles que el maltractaven físicament de forma repetida (els cosins eren també uns "fills de puta"). El participant va explicar, que a més del maltractament físic, va patir per la situació d'extrema pobresa al seu país d'origen, afirmant que allò "el va endurir".

Un quart agressor sexual (11,1%) va explicar que havia crescut en un entorn marcat per la violència i la prostitució. Amb l'excepció de dos d'aquests quatre casos d'abús, la majoria dels agressors sexuals no van descriure patrons de vida caracteritzats per abusos que els conduïssin a convertir-se en individus solitaris i marginals, absorts en mons de fantasia. Encara més, els cinc agressors sexuals restants (55,5%) van afirmar no haver patit ni presenciat cap tipus d'abús a la seva llar. Així doncs, les dades suggereixen que el seu desenvolupament vital va ser qualitativament diferent del dels homicides sexuals.

En el cas dels homicides del grup control, veiem un patró similar al dels agressors sexuals. En cinc dels vuit casos (62,5%) on els homicides del grup control van ser entrevistats, els participants van explicar que van créixer en un entorn marginal amb carències econòmiques. De fet, aquests agressors van relatar que l'inici de la seva carrera delictiva juntament amb altres joves va anar lligada al desig de sortir

de la marginalitat econòmica. Malgrat això, per aquests participants, la pobresa no resultava tan traumàtica com en el cas dels homicides sexuals, perquè cap d'aquests participants van viure, per exemple, situacions de fam i fred contínues tal com descriuen quatre dels nou homicides sexuals entrevistats. De la mateixa manera, una menor proporció d'homicides del grup control van patir abusos físics a la llar. Dels vuit homicides del grup control entrevistats, quatre (50%) van comentar que van patir abusos emocionals, físics i/o sexuals, tres a mans d'un familiar i un a mans d'un capellà, com va comentar aquest participant:

El participant va explicar que el seu pare va abusar d'ell quan tenia 8-9 anys. Ho recorda amb molt de "fàstic" i disgust. Així que s'ho va callar per vergonya. En una ocasió el va agafar per una cama per amenaçar-lo que el mataria i el va cremar amb cigarretes.

Tot i la alta presència d'abusos, només dos homicides dels grup control van relatar aïllar-se de l'entorn i fugir de les relacions amb els demés. Un d'ells per viure en un món de fantasia i l'altre degut a l'impacte de problemes de salut mental.

5.2.2 Rendiment acadèmic i laboral

Com mostra la Taula 3, els tres grups d'agressors no diferien significativament respecte a la seva procedència, orientació sexual, nivell d'estudis, o experiència laboral.

En canvi, malgrat no arriba al nivell de significació estadística ($p = 0,06$), el grup control d'homicides semblava tenir menys estabilitat laboral al moment dels fets que el grup d'homicides sexuals i el grup control d'agressors sexuals. Aquest resultat és congruent amb el fet que la majoria dels homicides del grup control cometien els assassinats durant la comissió d'un altre delictes, generalment de tipus econòmic (com robatoris a les cases de les víctimes). Si la motivació inicial era econòmica, no resultaria estrany que aquests agressors justament utilitzessin els crims en substitució d'una feina. Només hi ha dos homicides del grup control on la motivació està més internament motivada que externament motivada.

Taula 3. Procedència, nivell de formació i estatus laboral abans dels fets

	Homicides Sexuals (n = 13)		Agressors sexuals (n = 9)		Homicides No Sexuals (n = 9)		P de Fisher
	n	%	n	%	n	%	
Estrangers	4	30,8	3	33,3	2	22,2	1,00
LGBTI	4	30,8	0	0	1	12,5	0,15
Educació Secundària	4	30,8	2	22,2	5	55,6	0,39
Entrenament militar	4	30,8	1	11,1	0	0	0,15
Treball al moment dels fets	6	50	6	66,7	1	11,1	0,06

5.2.3 Antecedents psiquiàtrics i patologia mental

Com a l'apartat anterior, es va determinar la presència de trets psicopatològics en base a 1) els expedients penitenciaris i 2) els tests que els investigadors van administrar durant el present estudi.

5.2.3.1 Trets psicopatològics descrits als expedients penitenciaris

D'acord amb la informació dels expedients penitenciaris, els agressors dels tres grups presentaven simptomatologia psiquiàtrica que era observable pel seus equips de tractament i en proporcions estadísticament similars (veure Taula 4). Generalment els trastorns amb major incidència eren els d'abús de substàncies i seguidament els trets de personalitat patològics. Per últim, només un petit percentatge dels agressors mostraven símptomes consistents amb les patologies psicòtiques o del neurodesenvolupament. Atès l'impacte d'aquests trastorns en la capacitat que tenen els interns de beneficiar-se del tractament, la detecció d'aquests trastorns hauria de ser prioritària.

Taula 4. Simptomatologia psicopatològica dels grups d'agressors

	Homicides Sexuals (n = 13)		Agressors sexuals (n = 9)		Homicides No Sexuals (n = 9)		P de Fisher
	n	%	n	%	n	%	
Diagnòstic psiquiàtric	12	92,3	8	88,9	6	66,7	0,34
Esquizofrènia	2	15,4	0	0	0	0	0,49
Trastorns neurodesenvolupament	2	15,4	1	11,1	0	0	0,99
Trastorns per abús de substàncies	9	69,2	7	77,8	5	55,6	0,71
Trets personalitat patològics	10	76,9	4	44,4	6	66,7	0,32

5.2.3.2 Administració de proves psicomètriques durant el present estudi

Les comparatives de les proves psicomètriques tampoc van revelar grans diferències entre els grups d'agressors, probablement perquè els qüestionaris autoadministrats no van ser contestats amb veracitat.

Tot i així, els resultats de les comparacions entre grups exposats a la taula 5 van mostrar que els homicides sexuals es percebien com menys impulsius que els homicides no sexuals. No hi van haver diferències entre les puntuacions en impulsivitat obtingudes pels agressors sexuals i els grups homicides.

Taula 5. Comparativa de les proves psicomètriques

	Homicides Sexuals		Agressors sexuals		Homicides No Sexuals		F	df ₁	df ₂	p
	M	SD	M	SD	M	SD				
VAST										
Sadisme vicari	2,3	0,8	2,4	0,7	2,5	0,7	0,15	2	16	,86
Sadisme directe	1,9	0,5	1,6	0,4	2,1	0,8	0,8	2	14	,47

BIS-11 Total	53,3_a	1,9	60,8_{ab}	9,5	69,3_b	6,9	6,24	2	12	,01
Impulsivitat Cognitiva	15,5	2,0	17,0	4,1	20,2	3,8	2,29	2	12	,14
Impulsivitat Motora	15,3_a	1,0	19,0_{ab}	5,0	22,5_b	2,9	5,23	2	12	,02
Impulsivitat no planificada	22,5	1,3	24,8	3,6	26,7	4,1	1,78	2	14	,21
VIS-X Total	9,8	10,8	18,3	15,2	21,5	12,7	0,96	2	13	,41
VS General	7,8	8,5	15,3	14,4	19,0	13,3	0,94	2	13	,42
VS Sexual	2,0	4,0	3,0	4,3	2,5	2,5	0,09	2	13	,91
TrpM										
Audàcia	29,8	8,2	31,4	11,7	25,6	5,0	0,79	2	13	,48
Mesquinesa	6,8	2,9	17,0	13,5	16,7	7,3	1,84	2	13	,20
Desinhibició	22,8	15,7	30,4	13,9	31,0	11,7	0,54	2	13	,60

Nota: valors amb diferent subíndex difereixen estadísticament

Atès que només 10 participants dels 31 van contestar els *Personality Assessment Inventory (PAI)*, aquests no van ser utilitzats per fer comparatives entre els grups. Les comparacions haurien estat només representatives de subjectes molt específics en comptes dels grups.

5.2.4 Historial psicosexual

Les descripcions dels homicides sexuals entrevistats revelaven que la seva conducta sexual era tant parafílica com hiperfílica (vegeu Taula 6). Un percentatge més alt d'homicides sexuals admetia mantenir relacions sexuals amb múltiples parelles, sol·licitar els serveis de la prostitució i consumir pornografia. Aquestes activitats alimentaven les seves preferències parafíliques, que eren molt més prevalents que en els grups control. Malgrat aquestes diferències evidents, només es va trobar una diferència estadísticament significativa en el consum de pornografia, sent aquest més alt en els homicides sexuals i els agressors sexuals

comparat amb el grup control d'homicides (no sexuals). Així mateix, el percentatge d'homicides sexuals amb parafilies era pràcticament estadísticament diferent dels dos grups controls ($p = 0,056$).

Taula 6. Comparació entre la conducta sexual

	Homicides Sexuals (n = 9)		Agressors sexuals (n = 9)		Homicides No Sexuals (n = 8)		P de Fisher
	n	%	n	%	n	%	
Promiscuïtat	7	77,8	4	44,4	3	37,5	0,24
Prostitució	6	66,7	3	33,3	5	62,5	0,38
Pornografia	9*	90_a	4	66,7_a	0	0_b	0,0004
Parafília	7	77,8_†	2²²	22,2_b	2²³	25_b	0,04

Nota: *variable amb 10 casos en lloc de 9; valors amb diferent subíndex difereixen estadísticament

Tot i que les diferències quantitatives eren aparents, les qualitatives eren encara més notables, especialment en la fusió entre el sexe i la conducta violenta observada en els homicides sexuals respecte als altres dos grups. A continuació, es comparen qualitativament les diferències entre el grup dels homicides sexuals i els dos grups control.

5.2.4.1 Diferències entre els homicides sexuals i els agressors sexuals en relació al seu historial psicosexual

En els agressors sexuals, també s'observen antecedents hiperfíllics, com s'infereix per les narracions d'aquest participant:

El participant va comentar que fins els 30 anys va tenir dues parelles. El descontrol de la seva conducta sexual va començar en aquella edat. Concretament, la seva "promiscuïtat sexual" va començar després de tenir problemes econòmics i problemes amb la seva segona parella. En concret, el participant va dir que la seva "fama" amb les dones va començar perquè guanyava molts diners i tenia 2

²² Les parafilies detectades eren la gerontofília i atracció sexual pel sexe forçat (biastofília).

²³ La parafília detectada va ser el sadisme.

Porsches, 2 xalets i l'autoestima pels núvols. Va entrar en "una roda que no me l'esperava"; cada dia quedava amb una dona i hi havia dies que fins i tot quedava amb dues. Sempre tenia sexe amb totes elles: "Vaig perdre el cap". Buscava les dones per Facebook, Instagram, webs dedicades a això, com "follamigo". Diu que el sexe era un refugi per poder viure a casa seva i fer com si la seva exparella no estigués, perquè la seva exparella el maltractava psicològicament. No marxava de casa per interès econòmic. El participant va continuar dient que no va saber gestionar la seva fama amb les dones perquè ell buscava una relació, però no era el que elles volien. Les anava a buscar amb el Porsche i no arribaven a sopar perquè sempre acabaven tenint sexe abans. Va comentar que el seu estil de vida no va afectar a la seva feina, tot i que de vegades s'absentava per tenir sexe amb alguna dona. En ser preguntat, el participant va explicar que consumia pornografia habitualment via online. Volia veure els vídeos per agafar idees amb les postures. També demanava els serveis de prostitutes "ocasionalment" el dia que no podia quedar amb cap dona.

No obstant això, la fusió entre el sexe i la violència no estava tan clarament establerta en els agressors sexuals com en els homicides sexuals i això també va quedar clar en el tipus de víctima que escollien. Específicament, cinc agressors sexuals (55,5%) van escollir víctimes d'oportunitat que generalment trobaven durant la comissió d'un altre delictes o la trobaven a l'abast en una situació de vulnerabilitat. Tres agressors sexuals (33,3%), en canvi, van escollir la seva víctima per venjar-se d'ella o com a càstig per algun tipus de rebuig, així que aquestes víctimes van ser atacades d'una forma molt més personal, com va explicar aquest participant:

Va conèixer a la seva víctima durant un període de la seva vida on estava sortint amb moltes dones i havia estat parlant amb aquesta dona per les xarxes durant un període de tres mesos. Amb aquesta dona es "va complicar (la relació) perquè va ser l'única que em va rebutjar, no m'ho esperava". Totes les dones servien per al mateix, per tenir sexe. Aquesta noia no era fàcil perquè no van tenir sexe en la primera quedada. Va dir que no i per a ell va ser un repte. Tenia una imatge distorsionada de la dona. La dona estava per sota de l'home. La víctima "estava per sobre del meu nivell" (econòmic). "Em va dir que no. I jo penso, com que no?..."

sí i sí... vaig tenir un mal cap... i va acabar sent sí. Costi el que costi, sí. El meu cap era a un altre lloc per l'ego, era la primera vegada que algú em deia que no."

Només un agressor sexual de la mostra, amb 10 víctimes d'agressió sexual (o temptativa), va mostrar una preferència per dominar a les víctimes i tenir sexe amb elles, "sense esperar que diguessin que sí". Aquest agressor també va mostrar les actituds masclistes i patriarcals que porten a alguns homes a justificar la violació de les dones.

5.2.4.2 Diferències entre els homicides sexuals i els homicides del grup control en relació al seu historial psicosexual

En el cas dels homicidis del grup control, set dels vuit participants entrevistats van descriure un desenvolupament sexual influenciat per valors tradicionals, que establien una distinció clara entre els rols d'homes i dones. Per a aquests participants, el sexe era un mecanisme de gratificació, però ocupava un lloc secundari davant d'altres esdeveniments vitals. Aquest fet es veu reflectit en el cas d'un dels participants, que estava complint condemna per un doble homicidi i violació:

Aprèn del sexe pels nois del barri amb els quals mira revistes tipus l'Interviú i les comenta quan tenia 14 o 15 anys. La primera noia amb la qual va tenir relacions sexuals va ser la mare dels seus fills. Als 23 anys tenen relacions sexuals durant una acampada i se'n van anar després a viure junts. Es van separar quan va entrar a la presó; van passar 7 anys molt bons fins que es van separar. En el sexe es considera molt tradicional i conservador, mantenint rols de gènere molt tradicionals.

Dos dels homicides del grup control van explicar que van sol·licitar els serveis de prostitutes només ocasionalment. Per exemple, un d'aquests participants va explicar que el seu contacte amb una prostituta va ser als 13 anys per conèixer què era el sexe. Altres tres homicides del grup control havien contractat els serveis de prostitutes amb més freqüència; dos pel seu potencial contacte amb el crim organitzat i l'altre per la seva preferència per tenir relacions amb una prostituta de "luxe". L'últim participant del grup control d'homicides ni es va adherir als rols de

gènere tradicional ni va explicar una trajectòria sexual promiscua tot i que presentava trets caracterològics consistents amb el diagnòstic de trastorn de la personalitat sàdica del DSM-III.

5.2.5 Antecedents criminals

Malgrat que tècnicament no arriba al nivell de significació estadística ($p = 0,09$), una menor proporció d'homicides sexuals tenien antecedents penals de forma prèvia a l'homicidi en comparació amb els grups control (vegeu Taula 7).

Això podria indicar que el grup d'homicides sexuals és menys versàtil criminalment, la qual cosa s'explicaria pel fet que el seu únic punt de desviació sobre la norma social és el seu comportament parafil·lic. Tot i que, com ja s'ha assenyalat anteriorment, la mostra no és prou significativa per demostrar que no són individus antisocials amb una clara predisposició a la violència.

Taula 7. Antecedents criminals dels tres grups

	Homicides Sexuals (<i>n</i> = 13)		Agressors sexuals (<i>n</i> = 9)		Homicides No Sexuals (<i>n</i> = 9)		<i>P</i> de Fisher
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	
Antecedents criminals	6	46,2	8	88,9	7	87,5	0,09
	(<i>n</i> = 6)		(<i>n</i> = 8)		(<i>n</i> = 7)		
Sexuals	4	66,7	2	25	1	12,5	0,17
Contra les persones	5	83,3	5	62,5	6	75	0,84
Contra la propietat	3	50	6	75	5	62,5	0,72

5.2.6 Fets pels quals estan a presó

Es van analitzar les conductes que els tres grups havien realitzat durant la comissió dels crims. Els resultats d'aquest estudi mostren que les diferències entre grups no poden ser degudament detectades només amb dades quantitatives,

doncs aquestes no permeten capturar en detall elements com la severitat o el significat dels actes violents pels agressors.

5.2.6.1 Selecció i primer contacte amb la víctima

Atesa la mida dels grups, només una variable de les relacionades amb l'abducció de la víctima va diferenciar els grups a nivell estadístic (taula 8). Específicament, els homicides del grup control tenen més probabilitats de "sorprendre a la víctima", especialment quan se la troben durant la comissió d'un altre delictes.

Malgrat que no arriba al nivell de significació estadística ($p = ,06$ i $p = ,08$), sembla que els agressors sexuals i els homicides sexuals eren bastant més selectius amb les víctimes que escollien i per això les seves formes d'aproximar-se a elles eren o bé subtils (l'engany) o bé destinades a dur-les a un lloc solitari on poder atacar-les sexualment.

Taula 8. Contacte inicial amb la víctima i assetjament

	Homicides Sexuals (n = 16)		Agressors sexuals (n = 22)		Homicides No Sexuals (n = 11)		P de Fisher
	n	%	n	%	n	%	
Víctima escollida	10	62,5	9	40,9	7	63,6	0,33
Assetjament de la víctima	6	40	13	61,9	4	36,4	0,33
Aproximació							
Engany	6	37,5	4	18,2	0	0	0,06
Segrest	3	18,8	7	31,8	0	0	0,08
Atac tipus <i>blitz</i> ²⁴	2	12,5	4	18,2	3	27,3	0,50
Havia quedat amb la víctima	3	18,8	1	4,5	0	0	0,19
Altres	2_a	12,5	6_a	27,3	8_b	72,8	0,004

Nota: valors amb diferent subíndex difereixen estadísticament

²⁴ Es refereix a atacs sobtats, brutals i que busquen noquejar a la víctima de primeres.

5.2.6.2 Conductes físicament violentes

Els dos grups d'homicides no van mostrar diferències significatives entre ells. Tal com es pot observar a la Taula 9, en comparació amb els agressors sexuals, una proporció més alta d'individus del grup control d'homicides lligaven les seves víctimes per controlar-les o les atacaven mitjançant asfíxia i apunyalaments. D'altra banda, els homicidis sexuals recorrent a l'asfíxia amb més freqüència que els agressors sexuals.

Taula 9. Conductes de violència física a l'escena del crim

	Homicides Sexuals (n = 16)		Agressors sexuals (n = 22)		Homicides No Sexuals (n = 11)		P de Fisher
	n	%	n	%	n	%	
Múltiples escenes del crim	6	37,5	3	13,6	2	18,2	0,24
Ús de lligadures	5_{ab}	31,1	1_b	4,5	6_a	54,5	0,003
Ús de narcòtics	2	12,5	0	0	0	0	0,14
Armes portades	6	37,5	9	42,9	8	72,7	0,18
Armes de l'escena	4	25	2	9,5	3	27,3	0,28
Colpejar, empènyer etc.	7	43,8	15	68,2	5	45,5	0,26
Colpejar objectes contundents	1	6,3	1	4,5	3	27,3	0,13
Apunyalat	6_{ab}	37,5	1_b	4,5	5_a	45,5	0,007
Disparar	0	0	0	0	1	9,1	0,22
Asfixiar/ofegar	9_a	62,5	1_b	4,5	3_{ab}	27,3	0,001

Nota: valors amb diferent subíndex difereixen estadísticament

Tot i no tenir diferències a nivell quantitatiu, els grups experimental i control d'homicides diferien entre sí qualitativament. Els següents extractes mostren com l'ús de lligadures i l'asfíxia diferia molt entre el grup d'homicides sexuals i el grup control d'homicides. Per exemple, en el següent cas, l'ús de lligadures i l'asfíxia tenen un component ritualista per l'homicida sexual que és satisfactori en sí mateix,

El participant va escollir una dona pel carrer a la qual veia ocupada, desprevinguda i camí a casa seva. A ell li resultava obvi que es dirigia a casa seva, ja que anava amb bosses de la compra o carregada amb coses que la gent generalment sol portar al domicili. Va seguir aquesta dona a uns 7-8 metres de distància i ella no va ser conscient que el participant l'estava seguint. Quan la dona es va parar a la porta del seu edifici, ell es va posar un passamuntanyes i uns guants de làtex. Llavors, va retallar la distància entre els dos amb gran velocitat i es va situar darrere de la víctima traient un gran ganivet amb una fulla de 19 cm. Li va dir de forma amenaçadora que el portés al seu domicili i ella va accedir. Un cop al domicili d'aquesta víctima, encara amenaçant-la amb el ganivet, li va preguntar on eren les seves pertinences de valor i, seguidament, la va portar al seu dormitori. Un cop al dormitori, va buscar unes mitges i les va utilitzar per lligar la víctima al llit. Seguidament li va posar una mordassa a la boca i va robar el que trobava a la casa. Després de robar, el participant va tornar al lloc on es trobava la víctima i la va violar perquè li semblava "submissa" com "[la seva] mare". En aquell moment, va treure els pantalons de la víctima, va deixar el ganivet a la taula i es va posar damunt d'ella agafant-la pel coll amb les mans. Mentre l'estrangulava, la va penetrar vaginalment i li va tocar els pits.

En contrast amb el cas anterior, en el següent escenari, un homicida del grup control va utilitzar les lligadures per neutralitzar a la víctima. Aquesta conducta va ser clarament instrumental, en tant que li permetia poder robar el domicili de la víctima sense que aquesta alertés a la policia. Inesperadament per l'agressor, la víctima va morir per asfíxia durant el procés, com es pot inferir a continuació:

El participant i tres còmplices van entrar al domicili de la víctima per realitzar un robatori. La víctima es trobava dins del domicili en aquell moment i, alertada per sorolls de trencament de vidres, va anar a veure què passava, trobant-se als agressors pel camí. Els agressors davant la necessitat d'evitar que la víctima demanés ajuda, la van traslladar a la seva habitació, la van estirar al llit i, després d'enllaçar amb diferents nusos diverses peces de roba, la van lligar fortament pels braços, esquena i peus. La van emmordassar amb molta força, de manera que l'orifici bucal va quedar totalment obstruït i els orificis nasals van quedar amb una diminuta obertura. Com a conseqüència de l'extrema dificultat respiratòria que

patia, la víctima va morir per asfíxia mecànica. Durant l'entrevista, el participant va dir que quan va tornar a l'habitació de la víctima després de robar la resta del domicili, se la va trobar morta.

5.2.6.3 Conductes sexualment violentes

Al comparar el grup dels homicides sexuals amb el grup dels agressors sexuals es va trobar que no hi ha diferències entre ells a nivell quantitatiu (vegeu Taula 10) però sí a nivell qualitatiu, especialment en relació a la severitat de l'agressió sexual.

Taula 10. Conductes d'agressió sexual a l'escena del crim

	Homicides Sexuals (n = 16)		Agressors sexuals (n = 22)		P de Fisher
	n	%	n	%	
Penetració vaginal	10	62,5	14	63,6	1,00
Penetració oral	3	18,8	6	27,3	0,71
Penetració anal	6	37,5	5	22,7	0,47
Semen cos víctima	6	40	6	27,3	0,42
Tocaments	5	37,5	10	45,5	0,73
Inserció objectes	2	12,5	0	0	0,16

Com es pot observar al següent exemple, els homicides sexuals erotitzen tant els actes sexuals com els violents. Per ells, el sexe no és igualment gratificant si no incorpora l'ús de la violència física, com es pot observar en un cas on l'ús de la violència és completament gratuït ja que la víctima no es podia moure:

La víctima, de 87 anys d'edat, tenia molt limitada la seva capacitat de moviments, amb gran dificultat per a la deambulació, i diagnosticada d'una hipertròfia cardíaca, motiu pel qual la senyora, que vivia sola en aquest domicili, passava la major part del temps postrada en un llit instal·lat en la planta baixa del seu habitatge. L'agressor va poder entrar al domicili de la víctima després d'enfilarse fins la terrassa d'aquest domicili i forçar el pany d'una petita porta que comunica amb la terrassa. Després d'entrar, va descendir fins a la planta baixa de l'immoble, on es trobava la víctima. La va despullar i la va violar vaginal, anal i oralment. Com a

resultat, va patir equimosis i excoriacions a la zona genital, braços i coll. Posteriorment, quan l'agressor va decidir acabar amb la vida de la víctima, va procedir a propinar-li una sèrie de cops d'elevada intensitat que van causar un patiment extrem a la víctima, atès que aquesta no oferia cap resistència. Li va causar multitud de lesions consistentes en una fractura de l'arc interior de la cinquena i sisena costelles dretes i de la cinquena, sisena, setena, vuitena i novena costelles esquerres (lesions que, objectivament, són molt doloroses) amb infiltrat hemàtic, dos grans hematomes de deu per sis centímetres a la regió mandibular dreta i de deu per set centímetres a la regió orbitària i malar esquerres així com una ferida contusa en zona esquerra del llavi superior de tres centímetres de longitud i un d'alçada que va produir un important sagnat. Finalment, va anar estrangulant la víctima fins a provocar-li la mort per asfíxia.

En canvi, en els agressors sexuals del grup control, fins i tot els més violents, com el cas que s'explica a continuació, la violència és utilitzada per aconseguir la submissió de la víctima. Un cop la víctima està sotmesa, l'ús de la violència acostuma a parar, com passa al següent cas:

El participant anava caminant pel carrer amb la víctima—un home adult amic seu— quan li va propinar diversos cops de puny i puntades de peu per obligar-lo a anar a la barraca on residia. Allà va continuar sotmetent-lo amb cops i puntades de peu, alhora que li va propinar un fort cop al cap. En aquell moment va escanyar a la víctima amb un cinturó fins que va quedar inconscient. Seguidament, el participant va baixar els pantalons de la víctima i el va penetrar analment, posteriorment el va obligar a realitzar-li una fel·lació, dient-li que si es resistia el mataria. Després de l'agressió, va deixar marxar a la víctima.

5.2.6.4 Conductes extremes

Un terç (37,5%, $n = 6$) dels homicides sexuals han utilitzat les conductes extremes com mutilar el cos de la víctima, marcar la seva pell o eviscerar-la. Els agressors sexuals no van utilitzar cap conducta tan summament violenta i només un dels homicides del grup control va cometre un acte extrem que consistia en esclafar el crani de la seva víctima trepitjant-lo amb extrema força.

5.2.7. Comportament post-delictiu

Cap participant dels grups control d'agressors sexuals i homicides (no sexuals) va emprendre comportaments post-delictius més enllà de deixar a la víctima a l'escena del crim o fugir per evitar la detenció. En canvi, els homicides sexuals van presentar un ventall de conductes més ampli com:

- 1) Amagar el cos per evitar detecció (fins i tot durant un any sencer)
- 2) Emportar-se el cos a un altre lloc per desfer-se'n d'ell
- 3) Involucrar-se deliberadament durant la investigació policial

5.3 Tercer objectiu: Dificultats de gestió penitenciària dels homicides sexuals

5.3.1 Faltes greus i molt greus

En relació a la gestió penitenciària, s'han examinat diversos indicadors. Atès que els homicides sexuals a altres estudis havien reincidit a la presó, es va examinar els problemes de conducta intrainstitucional mitjançant la comissió de faltes molt greus o greus en base als articles 108 i 109 del Reial decret 787/1984, de 28 de març (vegeu l'annex III).

La mitjana de faltes molt greus del grup d'homicides sexuals encarcerats va ser de 8,2 ($DS = 19,44$) i la mitjana de faltes greus també va ser de 8,2 ($DS = 15,0$).

Malgrat que la mitjana del grup és elevada, la majoria de faltes molt greus o greus van ser comeses per dos subjectes. Així, "només" sis homicides sexuals (46,2%) tenien faltes considerades molt greus. D'aquests sis, quatre tenien una (15,4%, $n = 2$) o dues faltes molt greus (15,4%, $n = 2$), mentre que els últims dos tenien acumulades trenta-sis (7,7%) i seixanta-quatre (7,7%) faltes molt greus, respectivament. Respecte a les faltes greus, nou d'aquests participants havien comés aquestes faltes (69,2%). Dos participants havien comés una falta greu (15,4%), tres participants dues faltes (23,1%), un participant cinc faltes (7,7%), un

altre dotze faltes (7,7%), un penúltim participant trenta-set faltes (7,7%) i l'últim participant un total de quaranta-cinc faltes greus (7,7%).

Quan es va comparar els homicides sexuals amb els grups control, es va comprovar que els tres grups tenien puntuacions similars (veure taula 11). I com en el cas dels homicides sexuals, els grups control també estaven afectats per un parell de participants que augmentaven la mitjana del grup (com es pot comprovar pels valors de dispersió).

Taula 11. Diferències d'incidents per grups de participants

	Homicides Sexuals (n = 13)		Agressors sexuals (n = 9)		Homicides No Sexuals (n = 9)		F(2, 28)	p
	M	SD	M	SD	M	SD		
Art. 108 (molt greu)	8,2	19,4	3,3	4,3	3,3	4,1	0,51	,61
Art. 109 (greu)	8,2	15,0	8,9	9,9	9,9	17,2	0,04	,96

Com s'ha esmentat anteriorment, malgrat la violència intrainstitucional no és la pràctica habitual d'aquests subjectes, sí que trobem almenys tres casos on aquest és el seu patró habitual de comportament, com s'explica a continuació:

Un participant s'ha passat 12 anys al DERT (Departament especial de règim tancat) i sempre està envoltat de seguretat perquè és una persona "molt susceptible". Quan va ser preguntat, el participant va explicar que ha estat "molt agressiu, pegant-se i barallant-se amb tothom". Llavors va especificar que "abans [li] agradava fer mal físic a les persones, però que ara [està] rehabilitat". Quan se li va preguntar per la seva voluntat de fer mal, el participant va indicar que "abans podia dominar els altres utilitzant la por, però que ara per ara ja no". Quan es va indagar per les seves relacions amb altres interns i professionals, el participant va indicar que ha tingut "moltes baralles amb tothom, moltes enemistats, molts gilipolles". El participant va especificar que no ha fet amics perquè "fer amics és complicat, algun n'hi ha, però també tot és molt superficial". De fet, el participant va

dir "que [li] han pres el pèl, [li] han cridat i llavors [comença una baralla]. Com a resultat, va concloure, va estar molt de temps en primer grau. En aquella època, "[li] deien eh bon dia i... ¡¡¡PAMMM!!" (els pegava un cop de puny), perquè tenia "distorsions cognitives" que li feien "interpretar tot com si fos un insult".

Un segon participant va posicionar-se reiteradament com una víctima a la presó, per les vexacions dels funcionaris cap a ell. Es compara amb les seves víctimes, dient "que no dormia", arribant a estar 1-2 dies sense dormir. "Ara prenc diazepam 10 mg. Tenia molta ràbia i vaig estar 6 mesos al departament especial (DERT). Vaig amenaçar 4 funcionaris amb matar-los, i em van canviar de mòdul". Explica "haver cedit amb els funcionaris", i és quan després (per la ràbia acumulada se suposa) "hi ha la segona violació". Parla d'un cap de mòdul actual "a qui respecto".

Un tercer participant no pot relacionar-se amb els demés sense barallar-se. És molt violent físicament, segons ens va explicar el seu equip de tractament.

5.3.2 Adherència al tractament

Quant a la intervenció, s'ha trobat que la principal dificultat és l'adherència al tractament. Més de la meitat dels subjectes entrevistats han verbalitzat el seu desig de no participar en cap intervenció en la que s'hagi d'explicar el delicte, tot i que majoritàriament no van tenir problemes en reconèixer la seva autoria davant l'equip d'investigació. Per tal de documentar aquesta tendència, es proveeix de dos casos diferents on els agressors van manifestar la seva resistència al tractament:

En el cas d'un participant, malgrat la seva bona adaptació a l'entorn penitenciari, es va detectar que era reticent a participar en tractaments específics per reduir la violència sexual i es mostra hostil quan se'l contradia o se'l confronta respecte a una possible alteració del seu comportament sexual.

En un segon cas, l'agressor va explicar que mai ha volgut seguir cap tractament perquè li venen pensaments al cap que l'estressen ("li fan mal"), segons va comunicar durant l'entrevista.

També es detecta que la participació en els programes d'intervenció depèn de la vinculació establerta amb algun professional. Com es destaca als següents tres exemples, la participació als tractaments depèn del fet que els interns puguin tenir el temps suficient per agafar confiança i parlar dels seus trets patològics amb els professionals:

Un participant va explicar que la seva adherència al tractament ha fluctuat en funció de si percebia que l'ajudaven i el respectaven. Actualment, aquest participant va comentar que els funcionaris el tracten amb dignitat i que té bona relació amb ells. En aquest clima de confiança, l'adherència comença per coses que li agrada fer, com les manualitats (les manualitats l'ajuden i li calmen, afegint amb orgull que "guanya premis").

Un segon participant va valorar la teràpia individual i el temps que ha tingut per obrir-se i treballar. En relació amb això, va comentar que va tenir una psicòloga amb qui ha tingut confiança i "ha pogut parlar". Tingué un intent de suïcidi estant sol "pel dany fet". Explica que "no vol estar mort" i que "sent vergonya". Explica tímidesa "davant de gent estranya, encara avui dia" i que, per això és tant important la relació de confiança amb l'equip de tractament.

Un tercer participant va explicar que havia seguit diversos programes d'intervenció. En particular, a [nom d'una presó] va participar en el programa específic de violència sexual. No obstant això, el participant diu que el tractament no era efectiu per "la desídia dels psicòlegs", que no participaven en el tractament i "faltaven molt". Diu que en aquest tractament parlava dels seus delictes i les distorsions cognitives (minimització i culpabilització), però no hi havia un seguiment i no treballaven suficient en un pla de recaigudes. Posteriorment, va participar en una activitat terapèutica realitzada per l'entitat "Al Perro verde" i que consistia a ensinistrar un gos²⁵, això va fer pujar la seva autoconfiança. És el tractament que diu haver-li anat millor. També va comentar, i els professionals del seu equip de tractament van corroborar, que actualment coopera amb l'equip de tractament i

---

²⁵ El programa específic per interns consisteix en ensinistrar gossos de protectores perquè augmentin les possibilitats de ser adoptats. En general, els resultats són molt positius per ambdós.

exposa que participar en tractaments més llargs on es toquin temes de sexualitat i salut li ha estat enormement beneficiós, segons conclou.

El següent repte a analitzar, però que escapa de l'abast d'aquest estudi, és determinar si la participació en els tractaments és productiva. És a dir, va ser difícil poder detectar quins dels subjectes que accepten participar en els programes d'intervenció especialitzada ho feien de manera genuïna i no instrumentalitzada, buscant la millora personal més enllà del pur fet d'assolir un avançament en les sortides.

5.3.3 Conductes de risc

Un altre aspecte que s'ha valorat en les entrevistes ha estat la presència de possibles conductes de risc vinculades amb l'etiologia delictiva que es produïen a l'entorn penitenciari. Això és el que generalment es coneixen com a trajectòries transversals de risc que han de ser considerades a l'hora del tractament i també de les futures sortides a la comunitat. Almenys cinc (38,5%) dels 13 homicides sexuals presentaven conductes de risc que reflectien la mateixa preferència sexual violenta dels seus crims, com es pot inferir dels següents casos:

En el primer cas, l'intern està a presó per agredir a una dona amb la que mantenia relacions sexuals motivat per la seva preferència sexual per la sang i les vísceres. Durant l'entrevista amb un professional, es va preguntar per la relació del participant amb els altres interns. El professional va comentar que havia iniciat una relació sentimental amb una altra interna i que havien tingut quatre visites acceptades. Després d'aquestes visites, els interns poden sol·licitar comunicació vis a vis. El professional ens va comentar que havia donat la veu d'alarma davant d'aquesta visita a causa de l'historial del participant i a la seva propensió a agredir les dones. La història va concloure amb què la interna no va desitjar prosseguir amb les comunicacions. Segons el funcionari, això va ser degut al fet que aquesta interna estava més interessada per treure partit econòmic del participant que d'establir una relació afectiva.

Un segon participant va justificar les seves agressions envers a homes joves dient que "havia de viure una mica" i, dins de presó, participava com a conductor de

grups de ioga on tenia l'oportunitat de tocar altres interns maquillant els seu comportament com a suport necessari per a la realització de l'activitat.

Un tercer participant ha tingut dos expedients disciplinaris, un per una baralla amb un altre intern i un altre per buscar pornografia als ordinadors del centre penitenciari. El consum de pornografia havia estat l'antecedent immediat del seu crim. Durant l'entrevista, el participant va negar que estava buscant pornografia malgrat que l'historial de recerca d'aquest ordinador clarament mostrava que sí que ho havia fet.

En un quart cas, durant la seva transició a medi obert, s'ha cridat l'atenció al participant en un parell d'ocasions. Es va apuntar a un gimnàs on hi havia persones amb les característiques de les seves víctimes i els membres de l'equip el van fer desapatjar-se. Posteriorment, freqüenta un centre cívic on també assisteix gent del col·lectiu que va victimitzar i els voluntaris del programa Cercles avisen l'equip de tractament. Amb bon criteri, l'equip de tractament està intentant que l'agressor continuï participant en teràpia amb una entitat especialitzada després de la seva excarceració, i ell està d'acord amb tot, però mostra reticències adduint que ha d'assumir ell mateix la despesa econòmica i no sap si ho podrà assumir i assistir amb regularitat. Pel que fa a la resta, tot sembla indicar que el participant està assolint els objectius de la intervenció i fins i tot ha estat capaç d'avisar a un altre amic que estava en una situació de risc.

Un cinquè participant és freqüentment enxampat assetjant les professionals femenines, acostant-se massa, envaint l'espai personal i ensumant-les.

En el sisè cas, el participant es dedica a veure programes on es pot observar gent nua en situacions extremes, cosa que li recorda part de la seva trajectòria vital alhora que reforça la seva atracció per la sexualització del patiment de tercers.

5.4. Quart objectiu: Taxa de reincidència

A efectes d'aquest estudi s'ha avaluat la reincidència penitenciària, és a dir, s'ha revisat si els interns excarcerats han tingut una nova entrada a presó, sigui com a persona preventiva o penada, per un delictes comès amb posterioritat a la data de

sortida en llibertat definitiva. Per tal de fer un seguiment d'entre 10 i 5 anys, s'han revisat els casos dels interns que van ser excarcerats entre els anys 2013 i 2017.

Del total d'interns que van ser excarcerats en aquest període, 277 havien estat condemnats per delictes contra la llibertat sexual, homicidis o assassinats. En relació amb l'objectiu d'aquest estudi, es van seleccionar aquells de major gravetat amb condemnes superiors als 12 anys i que havien atac a dones desconegudes. Així doncs, han estat revisats un total de 50 subjectes.

D'aquests 50 subjectes, només 1 (2%) tenia els requisits per ser considerat un homicida sexual, la resta van ser 24 (48%) agressors que havien violat o agredit sexualment a una dona desconeguda i 25 (50%) havien comès un homicidi o assassinat contra una dona desconeguda. Del total d'aquests subjectes, 7 (14%) van tornar a reingressar a presó un cop posats en llibertat: 4 d'ells (8%) van ingressar com a preventius sense que posteriorment hagin estat condemnats per sentència ferma i els altres 3 (6%) van ingressar com a penats amb sentència ferma (veure la taula 12).

De les 3 (6%) persones que van ser condemnades per un nou delicte, els perfils van ser els següents:

Agressor 1: Havia complert una condemna per un delicte d'agressió sexual i als cinc anys de la seva sortida de presó va ser condemnat novament a una pena de 35 mesos de presó per un delicte de robatori amb força i un altre delicte de robatori amb violència i intimidació.

Agressor 2: Havia complert una condemna per un delicte d'agressió sexual i va tornar a ser condemnat per un delicte d'abusos sexuals a menor de 16 anys. En aquest cas, la reincidència es va produir als 6 mesos d'haver estat excarcerat, però la gravetat dels fets va ser molt inferior així com també ho va ser la pena, ja que només va ser condemnat a 18 mesos de presó en comparació amb els 20 anys que havia complert anteriorment.

Agressor 3: L'altra persona reincident que anteriorment havia complert condemna per un delicte d'homicidi, va reincidir al mes d'haver estat excarcerat per un delicte de robatori amb força a les coses i se li va imposar una pena d'un any i 6 mesos.

Així, l'únic homicida sexual d'aquesta mostra no ha reincidit en el període estudiat.

Taula 12. Reincidència penitenciària

Delicte condemna base	N excarcerats estudi	Reincidència penitenciària				Temps reincidència
		Preventius		Penats		
		n	Delicte	n	Delicte	
Homicidi sexual	1	0		0		
Agressió sexual o violació	24	1	Robatori	1	Abús sexual a menor de 16 anys	6 mesos
				1	Robatori amb força a les coses	5 anys
Homicidi o assassinat	25	1	Violència de gènere			
		1	Homicidi	1	Robatori amb força a les coses	1 mes
		1	Robatori i lesions			
Total	50	4 (8%)		3 (6%)		

Com es pot veure a la taula 12, la taxa de reincidència de la mostra avaluada és del 6%. Cal destacar però les limitacions de l'estudi de la reincidència penitenciària, atès que aquesta s'ha limitat al sistema penitenciari català, sense tenir accés a altres establiments penitenciaris de l'estat espanyol.

6. Discussió i conclusions

Aquesta investigació representa el primer esforç acadèmic dedicat a desvetllar la gènesi dels homicides sexuals a Catalunya, a identificar els reptes en la seva gestió penitenciària i a examinar el seu potencial de reincidència. Aquests objectius es van poder assolir només a través d'un estudi profund d'aquest col·lectiu. Per aconseguir-ho, es va dissenyar un estudi de mètodes mixtes amb un grup experimental (els homicides sexuals) i dos grups controls (agressors sexuals i homicides no sexuals) que integrava una gran quantitat de dades quantitatives i qualitatives de diverses fonts. Aquestes fonts incloïen entrevistes i avaluacions psicomètriques amb els agressors, entrevistes amb els professionals encarregats del seu tractament i gestió, així com dades extretes dels seus expedients penitenciaris.

Dins d'aquest marc metodològic, es van identificar 13 homicides sexuals internats a les presons catalanes. Aquest grup representa un 3,2% dels presos condemnats per assassinat a Catalunya a l'any 2023, una proporció similar a la prevalença d'homicides sexuals estimada en altres països occidentals (Chan et al., 2013; Meloy, 2000). Tot i així, com s'addueix a la literatura científica (Schlesinger, 2001), s'estima que aquesta prevalença és inferior a la real, ja que la motivació sexual no és evident en alguns assassinats i, per tant, els homicides sexuals podrien no identificar-se correctament. Aquesta recerca, primer de tot, busca proporcionar informació que ajudi a pal·liar aquesta limitació en futurs casos.

6.1 Àrees d'avaluació dels homicides sexuals

Els 13 homicides sexuals del nostre estudi van atacar un total de 87 víctimes al llarg de la seva vida, superant notablement les 25 víctimes dels 9 agressors sexuals i les 17 víctimes dels 9 homicides no sexuals²⁶. Tot i que la diferència en el

---

²⁶ La selecció dels grups control va ser molt rigorosa, intentant que fossin el més semblants possible als homicides sexuals. També eren casos extrems. Les seves víctimes eren dones desconegudes, incloïen casos en sèrie (amb dues o més víctimes) i les condemnes rebudes eren estadísticament similars. Només així es pot descobrir les verdaderes particularitats dels homicides sexuals.

nombre de víctimes no és estadísticament significativa, destaca que els homicides sexuals tendeixen a ser més letals que la majoria dels altres agressors. Valorar aquest risc, però, no és senzill.

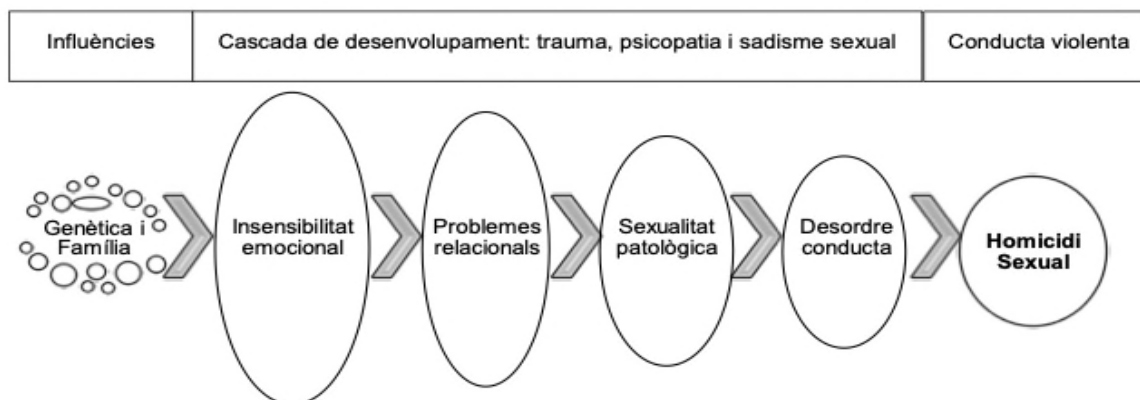
Segons els resultats d'aquest estudi, tant els homicides sexuals com els grups control presentaven factors de risc similars, corroborant la literatura científica internacional que assenyala que els homicides sexuals comparteixen moltes característiques amb aquells que cometen crims menys "espectaculars" (James et al., 2019; Stefanska et al., 2016). No obstant això, l'estudi reforça la idea que els homicides sexuals constitueixen un grup d'agressors únic. No es diferencien tant pel tipus de factor de risc, sinó per la intensitat d'aquests factors i l'impacte profund que tenen al llarg de la seva vida, com ja s'havia defensat anteriorment (vegeu Chan i Heide, 2016; Chopin i Beauregard, 2019b; Schlesinger, 2021; Stefanska et al., 2016).

En aquesta línia, els resultats de l'estudi avalen la noció que l'avaluació de l'homicida sexual hauria de seguir un model de "cascada del desenvolupament", ja que els dèficits a la primera infància condueixen al desenvolupament d'una sexualitat patològica i a subseqüents conductes violentes (vegeu la figura 2) (Chan et al., 2011; Chopin et al., 2023b; Maniglio, 2010; James i Proulx, 2014, 2016; Ressler et al., 1992). En particular, els homicides sexuals sovint provenen d'entorns caòtics que els exposen molt aviat a actes de violència psicològica, física i sexual, afectant profundament la configuració de la seva personalitat i dificultant el desenvolupament de relacions interpersonals normals. A causa d'aquestes dificultats, aquests individus tendeixen a aïllar-se i a desenvolupar mecanismes d'afrontament inadequats, com ara fantasies sexuals violentes, per assolir els seus objectius interpersonals de poder, control, venjança o plaer. Aquests mecanismes els porten a un aïllament encara més gran i a desenvolupar conductes sexuals insanes i compulsives, que amb el temps es tornen parafíliques i condueixen a comportaments cada cop més violents i aberrants, incloent-hi l'homicidi sexual.

A continuació (vegeu figura 2), es presenten les àrees d'avaluació del model i els factors de risc:

Figura 2. Procés etiològic que segueixen els homicides sexuals

6.1.1 Trauma i trets d'insensibilitat emocional

L'estudi dels homicides sexuals sovint comença amb una anàlisi profunda de les arrels de la seva personalitat (vegeu Brittain, 1970; Chopin et al., 2023b; Myers, 1994; Satten et al., 1960; Schlesinger, 2021). Aquestes arrels resulten d'una fusió complexa de predisposicions innates i aprenentatges socials adquirits durant la primera infància. Tot i que avaluar directament les disposicions genètiques o la biologia dels agressors excedeix el marc d'aquest estudi, les entrevistes van revelar que tres d'ells tenien familiars directes que havien assassinat la seva dona. Això suggereix que alguns aspectes de la seva personalitat antisocial podrien ser hereditaris, a més d'apresos.

Pel que fa a l'impacte negatiu dels aprenentatges socials primerencs, els resultats de l'estudi destaquen que el 89% dels homicides sexuals entrevistats havien crescut en entorns d'abús i/o negligència extrema. Aquesta dada no és nova per si mateixa, ja que molts agressors violents experimenten situacions similars (vegeu Chan et al., 2011; Chopin et al., 2023a). La veritable revelació és l'enorme intensitat i l'impacte d'aquest abús en el seu desenvolupament, molt més nociu que el trobat en els grups control.

Una major proporció d'homicides sexuals va patir abusos a la infància en comparació amb els grups control (89% enfront del 44% dels agressors sexuals i el 50% dels homicides no sexuals). A més, la naturalesa d'aquests abusos era

molt diferent. Els homicides sexuals van créixer en entorns sense figures de referència o amb figures negligents i extremadament violentes, la qual cosa els va portar a viure en un estat constant d'inseguretat i alerta. Aquest ambient va provocar que molts s'apartessin de la seva família: el 44% dels homicides sexuals entrevistats va marxar de casa abans de la majoria d'edat, una situació que cap agressor del grup control va manifestar. A més, almenys tres homicides sexuals no tenien cobertes les necessitats bàsiques, com el menjar o la vestimenta, aspectes que tampoc van ser narrats per cap agressor dels grups control.

L'exposició prolongada a esdeveniments traumàtics durant la infància i la sobrecàrrega emocional provocada per l'estrès d'aquests episodis van fer que els homicides sexuals experimentessin una reducció gradual de la seva capacitat emocional. Això va desembocar en una incapacitat per sentir empatia o remordiment (Teicher et al., 2016), així com en una disminució de la capacitat per controlar la seva conducta i comprendre l'impacte dels seus actes en els altres (Blair, 2007). En altres paraules, van desenvolupar trets d'insensibilitat emocional²⁷ marcats, que es consideren els precursors de la psicopatia (Anderson i Kiehl, 2015; Kirsch i Becker, 2007). Així, es van convertir en persones amb un estil afectiu molt fred, pla i pobre, amb grans dificultats per connectar emocionalment amb els altres i per sentir remordiments o empatia. Cognitivament, mai van desenvolupar una consciència plena; és a dir, no eren capaços de comprendre emocionalment les conseqüències dels seus actes, fet que complicava la gestió de la seva conducta i les seves interaccions socials.

6.1.2 Problemes relacionals

6.1.2.1 Aïllament social

De les narracions de vuit dels homicides sexuals entrevistats al nostre estudi es desprèn que mai van desenvolupar una resposta emocional normalitzada a causa

---

²⁷ El concepte de trets d'insensibilitat emocional (Callous-Unemotional traits) fa referència als déficits emocionals primaris que constitueixen la base de la psicopatia. Aquests déficits emocionals contribueixen, en etapes posteriors del desenvolupament, a un mal control de la conducta i fins i tot a una certa desviació social (Anderson i Kiehl, 2015)

de la negligència o l'abús sofert en la primera infància, i presentaven trets d'insensibilitat emocional. Aquests trets, com s'ha observat en altres estudis (p. ex., Haas et al., 2018), esdevenien una base inadequada per a la construcció de la seva identitat social i la capacitat per relacionar-se amb els altres.

Internament, els homicides sexuals eren individus que experimentaven una intensa ràbia, es sentien maltractats constantment i mostraven una completa manca d'estima pels altres, als quals rebutjaven obertament. Aquests profunds sentiments negatius envers els altres, combinats amb la seva manca d'empatia i incapacitat per aprendre del càstig, els conduïen a comportar-se de manera tan inusual que els altres els percebien com a éssers estranys. Aquest distanciament mutu feia que ells mateixos rebutgessin els altres i, alhora, no fossin acceptats pel seu entorn. Com a resultat, aquests homicides sexuals acabaven progressivament aïllats i incapaços de mantenir relacions socials saludables, un fenomen que coincideix amb les conclusions d'altres estudis internacionals (Brittain, 1970; James et al., 2019; Kerr et al., 2013; Ressler et al., 1992).

En contrast amb aquest aïllament emocional observat en els homicides sexuals, els individus dels grups control van demostrar trajectòries socials significativament diferents. Per exemple, els homicides del grup control van començar a delinquir per escapar de la marginalitat econòmica i, tot i que la meitat d'aquest grup havia experimentat abusos, set dels nou casos van mostrar una capacitat notable per relacionar-se amb els altres amb relativa normalitat. En el cas dels agressors sexuals, només es van trobar dos casos en què els participants es van tornar éssers solitaris a causa del maltractament sofert.

6.1.2.2 Mecanisme d'afrontament cognitiu: fantasies violentes

En la mostra del present estudi, l'aïllament social dels homicides sexuals no només comportava una fugida del món extern, sinó també una escapada de la seva realitat interna mitjançant la fantasia, tal com han exposat altres autors (Ressler et al., 1992; Maniglio, 2010; Meloy, 2000), i això els diferenciava de la majoria d'agressors dels grups control. Durant les entrevistes, els homicides van

revelar que, durant la seva infància i adolescència, sovint revivien les memòries dels esdeveniments traumàtics, experimentant una resposta emocional negativa associada a aquells episodis.

Sense suport social, aquests individus recorrien a fantasies violentes de venjança, on podien exercir poder i control sobre els altres, o somiaven amb una vida millor on no patissin gana i poguessin vestir-se adequadament. Així, vivien en un procés de somieig que donava contingut i estructura als seus esquemes d'interacció social.

6.1.2.3 Esquema d'interacció social: Un món de predadors i preses

Els processos de socialització i els mecanismes d'afrontament deficitaris van conduir inevitablement al desenvolupament de creences antisocials. Coincidint amb la literatura científica (Ressler et al., 1992), el 55% dels homicides sexuals del nostre estudi tenien figures parentals que, més enllà d'oferir poca orientació, actuaven com a models conductuals inadaptats. Aquestes figures, amb el seu constant comportament disruptiu, transmetien la idea que el món es dividia entre forts i dèbils, i que els forts s'aprofitaven dels dèbils. Aquest sistema de creences va arrelar profundament en els homicides sexuals.

Sentint-se impotents enfront als seus cuidadors i el seu entorn relacional, aquests individus van desenvolupar fantasies compensatòries en les quals es veien a si mateixos com a totpoderosos, satisfent així la seva necessitat de dominar i controlar els altres, tal com han observat altres autors (Meloy, 2000; Schlesinger, 2021). No només van aprendre a desconfiar dels altres com a possibles predadors, sinó que també es sentien legitimats a aprofitar-se'n si podien, justificant que els altres també ho farien o que tenien el dret de gaudir de la vida com estimessin necessari.

Sobre aquesta base, es va estructurar una vida marcada per un pobre rendiment escolar i professional, així com per una sexualitat patològica.

6.1.3 Rendiment i adaptació acadèmica, laboral i militar

Tot i que sembla obvi que els homicides sexuals tindrien problemes d'adaptació degut al seu procés de socialització deficitari, això no es va produir en totes les àrees de la seva vida. Tal com s'ha destacat en altres estudis (Myers, 1994; Langevin, 2003; Ressler et al., 1992), els homicides sexuals d'aquest estudi van tenir un rendiment escolar insatisfactori. De fet, el 69% d'ells no van progressar més enllà de l'educació primària, tot i tenir el potencial per fer-ho.

Les entrevistes indicaven que els homicides sexuals estaven desconnectats de l'escola, ja fos perquè no la consideraven important o perquè les seves relacions amb els altres eren conflictives. En sis casos, els homicides van oferir motius convincents per abandonar l'escola sense completar el currículum acadèmic. Entre les justificacions donades, tres homicides sexuals van relatar un historial d'absentisme escolar important degut al maltractament que rebien a casa, cosa que els impossibilitava assistir a l'escola a causa del malestar físic. Altres participants van explicar que van abandonar l'escola per posar-se a treballar i poder subsistir.

Aquesta inestabilitat es va traslladar al món laboral; set agressors van descriure diferents daltabaixos durant la seva trajectòria i dos d'ells van mencionar que mai havien treballat, una situació freqüent en aquest col·lectiu segons la literatura (James i Proulx, 2014). Tot i ser un factor a considerar, aquest pobre rendiment escolar i laboral no els diferenciava dels agressors dels dos grups control.

La lògica indicaria que el pobre rendiment acadèmic i laboral també es generalitzaria a altres entorns regimentals com l'exèrcit, però això no va ser així. Una dada important és que el 44,4% dels homicides sexuals entrevistats (30,8% del total de la mostra) comptaven amb entrenament militar i tenien un rendiment satisfactori. Un anàlisi qualitatiu d'aquests casos va suggerir que aquest context era adequat per als seus trets d'insensibilitat emocional a l'hora que els proveïa d'una via per canalitzar les seves ideacions violentes, cosa que ja s'ha remarcat

en un estudi anterior (Castle i Hensley, 2022). Aquesta dada els diferencia dels grups control, on només un agressor tenia entrenament militar.

Com va explicar Brittain (1970), aquestes dades apunten que la vida dels homicides sexuals es mantenia consistent amb les seves preferències, deixant de banda allò que no contribuïa a aquestes. Això resulta més clar quan s'analitza l'impacte de la seva vida sexual.

6.1.4 Desenvolupament d'una sexualitat patològica

Els resultats del nostre estudi són consistents amb els models teòrics exposats a la literatura científica (Chan et al., 2011; Meloy, 2000; Satten et al., 1960). Aquests revelen que els processos de desenvolupament disfuncional dels homicides sexuals en la infància van constituir la base sobre la qual es va desenvolupar la seva sexualitat en l'adolescència i l'edat adulta, tal com ja han exposat en altres estudis (Beauregard et al., 2008; Chopin et al., 2023b; Kirsch i Becker, 2007).

6.1.4.1 Fusió de la sexualitat i la violència a la primera infància

Els homicides sexuals es distingeixen dels agressors dels grups control per la connexió entre impulsos agressius i sexuals que fan a etapes primerenques. La literatura científica subratlla que les primeres actituds i concepcions sobre la sexualitat d'aquest grup d'agressors sovint són introduïdes pels seus cuidadors o figures referents (Burgess et al., 1986; MacCulloch et al., 2000; Knight i Longpré, 2021; Ressler et al., 1992). El nostre estudi recolza aquest procés evolutiu, mostrant que les arrels de la sexualitat violenta d'aquest tipus d'agressor es troben en la infància, on es produeix la primera associació entre sexe i violència, sovint a través de l'experiència o la presència de situacions d'abús físic. Per exemple, un dels participants, exposat a una violència interpersonal extrema, va començar a sentir excitació per la sang als set anys, quan va veure un dels seus familiars sagnant. Aquesta preferència va integrar-se en el seu repertori d'excitació sexual posteriorment.

Des d'aquests estadis inicials, l'associació entre sexe i violència es reforça per la tendència d'aquests individus a afrontar l'estrès vital mitjançant fantasies violentes, tal com s'ha indicat anteriorment (Delisi et al., 2016; Meloy, 2000; Prentky et al., 1989). En aquests casos, atès que els estímuls violents i sexuals s'han presentat conjuntament en les seves experiències passades, aquestes fantasies acaben incloent temes sexuals de dominació, venjança o tortura, els quals els fan sentir omnipotents. En el present estudi, quatre dels nou homicides sexuals entrevistats (44,4%) van descriure fantasies amb contingut sexual o amb aquesta temàtica de dominació, les quals van evolucionar amb el temps i es van portar a la pràctica. Per exemple, un d'aquests agressors va explicar com aquest imaginari es va incorporar als seus jocs durant la infància i, posteriorment, a la seva vida sexual.

Del conjunt de resultats del nostre estudi es destaca que les fantasies infantils semblen ser el mecanisme principal que estimula l'aparició de conductes sexuals patològiques en les etapes posteriors del desenvolupament.

6.1.4.2 Reforçament de les fantasies sexuals violentes a la adolescència

Si bé és durant la infància quan s'associen el sexe i la violència, és a la pubertat quan aquesta connexió adquireix una major rellevància, coincidint amb l'inici de la maduració sexual. En el cas dels participants del present estudi, és en aquesta etapa que l'associació inicial entre l'impuls sexual i la violència es reforça mitjançant mecanismes propis del condicionament clàssic, tal com han exposat altres autors (MacCulloch et al., 1983; Meloy, 2000).

Durant l'adolescència, els homicides sexuals d'aquest estudi continuen experimentant el mateix malestar emocional i problemes relacionals que van patir durant la infància. En aquest context d'aïllament social i absència de models prosocials, el 46% dels agressors recorrien al sexe i a fantasies compensatòries per obtenir gratificació, sovint combinant els dos, com per exemple, masturbar-se mentre fantasien amb actes violents o masturbar-se mentre consumien pornografia dura. Com s'ha destacat anteriorment (Maniglio, 2010), amb el pas dels anys, aquestes pràctiques autoeròtiques es veien profundament influïdes per

les fantasies violentes o per la contínua exposició a materials violents, fins al punt que els estímuls violents produïen una major excitació sexual que els no violents. Així doncs, les fantasies sexuals violentes no només persistien sinó que evolucionaven en temàtica i intensitat, afectant el desenvolupament de la personalitat i convertint-se en un dels principals catalitzadors de la conducta parafílica adulta.

6.1.4.3 Comportament sexual de l'homicida sexual a l'edat adulta

En arribar a la vida adulta, els homicides sexuals del nostre estudi mostraven una vida sexual clarament patològica, marcada tant per la intensitat del seu impuls sexual (hiperfilia) com pel tipus d'estímul que els provocava excitació (parafilia). Aquesta diferència va ser fonamental per distingir entre els homicides sexuals i els agressors sexuals del grup control en el present estudi.

6.1.4.3.1 Increment de la diversitat i freqüència de l'activitat sexual

En la vida dels homicides sexuals del nostre estudi, el sexe es converteix en un mecanisme crucial per afrontar l'estrès i el malestar emocional, fins al punt de convertir-se en el centre de la seva existència, com també s'ha observat en la literatura científica (Maniglio, 2010). Aquest enfocament intens en el sexe fa que desenvolupin una conducta hiperfílica estadísticament similar a la dels agressors sexuals del grup control, però ampliant el seu repertori de conductes sexuals de manera única.

A mesura que la masturbació i les fantasies deixen de produir el mateix nivell de gratificació o excitació, els homicides sexuals evolucionen, incorporant nous actes al seu repertori amb diferents tipus de parelles (Langevin, 2003; Warren i Hazelwood, 2002). En el present estudi, el primer comportament que emergeix és el consum sistemàtic de pornografia (90%), seguit de la promiscuïtat (77,8%) i/o l'ús de la prostitució (66,7%). Aquests darrers comportaments eren utilitzats per materialitzar les fantasies amb treballadores sexuals, durant orgies o fins i tot amb les seves parelles. En el 23% dels casos, no només documenten la seva activitat

sexual amb pornografia o enregistraments de les seves pròpies agressions, sinó que també col·leccionen aquests materials. Analitzar el tipus d'activitat o el contingut dels materials col·leccionats va ser clau per trobar les diferències més notables entre els homicides sexuals i els agressors del grup control.

6.1.4.3.2 Patró d'excitació sexual predominantment sàdic

Els resultats del nostre estudi revelen que els homicides sexuals i els agressors del grup control no es diferencien per la magnitud del seu impuls sexual (hiperfilia), sinó pel contingut clarament parafilic de la seva conducta sexual. Un 77,8% dels homicides sexuals, en comparació amb el 22% i el 25% dels grups control, presenten conductes parafiliques. En aquest sentit, els agressors sexuals dels grups control mostraven menys patrons d'excitació atípics i els seus atacs estaven motivats per l'odi o la ràbia quan els seus avenços sexuals eren rebutjats. Valorar aquestes diferències no ha estat una tasca senzilla.

Com han advertit investigadors anteriors (Myers, 1994; Warren i Hazelwood, 2002), la majoria dels homicides sexuals, especialment aquells amb trets sàdics, són reticents a parlar de les seves fantasies o preferències sexuals. Els nostres homicides sexuals no van ser una excepció. Per superar aquesta dificultat, vam utilitzar múltiples mecanismes de recollida de dades per avaluar els seus patrons d'excitació sexual.

Contràriament a estudis previs (Foulkes, 2019), instruments específics com el VAST (Paulhus i Jones, 2015) o el VIS-X (Urruela, Booth, et al., 2023) no van oferir dades fiables sobre patrons d'excitació violents o parafilics. Això es deu a que el seu contingut era massa evident i els participants es mostraven reticents a respondre tant els qüestionaris com les preguntes directes sobre els seus interessos sexuals. En canvi, es va obtenir informació molt més valuosa investigant el seu desenvolupament psicosexual i corroborant-lo amb dades col·laterals dels expedients penitenciaris i dels professionals de tractament, incloent entrevistes amb familiars o parelles dels interns i descripcions de la seva conducta violenta.

De les dades recollides, es va constatar que set dels nou homicides sexuals entrevistats presentaven comportaments parafilics (77,8%). Entre aquests set agressors, la paràfilia més comuna era el sadisme sexual (57,1%). És a dir, la majoria d'ells obtenien plaer del patiment, control, poder sobre, o submissió de la víctima. Investigacions anteriors han demostrat que aquesta paràfilia augmenta el risc de cometre homicidis sexuals fins a 20 vegades (Delisi et al., 2023) i és més freqüent entre els homicides sexuals serials (Darjee, 2019; James i Proulx, 2014). El nostre estudi sembla avalar que el sadisme sexual no només és determinant en la comissió de l'homicidi, sinó que també és més comú entre els homicides sexuals serials de la nostra mostra (75% dels individus que presentaven indicis de sadisme sexual eren homicides amb múltiples víctimes).

6.1.4.3.3 Heterogeneïtat i evolució del patró d'excitació sexual sàdic inicial

En el present estudi, el sadisme sexual es va presentar com la porta d'entrada a altres paràfilies com l'erotofonofília, l'hematofília i la necrofília, que determinaven com es manifestaven aquestes tendències sàdiques durant el comportament violent. Per exemple, entre els comportaments dels homicides de la mostra, es destaca la preferència per agredir sexualment la víctima mentre la veien morir asfixiada, la pràctica d'eviscerar a la víctima per veure la seva sang, o la necessitat de continuar amb l'agressió un cop la víctima ja és morta. Aquests comportaments són clarament extrems i consistents amb el trobat a altres estudis que suggereixen que els homicides sexuals amb trets de sadisme desenvolupen conductes cada cop més radicals a mesura que evolucionen les seves fantasies sexuals (James i Proulx, 2014; Knight i Longpré, 2021; Pettigrew, 2019; Sun et al., 2023).

Altres pràctiques parafiliques trobades al present estudi, com l'escatologia telefònica o les pràctiques somnofíliques, tot i no ser indicatives de comportaments sàdics *per se*, proporcionaven a l'homicida sexual una sensació de poder sobre les seves víctimes que és la base del sadisme segons les concepcions clàssiques de Von Krafft-Ebing (1886). En els casos concrets de l'estudi, la telefonia escatològica servia per canalitzar l'enorme excitació sexual que l'agressor sentia abans o

després dels seus homicidis, mentre que les pràctiques somnofíliques permetien a l'agressor portar a terme els seus desitjos sexuals amb parelles inconscients i enregistrar-los per continuar gaudint del record de les agressions posteriorment. En un d'aquests episodis, l'agressor va causar la mort de la víctima.

Finalment, dos homicides sexuals del nostre estudi presentaven preferències sexuals pedòfiles. Tot i que no van admetre interessos de caràcter sàdic, la seva manera de procedir durant els crims era similar a la trobada en altres estudis d'homicidis sexuals sàdics de menors: abducció premeditada de la víctima, estrangulament i ocultació del cos després de la mort (Beauregard et al., 2008; Chopin i Beauregard, 2022; Skott, 2019). Això suggereix que els homicides sexuals de menors constitueixen un grup únic que mereix ser estudiat amb més deteniment en futurs estudis.

En conclusió, els homicides sexuals solen presentar un patró d'excitació sexual de tipus sàdic, tot i que aquest pot ser bastant heterogeni. Aquest patró pot evolucionar i donar lloc a altres preferències sexuals extremes, o bé manifestar-se en comportaments més subtils de poder i control sobre les víctimes. La manera com aquestes tendències sàdiques es manifesten sembla dependre de la personalitat de base que acomoda aquests trets sàdics. Així doncs, un pas indispensable per detectar un homicida sexual és una anàlisi exhaustiva de la seva personalitat.

6.1.5 Patrons de personalitat patològics

A partir dels resultats d'aquest estudi, es van identificar dos eixos principals en l'anàlisi de la personalitat dels homicidis sexuals. El primer eix se centra en l'avaluació de l'estructura de la seva personalitat, mentre que el segon explora la interacció entre aquesta personalitat i la resta de trastorns sexuals i psiquiàtrics.

6.1.5.1 Estructura de personalitat "eruptiva"

Per estudiar l'estructura de personalitat i la patologia psiquiàtrica dels homicides sexuals, els investigadors van utilitzar diverses eines: el BIS-11 (Patton et al.,

1995) per mesurar la impulsivitat, el TriPM (Patrick, 2010) per detectar trets psicopàtics i el PAI (Morey, 2007) per avaluar la patologia general. Si bé no en la línia esperada, els resultats van proporcionar informació valuosa.

Sorprenentment, els homicides sexuals mostraven una capacitat més gran per considerar les conseqüències dels seus actes i per controlar el seu comportament, comparats amb els homicides del grup control, segons el BIS-11. Aquesta cura i deliberació els portava a semblar menys psicopàtics en el TriPM, fins i tot menys que la població no criminal. Una possible explicació és que aquests tests són massa transparents i els agressors simplement no volien admetre que ocasionalment perden el control o que tenen trets psicopàtics.

Tot i que aquestes primeres conclusions són encertades, la realitat és molt més complexa. Quan tres homicides sexuals van respondre al PAI—un test dissenyat per detectar si els agressors intenten ocultar la seva psicopatologia— els resultats van revelar perfils vàlids que indicaven que, o bé no presentaven cap patologia (ni tan sols trastorns de la personalitat), o bé la seva patologia era molt menys significativa del que s'esperava. Aquest fenomen s'alinea perfectament amb el concepte de la "màscara del seny" descrit per Cleckley (1941) o amb el concepte de morfologia de personalitat eruptiva de Millon (Millon i Davis, 1996). És a dir, aquests individus semblen tenir una personalitat aparentment consistent i coherent, amb un autoconcepte estable, una percepció dels altres marcadament negativa, i un pensament racional basat en la realitat. Tanmateix, aquesta façana amaga dèficits emocionals molt greus, com l'alexitímia²⁸, manca d'empatia, desinhibició conductual ocasional i manca de resposta al càstig. Aquest vel de normalitat els fa semblar relativament "normals" a primera vista, només revelant-se la seva veritable naturalesa quan altres trastorns o estressors externs erosionen els pocs controls que tenen sobre si mateixos.

---

²⁸ Incapacitat per identificar els propis estats emocionals i descriure'ls

6.1.5.2 Relació patoplàstica: La personalitat dona forma a la patologia sexual

Quan els controls que tenen els homicides sexuals s'afebleixen, el tipus de personalitat de l'homicida influeix profundament en com es manifesta la seva sexualitat patològica, fent que cada cas sigui únic en la seva complexitat i expressió. Aquest model d'interacció entre personalitat i trastorn no és nou (vegeu Millon i Davis, 1996) i, en el cas dels homicidis sexuals, està avalat per estudis recents (Beauregard i DeLisi, 2021; Chopin et al., 2023b). Així doncs, per avaluar aquests agressors, és fonamental analitzar l'estructura de la seva personalitat per comprendre millor com es manifesta la seva conducta sexual patològica.

Tot i els seus intents de semblar pseudonormals en els tests psicomètrics, els homicides sexuals presenten alteracions de la personalitat més greus en comparació amb els homicidis no sexuals (Meloy, 2000; Schlesinger, 2004) i altres tipus d'agressors sexuals (Beauregard i DeLisi, 2021). En consonància amb aquestes troballes, tant els equips de referència dels interns com els investigadors van detectar, mitjançant entrevistes clíniques, que el 76,9% dels homicidis sexuals en aquest estudi presentaven trets de personalitat patològics, en comparació amb el 44,4% dels agressors sexuals i el 66,7% dels homicides dels grups control.

Des d'un punt de vista evolutiu, aquest resultat no hauria de sorprendre, ja que la sexualitat patològica dels homicides es va desenvolupar durant els mateixos períodes crítics en què es va formar la seva personalitat. Per tant, per arribar a aquest nivell de disrupció sexual, les alteracions en l'estructura de la seva personalitat també havien de ser profundes i arrelades. La gran qüestió és com la personalitat i la sexualitat patològica de l'agressor es retroalimenten.

6.1.5.3 Estructures de personalitat antisocial, asocial i límit i conducta sexual

Per abordar aquesta incògnita, la literatura destaca tres grans perfils de personalitat i comportament sexual patològic (Beauregard i DeLisi, 2021; Meloy, 2000), dels quals s'ha trobat evidència preliminar també en aquest estudi:

6.1.5.3.1 Estructura de personalitat antisocial i sadisme sexual

Els homicidis sexuals, com s'ha descrit anteriorment, pateixen esdeveniments traumàtics en la primera infància que impacten profundament el desenvolupament de la seva personalitat, limitant especialment el seu món emocional. Tal com s'ha argumentat (Chopin et al., 2023b; Heide et al., 2009), aquesta disrupció els porta a operar a un nivell més "primitiu" psicoevolutivament: no senten empatia, perceben els altres com objectes manipulables i no experimenten remordiments quan actuen amb agressivitat. Aquesta base d'insensibilitat emocional constitueix l'origen dels seus trets psicopàtics i també del sadisme sexual (Johnson et al., 2019; Kyriazi et al., 2023; Lobbestael et al., 2023; Mokros et al., 2011). No és sorprenent, doncs, que un 46,2% dels homicides sexuals de la mostra presentin trets de personalitat antisocial, sent aquest diagnòstic especialment prevalent entre els homicides sexuals sàdics (75%) i els homicides sexuals serials (50%). Durant els assassinats, aquests homicides sexuals van canalitzar la seva ràbia i hostilitat cap a la víctima mitjançant la humiliació o la violència física extrema.

Un dels agressors (7,7%), amb trets de personalitat narcisista, va mostrar una motivació similar a la sàdica, deixant les víctimes inconscients per poder dominar-les, humiliar-les i sotmetre-les als seus desitjos.

6.1.5.3.2 Estructures de personalitat esquizoide i la víctima objecte

L'estructura de personalitat esquizoide és fins a 50 vegades més prevalent entre els autors d'homicidis sexuals que en la població general (Stone, 2007). Aquest trastorn, al costat del trastorn esquizotípic, es defineix per una marcada indiferència cap a les relacions interpersonals, cerca de la soledat i un distanciament emocional extrem. No obstant això, sota aquesta façana freda i distant, aquestes persones poden albergar una vida interior sorprenentment rica, plena de fantasies sexuals complexes, amb un desig latent de realitzar-les amb altres (Meloy, 2000). Quan aquestes fantasies són de naturalesa violenta, l'agressor esquizoide, mancat d'emocions intenses i d'interès pels altres, pot

posar-les en pràctica amb una tranquil·la indiferència pel benestar aliè, revelant una alarmant manca d'empatia que facilita l'acte homicida.

En el present estudi, dos homicides sexuals (15,4%) presentaven aquest tipus de trastorns i, en línia amb investigacions anteriors (Beauregard i DeLisi, 2021; Chan et al., 2015; Knight i Longpré, 2021), seleccionaven acuradament les seves víctimes, incapacitant-les immediatament per donar vida a les seves fantasies. La manca d'interacció amb la víctima podria estar relacionada amb la repulsió que aquests individus senten per mantenir interaccions emocionalment carregades, com seria clarament el cas en els contextos de tortura perpetrats pels homicides antisocials i sàdics.

6.1.5.3.3 Estructures de personalitat límit i desplaçament de la ràbia

Els individus amb una estructura de personalitat límit sovint es veuen atrapats en un cicle intens de crisis emocionals que distorsionen la seva pròpia percepció. Es consideren éssers desagradables, buscant desesperadament la validació dels altres per restaurar una imatge més positiva de si mateixos, com persones atractives i dignes d'afecte (vegeu Linehan, 1993). Quan aquestes necessitats no són satisfetes, es senten profundament abandonats o fins i tot humiliats, desencadenant una ràbia visceral i incontrolable que va acompanyada d'un odi intens cap als suposats responsables de la seva aflicció. És enmig d'aquestes crisis, que els individus amb una estructura de personalitat límit i una sexualitat patològica poden arribar a cometre un homicidi (Chopin et al., 2023b; Meloy, 2000; Schlesinger, 2021). En el present estudi, un dels homicides sexuals (7,7%) presentava trets de personalitat límit, desplaçant sobre les seves víctimes la ira que sentia cap a un familiar.

6.1.6 Trastorns addicionals que redueixen el control de la conducta

Un aspecte rellevant és que les estructures de personalitat modelen el comportament sexual patològic, però no en són el desencadenant principal; altres trastorns exerceixen una influència més determinant en aquest sentit. Entre

aquests trastorns, l'abús de substàncies destaca com la psicopatologia més comuna, tant en la literatura científica sobre homicidis sexuals com en el 69% de la mostra d'aquest estudi. Aquesta condició es considera la principal patologia que debilita els ja limitats controls que els autors d'homicidis sexuals tenen sobre el seu comportament (Beauregard i DeLisi, 2021; James i Proulx, 2014). En aquest estudi, el trastorn es manifestava principalment en el consum excessiu d'alcohol i estimulants, seguit en menor mesura per sedants, opiacis i cànnabis. És important assenyalar, però, que molts dels individus que consumien aquestes substàncies eren també cercadors d'emocions intenses, fet que suggereix que el seu consum no estava necessàriament vinculat a la seva patologia sexual, tot i que va contribuir a la seva manifestació.

Altres patologies que desinhibeixen la patologia sexual són els trastorns de l'esfera psicòtica. Generalment aquests casos són una minoria (James i Proulx, 2016). En la mostra actual, un 15% dels homicides patia símptomes d'esquizofrènia i discapacitat intel·lectual. El paper d'aquests trastorns en la conducta sexual patològica és especialment significatiu, ja que afecten les funcions executives dels agressors, és a dir, la seva capacitat per organitzar la conducta, planificar i controlar els seus impulsos. Aquests dèficits impacten directament en la manera com cometen els seus actes sexuals violents, com ja s'ha documentat en estudis anteriors (Burgess et al., 1986).

6.1.7 Trajectòries delictives inexistents o marcades pels delictes sexuals

Els trastorns de personalitat descrits fins ara han actuat com a catalitzadors de la patologia sexual, mentre que l'abús de substàncies i l'esquizofrènia han erosionat les ja fràgils inhibicions dels autors d'homicidis sexuals. Tot i que aquesta pèrdua de control ha estat un problema recurrent per a alguns, per a la majoria no ha estat tan predominant.

És remarcable que, en el nostre estudi, més de la meitat dels homicides sexuals van poder controlar la seva conducta sexual patològica dins dels límits de la legalitat fins ben entrada l'edat adulta (37 anys al moment dels crims). De fet,

encara que la diferència no és estadísticament significativa, una proporció menor d'homicides sexuals (46,2%) tenia antecedents penals en comparació amb els agressors dels grups control (88,9% i 87,5%).

En els casos en què els homicides sexuals havien tingut contacte previ amb el sistema de justícia criminal, la majoria ho havia estat per delictes sexuals (66,7%), en una proporció superior als agressors dels grups control (25% i 12,5%). Aquesta troballa és particularment rellevant, ja que la seva trajectòria delictiva sembla ser bastant especialitzada, contràriament al que s'ha indicat anteriorment (Greenall i Richardson, 2015; Häkkänen-Nyholm et al., 2009; James et al., 2019). Es tracta d'agressors que han comès violacions, homicidis o intents d'homicidi, impulsats per la mateixa motivació sexual que els va portar al delicte actual, amb dos casos mostrant les seves primeres inclinacions sexuals violentes als 16 anys. És possible que aquests homicides sexuals en sèrie cometessin aquests delictes d'una manera clínicament compulsiva (Schlesinger, 2021; Meloy, 2000), repetint conductes sexualment violentes amb el mateix tipus de *modus operandi* i rituals.

D'altra banda, el 53,8% dels homicides sexuals no tenia antecedents penals. Tot i que cinc d'aquests set individus mostraven comportaments que suggerien problemes en l'esfera sexual, mai no van creuar el lílindar de la legalitat, la qual cosa fa imprescindible comprendre què els va portar a perdre el control. És possible que la seva relació amb la víctima sigui un factor clau per comprendre aquest canvi en el seu comportament.

6.1.8 L'elecció de la víctima i el tipus d'agressor

El homicides sexuals d'aquest estudi van matar o intentar matar a 16 víctimes durant els delictes que van donar lloc al seu actual compliment de condemna. Com estableix la literatura científica, l'elecció d'aquestes víctimes proporciona la primera evidència que aquest tipus d'agressor constitueixen un grup particularment heterogeni quant a la seva motivació o desencadenants de la seva conducta violenta (Chopin i Beauregard, 2019; Higgs et al., 2017). Específicament, estudis recents han destacat que els agressors sàdics o motivats per l'odi tendeixen a

atacar desconeguts, mentre que aquells impulsats pel desig de poder o control opten per víctimes amb les quals tenen algun tipus de relació (Chan et al., 2019). El present estudi ofereix cert suport a aquesta distinció.

6.1.8.1 La víctima dona desconeguda

Segons els resultats, el 81,3% de les víctimes són dones, una població que s'ha identificat com la més comuna en casos d'homicidis sexuals (Beauregard i Martineau, 2013; Chan i Beauregard, 2016; Chan et al., 2015; Smith et al., 2011; Sturup et al., 2019). El 56,3% eren desconegudes pels agressors fins al moment dels atacs, convertint-se en els objectes necessaris per a materialitzar les seves fantasies sexuals o canalitzar la seva ràbia.

Al present estudi, la majoria dels homicides sexuals que atacaven desconeguts presentaven patologia sexual sàdica i trets de personalitat antisocial, narcisista o límit. Segons les seves descripcions durant les entrevistes, sembla que una combinació de factors—problemes financers, laborals i relacionals—va augmentar el seu nivell d'estrès i afeblir el control sobre les seves preferències sexuals patològiques, com ja s'ha documentat en estudis previs (Beauregard i Field, 2008; Beauregard et al., 2008; Chan, 2015; Ressler et al., 1992).

6.1.8.2 Les parelles sexuals

En quatre casos, les víctimes no només eren conegudes pels agressors, sinó que també mantenien una relació sexual, i en un d'aquests casos, l'autor va matar la seva exparella. Aquest grup d'agressors ha estat especialment difícil d'analitzar. En dos dels casos, els agressors tenien preferències clarament parafil·liques, però no les havien manifestat anteriorment amb les víctimes. En el moment dels assassinats, estaven mantenint relacions sexuals amb elles i les van matar, sense que quedés clar el per què ho van fer en aquell moment.

En els altres dos casos, la interacció amb la víctima va desencadenar la fúria de l'homicida d'una manera molt particular i similar a la crisi catatímica²⁹ crònica (Schlesinger, 2021). És a dir, en aquests casos, els agressors mantenien una relació sexual de llarg termini amb la víctima, marcada per conflictes i acusacions d'infidelitat. A causa d'aquests conflictes, els agressors començaven a qüestionar internament la seva competència sexual, la qual cosa podria haver provocat, presumptament, la infidelitat de la víctima. Aquests pensaments impregnaven la ment de l'agressor, que es deprimeix i desenvolupa la idea de matar la víctima per posar fi al seu propi patiment. En aquests dos casos, l'activitat sexual durant l'assassinat és una canalització de la seva ràbia més que no pas un intent de gratificació sexual.

6.1.8.3 Víctimes menors d'edat

El 25% de les víctimes d'homicidi sexual eren menors d'edat. Els agressors en aquests casos presentaven trets de personalitat esquizoide, esquizotípica i antisocial, marcats per dificultats en la interacció social i una tendència a l'abús de substàncies, tal com s'ha remarcat en altres estudis (Beauregard et al., 2008; Proulx et al., 2018; Spehr et al., 2010). Aquestes persones, aparentment amb inclinacions pedòfiles latents, no van manifestar aquestes tendències de manera oberta fins a trobar-se en moments de crisi personal —aïllats socialment, amb problemes laborals i familiars— que els van portar a perdre el control sobre el seu comportament. Aprofitant la vulnerabilitat dels menors, segrestaven les seves víctimes dels llocs que solien freqüentar, amb l'objectiu de satisfer els seus desitjos sexuals o canalitzar la seva ràbia, un patró consistent amb altres homicidis de menors (Heide et al., 2009; Beauregard et al., 2008; Beauregard i Chopin, 2023; Chopin i Beauregard, 2019a).

---

²⁹ Mot que prové de les paraules gregues “Kata” i “Thymos” que significa d'acord amb les emocions. Les crisis catatímiques són aquelles que esdevenen després d'un període d'acumulació de la tensió, creences quasi delirants sobre la víctima i ideació homicida (crisis catatímiques cròniques) o per explicar agressions extremes que ocorren de forma sobtada i que generalment tenen una base psicosexual (crisis catatímica aguda).

6.1.9 Modus operandi durant els assassinats i àrees d'avaluació

L'elecció de la víctima constitueix el darrer esglaió d'una espiral descendent que desemboca en l'homicidi sexual. Un cop triada la víctima, l'agressor projecta sobre ella les seves fantasies sexuals violentes, que es manifesten de manera diversa segons les seves emocions i la seva estructura de personalitat. Així, l'anàlisi del patró d'agressió esdevé una finestra valuosa per començar a explorar la ment de l'agressor (vegeu Beauregard i DeLisi, 2021; Myers et al., 2019; Stefanska et al., 2016), tot i que no permet desvetllar completament totes les seves característiques psicològiques (p. ex., Canter et al., 2004).

Amb aquesta perspectiva, s'estan desenvolupant eines especialitzades com el SADSEX-SH (Myers et al., 2019), dissenyades per avaluar els indicadors presents a l'escena del crim i detectar possibles signes de sadisme sexual, un factor que rau en la majoria dels homicidis sexuals i que incrementa notablement el risc de reincidència (Ressler et al., 1992). La creació d'aquests instruments és rellevant per diverses funcions. Per exemple, tant en les investigacions policials com en les institucions penitenciàries, la primera informació disponible és la relacionada amb el delicte. A partir d'aquesta informació inicial, la policia busca identificar l'agressor, mentre que el sistema penitenciari intenta avaluar el risc de l'individu per després classificar-lo en els programes de rehabilitació i mitigació del risc més adequats. Amb els resultats d'aquest estudi es buscà estructurar les avaluacions a portar a terme a l'àmbit penitenciari en les següents àrees (vegeu Stefanska et al., 2020): 1) Comportament planificat i predador, 2) Sadisme i 3) Pràctiques sexuals inusuals.

6.1.9.1 Evidència de planificació en l'abducció de la víctima

Tot i que les víctimes poques vegades coneixien els seus agressors, això no vol dir que la selecció fos aleatòria o que els atacs fossin fortuïts. Només en sis homicidis sexuals, els agressors van actuar perquè la víctima es trobava fàcilment a l'abast. En els 10 casos restants, les víctimes van ser escollides de manera deliberada i en molts d'aquests casos, assetjades prèviament (6 d'aquests 10 casos).

Tot i que no es van detectar diferències estadísticament significatives, es va observar una tendència clara en la forma com els agressors d'aquest estudi triaven les seves víctimes. Els agressors sexuals i els autors d'homicidis sexuals planificaven amb antelació el mètode d'aproximació a la víctima, utilitzant sovint l'engany o el segrest. Per contra, els autors d'homicidis del grup control sovint "ensopegaven" amb les seves víctimes mentre cometien altres delictes. Com s'ha especificat a la literatura científica, això demostra que la selecció de la víctima en els homicidis sexuals no és fruit de l'atzar, sinó d'un procés mes o menys planificat (Beauregard i Chopin, 2024; Beauregard i Martineau 2013; Hazelwood, 2009; Hickey, 2005; Martineau i Beauregard 2015; Stefanska et al., 2016).

En conclusió, en els casos on l'agressor i la víctima d'homicidi no es coneixen prèviament, el primer aspecte a investigar és com l'agressor va accedir a la víctima. L'engany i l'assetjament són indicadors clau que poden apuntar a un homicidi sexual. L'excepció a aquesta hipòtesi es troba en els homicidis amb motivació econòmica (p. ex., mercenaris a sou) o en aquells que involucren figures públiques o famoses, on les dinàmiques entre agressor i víctima difereixen (vegeu Meloy, 1992).

6.1.9.2 Patró complex d'agressió que té ha ser analitzat qualitativament

Independentment del lloc on es troba la víctima, el 62,5% dels homicidis sexuals d'aquest estudi es van produir dins del domicili de l'agressor o de la víctima, mentre que el 37,5% van tenir lloc en espais remots. Aquesta elecció de l'escenari del crim no sembla ser oportunista, sinó que respon a la necessitat de garantir que l'assassinat es pogués executar sense interrupcions (Beauregard et al., 2007; Chan et al., 2019b; Douglas et al., 1986; Gerard et al., 2007; Hazelwood i Douglas, 1980).

Amb la víctima ja sota el seu control, l'homicida sexual segueix un patró d'agressió complex que reflecteix tant la seva motivació sexual com el desig de dominació i control (Beech et al., 2005; Chan i Li, 2019). Tal com s'ha assenyalat anteriorment (Greenall i Wright, 2020), la violència en els homicidis sexuals és variable, amb

fluctuacions en els nivells d'agressió física i sexual segons el cas i les motivacions de l'homicida. En el present estudi, no s'ha identificat un predomini clar d'un tipus de violència sobre l'altre, fet que fa que, quantitativament, aquests homicides semblin similars als dels grups control en termes de proporció de comportaments violents (p. ex., una proporció similar colpegen a la víctima o la penetren vaginalment). No obstant això, aquesta perspectiva pot ser enganyosa, com s'evidencia a continuació.

6.1.9.2.1 Violència física característica del sadisme sexual

La majoria dels homicides sexuals del present estudi van matar les seves víctimes de manera extremadament violenta: colpejant-les (50%) o lligant-les (18,8%) abans de procedir a asfixiar-les (56,3%) o apunyalant-les (37,5%). En el 37,5% dels casos, la força utilitzada excedia clarament la necessària per causar la mort, amb l'evident propòsit de prolongar el patiment de la víctima.

Ara bé, tot i que els homicides del grup control perpetraven actes similars, la motivació era ben diferent. Per exemple, mentre que els homicides sexuals seleccionaven el tipus de lligadures utilitzades per immobilitzar la víctima per la seva càrrega eròtica, els del grup control utilitzaven el que trobaven a l'escenari del crim. Un cop immobilitzada, els homicides sexuals colpejaven la víctima, un acte que els del grup control no cometien, ja que estaven més interessats en la comissió d'un altre delictes. En molts casos es procedia a apunyalant la víctima i, a més, en els homicides sexuals, l'apunyalament continuava fins a la mutilació del cos. Aquests actes no eren simplement violents; tenien una forta càrrega sexual que alimentava altres conductes, incloent-hi la violació, com ja s'ha argumentat (Chan i Li, 2019).

6.1.9.2.2 Patró de violència sexual amb actes inusuals i extrems

A més de ser brutalment atacades, totes les víctimes dels homicidis sexuals menys una van ser agredides sexualment. El 62,5% de les víctimes van patir penetració vaginal i el 37,5% també van patir penetració anal fins a l'ejaculació. En

el 12,5% dels casos, l'homicida va inserir objectes per via vaginal i anal a la víctima, un comportament que ha estat associat al sadisme sexual, segons altres estudis (Koeppel et al., 2019). En l'únic cas en què l'homicida no va mostrar conductes sexuals explícites es va inferir que la motivació de l'assassinat era sexual, ja que la víctima estava nua i els atacs es van centrar als pits i genitals. Posteriorment, l'entrevista amb l'homicida va confirmar que l'homicidi estava motivat per les seves inclinacions parafiliques.

Tot i que quantitativament no es van observar grans diferències en les conductes sexuals entre els agressors sexuals i els autors d'homicidis sexuals, qualitativament sí que es van detectar distincions clares. Els autors d'homicidis sexuals erotitzaven tant els actes violents com els no violents, mentre que els agressors sexuals es limitaven a dur a terme els actes necessaris per consumir la violació. Aquesta fusió de violència i erotisme portava els autors d'homicidis sexuals a manifestar conductes extremadament cruels, com la mutilació del cos de la víctima, marcar la seva pell o eviscerar-la, conductes que no es veien en els membres del grup control. Així, davant la presència d'aquestes pràctiques, és crucial que l'avaluador consideri la possibilitat de trets sàdics o d'una motivació sexual darrere de l'homicidi (p. ex., esquarterament de la víctima, Chopin i Beauregard, 2021; Zaitu, 2022).

6.1.9.3 Conductes per evitar la detecció

Després de perpetrar el delictes, els autors d'homicidis sexuals eren els únics que desplegaven un ampli ventall de tàctiques per evitar la detecció. Entre elles, s'inclouen ocultar el cos durant llarg període de temps (fins a un any), traslladar-lo a una altra ubicació per desfer-se'n o fins i tot inserir-se activament dins la investigació policial, estratègies que són consistents amb les dels altres homicides sexuals d'altres mostres i països (Beauregard i Field, 2008; Chopin i Beauregard, 2021; Georgoulis et al., 2023; Greenall i Richardson, 2015; Reale et al., 2020).

6.2 Gestió i intervenció psicològica amb els homicides sexuals

Fins ara, s'han explorat les diverses àrees per identificar els trets distintius dels autors d'homicidis sexuals, començant pel seu desenvolupament i aprofundint en la configuració de la seva personalitat i sexualitat en l'edat adulta. Aquests factors sovint influeixen en la comissió dels homicidis sexuals posteriors. Per tant, les avaluacions d'aquests tipus d'agressors han de cobrir aquestes dimensions amb detall.

En el context penitenciari, on la majoria d'homicides sexuals comencen la seva trajectòria en segon grau, aquesta situació brinda l'oportunitat de conduir una avaluació en profunditat i, posteriorment, de realitzar una formulació de cas sòlida. Durant aquest procés, és essencial explorar detingudament qualsevol inconsistència entre les diferents fonts d'informació o els elements de la formulació del cas, com ara les discrepàncies entre el que l'agressor explica i les evidències forenses de l'escenari del crim. A més, tal com recomanen Carter i Perkins (2018a), l'avaluador ha de ser expert en les taxes de reincidència d'aquest col·lectiu, disposar d'informació policial sobre els esdeveniments previs i durant els assassinats, i conèixer els instruments adequats per valorar el risc, els trets de personalitat i qualsevol patologia psiquiàtrica addicional. Només una avaluació acurada que consideri tant el risc com les necessitats d'aquests individus pot oferir les claus per a una intervenció eficaç.

6.2.1 Funció rehabilitadora i relació terapèutica

Atès que els homicides sexuals reben condemnes especialment llargues — en aquest estudi, entre 18 anys i presó permanent revisable — les avaluacions d'aquests individus haurien d'orientar-se a determinar itineraris de tractament i rehabilitació a llarg termini. Hi ha diverses raons per considerar la seva rehabilitació com una prioritat, independentment de la durada de la seva condemna. Primer, molts d'aquests agressors acabaran sortint en llibertat; en concret, 11 dels autors d'homicidis sexuals d'aquest estudi. Reduir el seu risc de reincidència és, per tant, essencial (vegeu la secció 6.4).

Segon, fins i tot per aquells individus que compliran la seva condemna fins a una edat avançada o que estan condemnats a presó permanent revisable (dos casos en aquest estudi), els itineraris de rehabilitació garanteixen una vida més saludable durant el temps que romanguin privats de llibertat. Les entrevistes amb els autors d'homicidis sexuals i amb els equips de tractament han revelat que aquest tipus d'intern continua presentant problemes d'hipersexualitat i parafil·lies, identificats en almenys sis dels casos estudiats. En el setè cas, l'autor de l'homicidi sexual mostrava una fragilitat extrema enfront dels records del seu propi delicte — amb símptomes compatibles amb el trastorn d'estrès posttraumàtic — que li impediien participar en qualsevol tractament, segons va manifestar ell mateix. Aquestes necessitats fan que la funció rehabilitadora sigui imprescindible, començant per l'establiment d'una relació terapèutica especialment sòlida.

Segons experts amb àmplia experiència en el tractament d'homicides sexuals, com Schlesinger i Revitch (1990), l'èxit de la intervenció depèn en gran mesura de la creació d'un vincle terapèutic sòlid amb l'intern. Aquest vincle és crucial, ja que molts d'aquests individus tenen dificultats per parlar dels seus delictes. De fet, sis dels homicides sexuals entrevistats van reconèixer que els resultava complicat participar en intervencions on havien de detallar el seu delicte, tot i que la majoria no va tenir problemes per admetre'n l'autoria davant l'equip d'investigació. Tres d'aquests participants van destacar que necessiten temps per construir confiança amb el seu equip de tractament, i només quan senten que poden parlar obertament dels seus trets patològics amb els professionals es mostren disposats a involucrar-se activament en el procés terapèutic. Atès que aquesta relació de confiança requereix temps, els itineraris de tractament haurien de començar al més aviat possible durant el compliment de la condemna.

6.2.2 Disseny de l'itinerari del tractament

Els itineraris de tractament dels homicides sexuals solen seguir els mateixos principis que les intervencions psicològiques amb altres col·lectius d'agressors, incorporant tant sessions individuals com grupals, com s'ha fet amb els participants d'aquest estudi. Tot i que en aquesta recerca no s'han avaluat els

itineraris de tractament específics dels participants per se, a partir de les entrevistes portades a terme es destaca que les recomanacions de Carter i Perkins (2018b) i Schlesinger i Revitch (1990) semblen especialment rellevants per a la rehabilitació d'aquest grup particular d'agressors:

1. *Valorar la voluntat de canvi*: És important tenir en compte la disposició de l'agressor a canviar, utilitzant les fases de canvi de Prochaska i DiClemente (1982). L'entrevista motivacional pot ser una eina útil per ajudar-los a veure el canvi com un aspecte positiu a la seva vida.
2. *Impacte de la personalitat i patologies*: S'ha de valorar si l'estructura de la seva personalitat o la presència de patologies poden interferir en el treball terapèutic. Per exemple, mentre alguns agressors poden respondre als tractaments tradicionals per a delinqüents sexuals, aquells amb trets de psicopatia o sadisme sexual tindran una resposta més limitada. Aquest aspecte és rellevant, ja que la majoria d'homicides sexuals estudiats presenten aquests trets. En aquests casos, el tractament hauria de ser més cognitiu, centrat en el cost/benefici de les seves accions, en lloc de treballar sentiments com el remordiment o la culpa, que són menys presents en aquest perfil.
3. *Prioritzar els factors de risc*: Quan els individus estiguin preparats per al canvi i per passar a l'acció, els professionals han de prioritzar els factors de risc i les necessitats criminògenes, seguint el model de rehabilitació del sistema penitenciari català. Per a abordar aquests factors, Carter i Perkins (2018b) recomanen la teràpia basada en esquemes. No obstant això, altres intervencions podrien ser útils per a individus amb trastorns de personalitat greus, tot i les limitacions dels trets psicopàtics i sàdics ja mencionats.
4. *Gestionar el trauma i l'ansietat*: En alguns casos, el record del delicte pot ser massa traumatitzant i generar ansietat, com s'ha observat en alguns participants de l'estudi. En aquestes situacions, la teràpia no pot començar abordant el delicte directament. En canvi, és millor començar amb mòduls més generals de psicoeducació, discussions sobre relacions familiars o teràpies breus per a la resolució de problemes. Durant aquesta fase, altres

necessitats criminògenes també poden ser treballades, per ajudar a reduir els símptomes d'ansietat i trauma que pateixen aquests agressors.

5. *Avaluar la genuïnitat del canvi*: Quan els agressors mostren un canvi substancial, és important avaluar 1) si el canvi és genuí i 2) si els beneficis del tractament es mantindran en un entorn menys estructurat. Per això, les progressions de grau són tant importants.
6. *Supervisió contínua*: Atesa la gravetat d'aquests casos, es recomana fer una revisió clínica a nivell de junta o classificació, anualment o bianualment, per assegurar-se que hi ha un progrés adequat. Aquestes revisions han de ser exhaustives per garantir l'eficàcia de la intervenció

Aquestes recomanacions subratllen una de les troballes més interessants d'aquest estudi: el progrés que han mostrat els homicides sexuals durant la seva estada i les potencials dificultats que encara afronten.

6.2.3 Avaluació de la disminució del risc durant el compliment de condemna

Atès que estudis previs havien demostrat una alta reincidència dels homicides sexuals dins la presó (Sandler et al., 2013), es van investigar les seves conductes institucionals a partir de faltes greus o molt greus, segons els articles 108 i 109 del Reial decret 787/1984. Els resultats d'aquest estudi revelen que, en 10 dels 13 casos (76,9%), els autors d'homicidis sexuals no van mostrar problemes freqüents de violència dins del centre penitenciari.

No obstant això, es va detectar que cinc d'aquests 13 interns (38,5%) presentaven conductes de risc vinculades a les mateixes inclinacions violentes que havien donat lloc als seus crims. Aquestes "trajectòries transversals de risc" són crucials a l'hora de dissenyar tractaments i planificar futures sortides a la comunitat. Per exemple, quatre participants van exhibir comportaments d'assetjament i apropament cap a persones que tenien característiques similars a les seves víctimes, arribant a concertar trobades privades (vis a vis), tocar-les o ensumar-les, reflectint així les seves preferències parafiliques. D'altra banda, dos participants van mostrar una predilecció pel consum de pornografia, fins i tot dins

de la presó, o per accedir a materials on es representaven persones nues en situacions extremes, reforçant així la seva atracció per la sexualització del patiment aliè.

Aquesta anàlisi de les trajectòries transversals de risc també és fonamental per avaluar el potencial de reincidència d'aquests agressors i assegurar una intervenció eficaç que redueixi el risc de nous delictes en un futur.

6.3 Reincidència dels homicides sexuals

El concepte de reincidència es refereix a la comissió d'un nou delicte després d'haver complert condemna per un altre. La probabilitat de reincidència pot dependre del tipus de delicte comès i de les condicions sota les quals l'individu és posat en llibertat. En el context del sistema penitenciari català, per exemple, la taxa general de reincidència és del 21,1% (Capdevila et al., 2023).

En aquest estudi, hem analitzat la reincidència dels homicides sexuals en dues mostres diferents, obtenint resultats divergents. En la mostra retrospectiva, només un dels autors d'homicidis sexuals va ser excarcerat entre 2013 i 2017, i aquest individu no ha reincidit. Contràriament, en la mostra prospectiva, el 31% dels homicides sexuals eren reincidents, és a dir, ja havien complert condemna prèvia per delictes d'assassinat amb motivació sexual o violacions amb violència física extrema abans de la seva condemna actual, també pel mateix tipus de delicte. En aquests casos, els nous delictes es van produir de manera molt ràpida després que els agressors passessin a entorns amb menys supervisió i estructura: dos d'ells durant un permís penitenciari i dos més entre tres mesos i un any després de l'excarceració. Aquestes situacions subratllen els riscos associats a la llibertat temporal i les dificultats per garantir una rehabilitació efectiva i duradora en aquest tipus d'agressors.

La taxa de reincidència del 31% que hem detectat en la mostra prospectiva no només és molt superior a la trobada en altres estudis d'homicidis sexuals, com el de Hill et al. (2008), on només el 3% van reincidir amb un nou homicidi, sinó que

també excedeix la taxa general de reincidència del sistema penitenciari català (21,1%). Tanmateix, malgrat ser una xifra considerablement elevada, aquesta taxa del 31% podria estar subestimant la veritable extensió del fenomen. Si ampliem el concepte de reincidència per incloure casos no detectats pel sistema de justícia criminal, com ara aquells on l'agressor ha comès dos homicidis o ha agredit sexualment de manera especialment greu a una víctima abans d'assassinar-ne una altra, la taxa de reincidència s'eleva fins al 46%. Aquest increment reforça la noció que els homicides sexuals representen un col·lectiu d'alt risc que requereix intervencions intensives i personalitzades.

7. Limitacions de l'estudi i recomanacions

En conclusió, els resultats globals d'aquest estudi ofereixen una comprensió detallada dels homicides sexuals detectats a les presons catalanes i subratllen la necessitat d'una atenció especialitzada en la gestió penitenciària i post-penitenciària dels autors dels homicidis sexuals. És evident que, tot i els esforços actuals, la reincidència en aquest tipus de delinqüents és elevada. Això posa de manifest la importància de continuar implementant programes de tractament eficaços, així com mecanismes de seguiment i suport més rigorosos, especialment durant els períodes de transició cap a la llibertat. La reducció de la reincidència no només és essencial per protegir potencials futures víctimes, sinó també per assegurar que aquests individus rebin l'ajuda necessària per trencar amb el cicle de violència i criminalitat.

7.1 Limitacions

Tot i que els resultats d'aquesta recerca representen un avenç important en el coneixement dels autors d'homicidis sexuals a Catalunya, aquest estudi presenta algunes limitacions que cal tenir en compte, ja que poden guiar futurs treballs en aquesta àrea. En primer lloc, la mostra és relativament petita, fet que no és sorprenent, ja que la població d'homicides sexuals és reduïda per naturalesa. Per aquesta raó, els avaluadors han dissenyat un estudi en profunditat, adaptat a la mida de la mostra, per maximitzar la qualitat de les dades obtingudes. Malgrat això, els resultats no són generalitzables a altres poblacions d'homicides sexuals. Per tant, futures investigacions haurien de replicar l'estudi i acumular un conjunt de dades més ampli que permeti obtenir una visió epidemiològica d'aquest tipus d'agressor (p. ex., James i Proulx, 2014, 2016).

En segon lloc, és possible que alguns casos d'homicidis sexuals a les presons catalanes no hagin estat identificats correctament, ja que no sempre hi ha indicis evidents d'agressió sexual durant la comissió del delictes. Això podria esbiaixar la mostra, limitant-la a casos en què l'element sexual és clarament visible.

Tercer, l'estudi inclou diferents grups d'homicides sexuals, com aquells que ataquen menors, dones adultes o homes. Tampoc s'han fet comparacions entre homicides sexuals en sèrie i no serials, malgrat que la recerca suggereix que podrien ser dos grups diferenciats (vegeu James i Proulx, 2016; Schlesinger, 2021). Per tant, futurs estudis haurien d'analitzar aquestes poblacions de manera separada per tal de definir les intervencions més adequades per a cada grup.

En quart lloc, accedir a dades biogràfiques i sobre aspectes delictius dels 31 participants va ser complicat, ja que no hi ha una tradició d'elaborar avaluacions en profunditat al sistema penitenciari català. Per mitigar aquesta limitació, l'experiència de l'equip investigador va ser determinant. S'ha observat que l'accés als expedients policials, als expedients judicials d'anteriors condemnes, així com qualsevol informació sobre antecedents d'atacs a estranys amb asfíxia per estrangulació manual o lligadura (Kim et al., 2023) i casos en què la víctima és deixada nua (Ressler et al., 1992), és indispensable per a una anàlisi completa.

Cinquè, moltes de les dades recollides eren retrospectives, fet que podria introduir cert biaix en l'anàlisi. Per minimitzar aquesta limitació, s'han utilitzat múltiples fonts d'informació, i les discrepàncies s'han resolt de manera coherent. Tot i així, es recomana la realització d'estudis que identifiquin homicides sexuals o potencials homicides sexuals durant la seva etapa juvenil i en facin un seguiment longitudinal, tal com s'ha fet en altres recerques (p. ex., Khachatryan et al., 2016).

Finalment, no es va poder determinar amb precisió si la participació dels homicides sexuals en els programes de rehabilitació era realment productiva. És a dir, va ser difícil discernir quins dels participants s'involucraven genuïnament en els programes d'intervenció especialitzada i quins ho feien de manera instrumentalitzada, amb l'únic objectiu d'aconseguir beneficis com permisos o sortides anticipades. Per tant, futurs estudis haurien de desenvolupar indicadors de progrés específics per a aquest col·lectiu, que permetin avaluar-ne l'evolució de manera longitudinal. En aquest sentit, la informació obtinguda sobre les trajectòries transversals de risc resulta especialment valuosa per a dissenyar programes més efectius.

7.2 Recomanacions

Tot i les limitacions mencionades, els resultats d'aquest estudi permeten formular diverses recomanacions per millorar l'avaluació i gestió dels homicides sexuals en el sistema penitenciari català:

- 1) *Formació dels professionals:* Es recomana que els membres de l'equip de tractament d'aquests agressors estiguin familiaritzats amb la investigació actual sobre homicidis sexuals, incloent-hi les diferents tipologies de delinqüents i els seus factors etiològics, comportamentals i de risc associats.
- 2) *Enfocament interdisciplinari:* Qualsevol intervenció amb autors d'homicidis sexuals ha de ser interdisciplinària, amb la participació de professionals de diversos àmbits com la psicologia, criminologia, medicina, educació social, treball social i psiquiatria.
- 3) *Identificació ràpida dels autors d'homicidis sexuals:* És important establir un sistema per identificar de forma primerenca si els interns són autors d'homicidis sexuals al principi del seu ingrés. Sovint, aquests crims inclouen actes sexuals evidents durant o després de l'assassinat, que serveixen com a indicador clau. No obstant això, hi ha casos en què aquest component no és tan evident. En aquests casos, cal analitzar altres factors que sovint acompanyen els homicidis sexuals, com la selecció premeditada de la víctima, l'ús de lligadures o estrangulació, la nuesa de la víctima o la presència d'actes sàdics. En qualsevol d'aquests escenaris, els avaluadors haurien de sol·licitar informes policials i judicials per obtenir la màxima informació possible, facilitant així una avaluació i tractament adequats de l'intern.
- 4) *Avaluació exhaustiva i primerenca:* En els casos més greus o extrems, és crucial dur a terme una avaluació completa abans de la intervenció penitenciària. Aquesta avaluació ha d'incloure informació vital sobre aspectes com les relacions interpersonals, la història psicosexual i els factors específics que van influir en la comissió del delictes. L'accés a l'historial infantil i juvenil és

indispensable, així com a antecedents policials, judicials i penitenciaris detallats. També és essencial explorar el món de les fantasies violentes o sexuals de l'homicida, tant en les primeres etapes de la seva vida com en la gènesi del delicte.

- 5) *Determinar el component sexual de l'assassinat*: Després d'una avaluació completa, s'ha de determinar el paper que va jugar el component sexual en l'assassinat. En aquest estudi, tots els agressors van admetre que els assassinats generaven satisfacció sexual o formaven part d'una dinàmica d'agressió sexual. En casos on l'assassinat es comet per eliminar un testimoni després d'una violació, el tractament hauria de ser diferent, semblant al que es faria amb altres agressors sexuals.
- 6) *Revisió periòdica dels itineraris de tractament*: Es recomana revisar regularment els itineraris de tractament dels homicides sexuals per garantir que les intervencions amb aquest col·lectiu permetin explorar de manera productiva els esquemes cognitius, les emocions i els patrons de conducta que van propiciar el delicte. Carter i Perkins (2018a) suggereixen utilitzar "mapes de vida" o línies de temps vitals com a eina terapèutica. A més, tècniques de teràpia narrativa³⁰ podrien contribuir a aquest procés.
- 7) *Exploració de trajectòries transversals de risc*: És important identificar i analitzar les trajectòries transversals de risc que aquests interns puguin mostrar dins de l'entorn penitenciar.
- 8) *Pla d'excarceració sòlid*: Ajudar l'intern a establir un pla d'excarceració adequat és fonamental, especialment perquè molts homicides sexuals passen entre 20 i 30 anys a la presó i poden tenir dificultats per adaptar-se a la vida comunitària. També és crucial garantir la seva participació en programes de suport com

---

³⁰ La teràpia narrativa utilitza el llenguatge com a mitjà per conèixer i explorar com cada individu interpreta les seves experiències i construeix la seva realitat

Cercles o l'Àngel Blau, sense que hagin de pagar per aquest tipus d'ajuda terapèutica.

- 9) *Mecanisme estable d'investigació*: Finalment, es proposa la creació d'un mecanisme estable i permanent per a la investigació de delictes com els homicidis sexuals dins l'entorn penitenciari, amb l'objectiu d'optimitzar l'avaluació i intervenció individualitzades. Així mateix, cal explorar l'eficàcia de les intervencions aplicades a aquest col·lectiu per millorar-ne els resultats.

Per concloure, les recomanacions presentades pretenen millorar l'avaluació i la gestió dels homicides sexuals dins del sistema penitenciari català, tenint en compte la complexitat i l'alt risc que presenta aquest col·lectiu. La combinació d'un enfocament interdisciplinari, una identificació precoç dels casos, avaluacions exhaustives, i la creació de plans de rehabilitació i excarceració adequats és fonamental per garantir una intervenció efectiva. A més, establir mecanismes estables de recerca i revisió periòdica dels programes de tractament contribuirà a una millor comprensió i gestió d'aquests delictes, amb l'objectiu final de reduir la reincidència i protegir la societat. Aquests passos són essencials per abordar un problema tan delicat i complex amb la responsabilitat que exigeix.

8. Referències bibliogràfiques

- Abrahams N., Martin L.J., Jewkes R., Mathews, S., Vetten, L., et al. (2008) The epidemiology and the pathology of suspected rape homicide in South Africa. *Forensic Science International*, 178, 132–138.
doi: [10.1016/j.forsciint.2008.03.006](https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2008.03.006)
- Anderson, N. E., i Kiehl, K. A. (2014). Psychopathy: developmental perspectives and their implications for treatment. *Restorative neurology and neuroscience*, 32(1), 103–117. <https://doi.org/10.3233/RNN-139001>
- Andrés-Pueyo, A., Arbach-Lucioni, K., i Redondo, S. (2018). The RisCanvi: a new tool for assessing risk for violence in prison and recidivism. In Jay P. Singh, Daryl G. Kroner, J. Stephen Wormith, Sarah L. Desmarais, and Zachary Hamilton (Eds.), *Recidivism Risk Assessment: A Handbook for Practitioners*. UK, Chichester: John Wiley i Sons, Inc. ISBN: 9781119184287
- Arrigo, B. A., i Purcell, C. E. (2001). Explaining paraphilias and lust murder: Toward an integrated model. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 45(1), 6–31.
<https://doi.org/10.1177/0306624X01451002>
- Australian Productivity Commission, Steering Committee for the Review of Government Service Provision. (2022). *Report on Government Services 2022, Part C, Table CA.4*. <https://www.pc.gov.au/ongoing/report-on-government-services/2022/justice>
- Balemba, S., Beauregard, E., i Martineau, M. (2014). Getting away with murder: a thematic approach to solved and unsolved sexual homicides using crime scene factors. *Police Practice and Research*, 15(3), 221–233.
<https://doi.org/10.1080/15614263.2013.846548>

- Beauregard E., i Field J. (2008). Body disposal patterns of sexual murderers: Implications for offender profiling. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 23(2), 81–89. <https://doi.org/10.1007/s11896-008-9027-6>
- Beauregard, E., i Bouchard, M. (2010). Cleaning up your act: Forensic awareness as a detection avoidance strategy. *Journal of Criminal Justice*, 38(6), 1160-1166. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2010.09.004>
- Beauregard, E., i Chopin, J. (2023). Target selection and crime characteristics. *Criminal Justice and Behavior*, 50(6), 891-910. <http://dx.doi.org/10.1177/00938548231166152>
- Beauregard, E., i Chopin, J. (2024). Interactions Between Offender and Crime Characteristics Leading to a Lethal Outcome in Cases of Sexually-Motivated Abductions. *Sexual Abuse*, 36(7), 774-798. <https://doi.org/10.1177/10790632231210536>
- Beauregard, E., i DeLisi, M. (2021). Unraveling the Personality Profile of the Sexual Murderer. *Journal of interpersonal violence*, 36(7-8), 3536–3556. <https://doi.org/10.1177/0886260518777012>
- Beauregard, E., i Martineau, M. (2013). A Descriptive Study of Sexual Homicide in Canada: Implications for Police Investigation. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 57(12), 1454–1476. <https://doi.org/10.1177/0306624X12456682>
- Beauregard, E., i Martineau, M. (2015). An application of CRAVED to the choice of victim in sexual homicide: A routine activity approach. *Crime Science*, 4(24), 1-11. <https://doi.org/10.1186/s40163-015-0036-3>
- Beauregard, E., i Mieczkowski, T. (2012). Risk estimations of the conjunction of victim and crime event characteristics on the lethal outcome of sexual assaults. *Violence and victims*, 27(4), 470–486. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.27.4.470>

- Beauregard, E., i Proulx, J. (2002). Profiles in the offending process of nonserial sexual murders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 46(4), 386–399. <https://doi.org/10.1177/0306624X02464002>
- Beauregard, E., Chopin, J., i Darjee, R. (2022). Foreign Object Insertion in Sexual Homicide: A New Perspective. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(11-12), NP8350-NP8368. <https://doi.org/10.1177/0886260520976209>
- Beauregard, E., Proulx, J., Rossmo, K., Leclerc, B., i Allaire, J. (2007). Script analysis of the hunting process of serial sex offenders. *Criminal Justice and Behavior*, 34(8), 1069–1084. <https://doi.org/10.1177/0093854807300851>
- Beauregard, E., Stone, M. R., Proulx, J., i Michaud, P. (2008). Sexual murderers of children: developmental, precrime, crime, and postcrime factors. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 52(3), 253–269. <https://doi.org/10.1177/0306624X07303907>
- Beck, A. J., i Johnson, C. (2012). *Sexual victimization reported by former state prisoners, 2008* (Research Report No. NCJ 237363). Washington, DC: U.S. Department of Justice, Bureau of Justice Statistics.
- Beech, A., Fisher, D., i Ward, T. (2005). Sexual murderers' implicit theories. *Journal of Interpersonal Violence*, 20(11), 1366– 1389. <https://doi.org/10.1177/0886260505278712>
- Blair, R. J. R. (2007). Empathic dysfunction in psychopathic individuals. In F. D. Farrow i R. Woodruff (eds.), *Empathy in mental illness* (pp. 3-16). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511543753.002>
- Blanchard, G. T. (1995). Sexually addicted lust murderers. *Sexual Addiction and Compulsivity*, 2(1), 62– 71. <https://doi.org/10.1080/10720169508400067>

- Brankley, A. E., Babchishin, K. M., i Hanson, R. K. (2021). STABLE-2007 Demonstrates Predictive and Incremental Validity in Assessing Risk-Relevant Propensities for Sexual Offending: A Meta-Analysis. *Sexual abuse: a journal of research and treatment*, 33(1), 34–62. <https://doi.org/10.1177/1079063219871572>
- Brankley, A. E., Goodwill, A. M., i Reale, K. S. (2014). Escalation from fetish burglaries to sexual violence: A retrospective case study of former Col., D. Russell Williams. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 11(2), 115–135. <https://doi.org/10.1002/jip.1406>
- Briere, J., i Runtz, M. (1989). University males' sexual interest in children: Predicting potential indices of “pedophilia” in a nonforensic sample. *Child Abuse i Neglect*, 13(1), 65-75. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(89\)90030-6](https://doi.org/10.1016/0145-2134(89)90030-6)
- Briken, P., Hill, A., Habermann, N., Kafka, M. P., i Berner, W. (2010). Paraphilia-related disorders and personality disorders in sexual homicide perpetrators. *Sexual Offender Treatment*, 5(1), 1-7. ISSN 1862-2941
- Brittain, R. P. (1970). The sadisti murderer. *Medicine, science, and the law*, 10(4), 198–207. <https://doi.org/10.1177/002580247001000402>
- Broadhurst, R., Maller, R., Maller, M., i Bouhours, B. (2018). The recidivism of homicide offenders in Western Australia. *Australian i New Zealand Journal of Criminology*, 51(3), 395–411. <https://doi.org/10.1177/0004865817722393>
- Burgess, A. W., Hartman, C. R., Ressler, R. K., Douglas, J. E., i McCormack, A. (1986). Sexual homicide: A motivational model. *Journal of interpersonal violence*, 1(3), 251-272.
- Burgess, A.W., Prentky, R.A., Burgess, A.G., Douglas, J.E., i Ressler, R.K. (1994). Serial Murder. In M. Hersen, R.T. Ammerman, i L.A. Sisson (eds), *Handbook of Aggressive and Destructive Behavior in Psychiatric*

Patients (pp. 509-530). Springer, Boston, MA. https://doi.org/10.1007/978-1-4615-2403-8_28

Canter, D. V., Alison, L. J., Alison, E., i Wentink, N. (2004). The Organized/Disorganized Typology of Serial Murder: Myth or Model? *Psychology, Public Policy, and Law*, 10(3), 293–320. <https://doi.org/10.1037/1076-8971.10.3.293>

Capdevila Capdevila, M., Blanch Serentill, M., Ferrer Puig, M., Andrés Pueyo, A., Framis Ferrer, B., Comas López, N., Garrigós Bou, A., Boldú Pedro, A., Batlle Manonelles, A., i Mora Encinas, J., (2014). *Tasa de reincidencia penitenciaria 2014*. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. https://cejfe.gencat.cat/web/.content/home/recerca/catalog/crono/2015/taxa_reincidencia_2014/tasa_reincidencia_2014_cast.pdf

Capdevila Capdevila, M., Framis Ferrer, B., Soler Iglesias, C., Andrés Pueyo, A., Ruiz Sarrión, L., Arrufat Pijoan, A., Díez Lerma, R., Ribas Plano, P. i Blanch Serentill, M. (2023). *Tasa de reincidencia penitenciaria 2020*. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. https://repositori.justicia.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.14226/638/Tasa_reinciden cia_penitenciaria_2020_CAST_acc_v2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Cardenal, V., Ortiz-Tallo, M., Santamaría, P., i Sánchez, M. P. (2011). *Adaptación española del inventario de evaluación de la Personalidad (PAI)*. Madrid, Spain: TEA.

Carlson, E. R., i Havelock-Coleman, C. E. (1977). Experimental and motivational determinants of the richness of an induced sexual fantasy. *Journal of Personality*, 45, 528–541. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1977.tb00169.x>

Carter A. J., i Perkins, D. (2018a). The assessment of perpetrators of sexual homicide for the purposes of risk reduction in secure psychiatric hospital and prison Settings (356-369). In J. Proulx, E. Beauregard, A. Carter, A. Mokros,

R. Darjee, i J. James (Eds.), Routledge International Handbook of Sexual Homicide Studies (1st ed.). Tylor i Fancis.

<https://doi.org/10.4324/9781315212289>

Carter A. J., i Perkins, D. (2018b). The treatment of sexual homicide offenders in secure psychiatric hospitals and prison settings for the purposes of risk reduction. (370-381). In J. Proulx, E. Beauregard, A. Carter, A. Mokros, R. Darjee, i J. James (Eds.), Routledge International Handbook of Sexual Homicide Studies (1st ed.). Tylor i Fancis.

<https://doi.org/10.4324/9781315212289>

Carter, A. J., Hollin, C. R., Stefanska, E. B., Higgs, T., i Bloomfield, S. (2017). The use of crime scene and demographic information in the identification of non-serial sexual homicide. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 61(14), 1554-1569.

<http://dx.doi.org/10.1177/0306624X16630313>

Castle, T., i Hensley, C. (2002). Serial Killers with Military Experience: Applying Learning Theory to Serial Murder. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 46(4), 453-

465. <https://doi.org/10.1177/0306624X02464007>

Chan, H. C. O., i Heide, K. M. (2009). Sexual homicide: a synthesis of the literatura. *Trauma, Violence i Abuse*, 10(1), 31-54.

<https://doi.org/10.1177/1524838008326478>

Chan, H. C. O., i Li, F. (2019). Victim body mutilation in sexual homicides: Exploring Chinese sexual homicide cases. *Behavioral sciences i the law*, 37(5), 589–601. <https://doi.org/10.1002/bsl.2423>

Chan, H. C. O., Beauregard, E., i Myers, W. C. (2015). Single-victim and serial sexual homicide offenders: Differences in crime, paraphilias ans personality trait. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 25(1), 66-78.

<http://dx.doi.org/10.1002/cbm.1925>

- Chan, H. C. O., Frei, A. M., i Myers, W. C. (2013). Female sexual homicide offenders: An analysis of the offender racial profiles in offending process. *Forensic Science International*, 233(1-3), 265-272. <https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2013.09.011>
- Chan, H. C. O., Frei, A. M., i Myers, W. C. (2013). Female sexual homicide offenders: An analysis of the offender racial profiles in offending process. *Forensic Science International*, 233(1-3), 265-272. <https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2013.09.011>
- Chan, H. C. O., Heide, K. M., i Beauregard, E. (2011). What propels sexual murderers: A proposed integrated theory of social learning and routine activities theories. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 55(2), 228–250. <https://doi.org/10.1177/0306624X10261317>
- Chan, H. C. O., Heide, K. M., i Myers, W. C. (2013). Juvenile and adult offenders arrested for sexual homicide: An analysis of victim-offender relationship and weapon used by race. *Journal of Forensic Sciences*, 58(1), 85-89. <https://doi.org/10.1111/j.1556-4029.2012.02188.x>
- Chan, H. C. O., Li, F., Liu, S., i Lu, X. (2019). The primary motivation of sexual homicide offenders in China: Was it for sex, power and control, anger, or money? *Criminal Behaviour and Mental Health*, 29(3), 168–178. <https://doi-org.ez.lib.ijay.cuny.edu/10.1002/cbm.2114>
- Chan, H. C., i Beauregard, E. (2016). Choice of weapon or weapon of choice? Examining the interactions between victim characteristics in single-victim male sexual homicide offenders. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 13(1), 70-88. <https://doi.org/10.1002/jip.1432>
- Chan, H. C., i Frei, A. (2013). Female sexual homicide offenders: An examination of an underresearched offender population. *Homicide Studies*, 17(1), 96-118. <https://doi.org/10.1177/1088767912449625>

- Chan, H. C., i Heide, K. M. (2016). Sexual homicide offenders distinguished from non-homicidal sexual offenders: A review of the literature. *Agression and Violent Behavior*, 31, 147-156. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2016.09.002>
- Chopin, J. i Beauregard, E. (2019a). Sexual homicide of children: A new classification. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 64(9),1681-1704. <http://dx.doi.org/10.1177/0306624X19834419>
- Chopin, J. i Beauregard, E. (2022). Sexual Sadism: Its Role in the Crime-Commission Process of Sexual Homicide of Children. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(1-2). <https://doi.org/10.1177/0886260520916844>
- Chopin, J., i Beauregard, E. (2019b). The Sexual Murderer Is a Distinct Type of Offender. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 63(9), 1597–1620. <https://doi.org/10.1177/0306624X18817445>
- Chopin, J., i Beauregard, E. (2021). Body dismemberment in sexual homicide cases: lust murder or rational decision? *Psychology, Crime and Law*, 27(9):869-889. <http://dx.doi.org/10.1080/1068316X.2020.1863403>
- Chopin, J., Beauregard, E., i DeLisi, M. (2023a). Adverse childhood experience trajectories and individual high risk-behaviors of sexual offenders: A developmental victimology perspective. *Child Abuse and Neglect*, 146, 106457 <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2023.106457>
- Chopin, J., DeLisi, M., i Beauregard, E. (2023b). Developmental Sequela for Sexual Homicide: Testing an Integrated Multi-Theoretical Model. *Journal of Interpersonal Violence*, 38(7-8), 5721-5747. <https://doi.org/10.1177/08862605221127199>
- Chu, J. A. (1991). The repetition compulsion revisited: Reliving dissociated trauma. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 28(2), 327–332. <https://doi.org/10.1037/0033-3204.28.2.327>

Cleckley, H. (1941). *The Mask of Sanity. An Attempt to Clarify Some Issues About the So-Called Psychopathic Personality* (3rd Edition). VT: Brattleboro: Echo Point Books and Media, LLC.

Creswell, J., i Plano Clark, V. (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA: Sage

Darjee, R. (2019). Sexual Sadism and Psychopathy in Sexual Homicide Offenders: An Exploration of Their Associates in a Clinical Sample. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(9), 1738-1765. <https://doi.org/10.1177/0306624X19836872>

DeLisi, M., Beaugard, E. i Chopin, J. (2023). Sexual Homicide: Does Anything Matter Beyond Sexual Sadism. In K. A. Burgason i Delisi, M. (Eds.), *Routledge Handbook of Homicide Studies*. US. New York: Routledge.

DeLisi, M., Ruelas, M., i Kruse J. E., (2019). Who will kill again? The forensic value of 1st degree murder convictions. *Forensic Science International: Synergy*, 1, 11-17. <https://doi.org/10.1016/j.fsisyn.2019.02.054>

Delisi, M., Vaughn, M. G., Beaver, K. M., Wright, J. P., Hochstetler, A., Kosloski, A. E., i Drury, A. J. (2008). Juvenile sex offenders and institutional misconduct: the role of thought psychopathology. *Criminal Behaviour i Mental Health*, 18(5), 292–305. <https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1002/cbm.707>

Drury A. J., Elbert M. J., i DeLisi M. (2019). Childhood sexual abuse is significantly associated with subsequent sexual offending: New evidence among federal correctional clients. *Child Abuse i Neglect*, 95,104035. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104035>

Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., Koss, M. P., i Marks, J. S. (1998). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults. The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American journal of*

preventive medicine, 14(4), 245–258. [https://doi.org/10.1016/s0749-3797\(98\)00017-8](https://doi.org/10.1016/s0749-3797(98)00017-8)

Fernández, D., Zabala, M. C., Ros, L., Martínez, M., Martínez, A., Latorre, J. M., i Ricarte, J. J. (2019). Testing the properties of the triarchic model of psychopathy in a community sample: Self-reported trait aggression and drug consumption associations. *Scandinavian Journal of Psychology*, 60, 377–385. <https://doi.org/10.1111/sjop.12542>

Fontana, A., i Frey, J. H. (2005). The Interview: From Neutral Stance to Political Involvement. In N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (Eds.), *The Sage handbook of qualitative research* (pp. 695–727). Sage Publications Ltd.

Foulkes, L. (2019). Sadism: Review of an elusive construct. *Personality and Individual Differences*, 151, 109500. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.07.010>

Freud, S. (1922). *Beyond the pleasure principle*. Usa: Createspace Independent Pub

Garrido-Genovés, V. i Martínez, M. (2019). Avaluació de les necessitats d'intervenció dels interns amb alt risc de reincidència violenta. Centre d'Estudis i Formació Especialitzada. https://cejfe.gencat.cat/web/.content/home/recerca/catalog/crono/2020/riscReincidencia_CA.pdf

Gee, D., Ward, T., i Eccleston, L. (2003). The function of sexual fantasies for sexual offenders: A preliminary model. *Behaviour Change*, 20(1), 44-60. <https://doi.org/10.1375/bech.20.1.44.24846>

Georgoulis, H., Beauregard, E. i Chopin, J. (2023). Naked body disposal: an indicator of the type of sexual homicide. *Journal of Criminal Psychology*, 13(4). <http://dx.doi.org/10.1108/JCP-04-2023-0019>

- Greenall, P. V., i Richardson, C. (2015). Adult Male-on-Female Stranger Sexual Homicide: A Descriptive (Baseline) Study From Great Britain. *Homicide Studies*, 19(3), 237-256. <https://doi.org/10.1177/1088767914530555>
- Greenall, P. V., \$ Wright, M. (2020). Stranger sexual homicide: An exploratory behavioural analysis of offender crime scene actions. *Journal of Sexual Aggression*, 26(2), 163-177.
<https://doi.org/10.1080/13552600.2019.1606948>
- Greendlinger, V., i Byrne, D. (1987). Coercive sexual fantasies of college men as predictors of self-reported likelihood to rape and overt sexual aggression. *The Journal of Sex Research*, 23(1), 1–11.
<https://doi.org/10.1080/00224498709551337>
- Haas, S. M., Becker, S. P., Epstein, J. N., i Frick, P. J. (2018). Callous-unemotional traits are uniquely associated with poorer peer functioning in school-aged children. *Journal of abnormal child psychology*, 46, 781-793.
<https://doi.org/10.1007/s10802-017-0330-5>
- Häkkinen-Nyholm, H., Weitzmann-Henelius, G., Salenus, S., Lindberg, N., i Repo-Tiihonen, E. (2009). Homicides with mutilation of the victim's body. *Journal of Forensic Sciences*, 54(4), 933-937. <https://doi.org/10.1111/j.1556-4029.2009.01094.x>
- Hanson, R. K., Harris, A. J. R., Scott, T.-L., i Helmus, L. (2007). *STABLE-2007* [Database record]. APA PsycTests. <https://doi.org/10.1037/t04644-000>
- Hare, R. D. (1991). *Manual for the revised psychopathychecklist* (1st ed.). Toronto: Multi-Health Systems
- Hazelwood, R. (2009). Analyzing the rape and profiling the offender. In R. Hazelwood i A. Burgess (Eds.), *Practical Aspects of Rape Investigation: A Multidisciplinary Approach* (pp. 97-122). Boca Raton, FL: Taylor i Francis.

- Healey, J., i Beauregard, E. (2015). The Impact of Persistent Deviant Sexual Interests and Persistent Low Self-Esteem on Sexual Homicide. *Criminal Justice and Behavior*, 42(12), 1225-1242. <https://doi.org/10.1177/0093854815605874>
- Healey, J., Beauregard, E., Beech, A., i Vettor, S. (2016). Is the Sexual Murderer a Unique Type of Offender? A Typology of Violent Sexual Offenders Using Crime Scene Behaviors. *Sexual Abuse*, 28(6), 512-533. <https://doi.org/10.1177/1079063214547583>
- Healey, J., Lussier, P., i Beauregard, E. (2013). Sexual Sadism in the Context of Rape and Sexual Homicide: An Examination of Crime Scene Indicators. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 57(4), 402-424. <https://doi.org/10.1177/0306624X12437536>
- Heide, K. M., Beauregard, E., i Myers, W. C. (2009). Sexually Motivated Child Abduction Murders: Synthesis of the Literature and Case Illustration. *Victims i Offenders*, 4(1), 58–75. <https://doi.org/10.1080/15564880802561770>
- Hickey, E. (2005). *Sex Crimes and Paraphilia*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Hickey, E. W. (2006) *Serial Murderers and their Victims* (4th ed). Belmont, CA: Wadsworth.
- Higgs, T., Carter, A. J., Tully, R., J., i Browne K. D. (2017). Sexual murder typologies: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, 35, 1-12. <http://dx.doi.org/10.1016/j.avb.2017.05.004>
- Hill, A., Habermann, N., Berner, W., i Briken, P. (2008). Criminal recidivism n sexual homicide perpetrators. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 52(1), 5-20. <https://doi.org/10.1177/0306624x07307450>

- Hill, A., Rettenberger, M., Habermann, N., Berner, W., Eher, R., i Briken, P. (2012). The Utility of Risk Assessment Instruments for the Prediction of Recidivism in Sexual Homicide Perpetrators. *Journal of Interpersonal Violence*, 27(18), 3553-3578. <https://doi.org/10.1177/0886260512447570>
- Hill, C. E., Thompson, B. J., i Williams, E. N. (1997). A guide to conducting consensual qualitative research. *The Counseling Psychologist*, 25(4), 517–572. <https://doi.org/10.1177/0011000097254001>
- Holmes, R. M., i Holmes, S. T. (2002) *Sex Crimes: Patterns and Behavior* (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- James J., Proulx J., i Lussier, P. (2018). A cross-national study of sexual murderers in France and Canada. In J. Proulx, E. Beauregard, A. J. Carter, A. Mokros, R. Darjee, i J. James (Eds), *Routledge international handbook of sexual homicide studies* (pp. 171–95). New York: USA: Routledge
- James, J., i Proulx, J. (2014). A psychological and developmental profile of sexual murderers: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, 19(5), 592–607. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2014.08.003>
- James, J., i Proulx, J. (2016). The modus operandi of serial and nonserial sexual murderers: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, 31, 200–218. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2016.09.006>
- James, J., Beauregard, E., i Proulx, J. (2019). Sexual murderers in everyday life. *Journal of Criminal Justice*, 60, 64-73. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2018.12.001>
- Johnson, L. K., Plouffe, R. A., i Saklofske, D. H. (2019). Subclinical sadism and the Dark Triad. *Journal of Individual Differences*, 40(3), <http://dx.doi.org/10.1027/1614-0001/a000284>

- Kerr, K., Beech, A., i Murphy, D. (2013). Sexual homicide: Definition, motivation and comparison with other forms of sexual offending. *Aggression and Violent Behavior, 18*, 1-40. <http://dx.doi.org/10.1016/j.avb.2012.05.006>
- Khachatryan, N., Heide, K. M., Hummel, E. V., i Chan, H. C. (2016). Juvenile Sexual Homicide Offenders: Thirty-Year Follow-Up Investigation. *International journal of offender therapy and comparative criminology, 60*(3), 247–264. <https://doi.org/10.1177/0306624X14552062>
- Kim, A., Beauregard, E. i Chopin, J. (2023). Strangulation in sexual homicide: Is it opportunity, victim's vulnerability or sadism? *Journal of Forensic and Legal Medicine, 94*, 102488. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jflm.2023.102488>
- Kirsch, L. G., i Becker, J. V. (2007). Emotional deficits in psychopathy and sexual sadism: implications for violent and sadistic behavior. *Clinical psychology review, 27*(8), 904–922. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2007.01.011>
- Knight, R. A., i Longpré, N. (2021). The Structure and Measurement of Sadism: Implications for Calidation. In L. A. Craig i R. M. Bartels (Eds.), *Sexual Deviance: Understanding and Managing Deviant Sexual Interests and Paraphilic Disorders*. Miley i Sons, Ltd.
<https://doi.org/10.1002/9781119771401.ch13>
- Koch, J., Berner, W., Hill, A., i Briken, P. (2011). Sociodemographic and diagnostic characteristics of homicidal and nonhomicidal sexual offenders. *Journal of Forensic Sciences, 56*(6), 1626-1631, <https://doi.org/10.1111/j.1556-4029.2011.01933.x>
- Koepfel, S., Schlesinger, L. B., Craun, S. W., Keel, T. G., Rubin, D., I Kum, J. (2019). Foreign Object Insertions in Sexual Homicide. *International journal of offender therapy and comparative criminology, 63*(9), 1726–1737.
<https://doi.org/10.1177/0306624X18816247>

- Kopacz, P., Juzwik-Kopacz, E., Bolechala, F., Strona, M., i Konopka, T. (2023). Overkilling: A specific type of Homicide-Constructing the definition: Injuries and victim. *Legal Medicine*, 59(4), 102147. <http://dx.doi.org/10.1016/j.legalmed.2022.102147>
- Kyriazi, F. S., Bogaerts, S., Grapsas, S., i Garofalo, C. (2023). Motive dispositions towards sadism in psychopathy: A multimethod investigation. *Journal of Forensic Psychology Research and Practice*, 1–27. <http://dx.doi.org/10.1080/24732850.2023.2242349>
- Langevin, R. (2003). A study of the psychosexual characteristics of sex killers: Can we identify them before it is too late? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 47(4), 366–382. <https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1177/0306624X03253848>
- Langevin, R. (2006). An Actuarial Study of Recidivism Risk Among Sex Killers of Adults and Children: Could We Have Identified Them Before It Was too Late? *Journal of Forensic Psychology Practice*, 6(1), 29–49. https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1300/J158v06n01_02
- Leitenberg, H., i Henning, K. (1995). Sexual fantasy. *Psychological Bulletin*, 117(3), 469–496. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.469>
- Linehan, M. M. (1993). *Cognitive-behavioral treatment of borderline personality disorder*. NY: Guilford Press.
- Lobbestael, J., Slaoui, G., i Gollwitzer, M. (2023). Sadism and personality disorders. *Current Psychiatry Reports*, 25, 569–57. <https://doi.org/10.1007%2Fs11920-023-01466-0>
- MacCulloch, M. J., Snowden, P. R., Wood, P. J., i Mills, H. E. (1983). Sadistic fantasy, sadistic behaviour and offending. *The British journal of psychiatry : the journal of mental science*, 143, 20–29. <https://doi.org/10.1192/bjp.143.1.20>

MacCulloch, M., Gray, N., i Watt, A. (2000). Britain's Sadistic Murderer Syndrome reconsidered: an associative account of the aetiology of sadistic sexual fantasy. *The Journal of Forensic Psychiatry*, 11(2), 401–418.

<https://doi.org/10.1080/09585180050142606>

Maniglio, Roberto. (2010). The role of deviant sexual fantasy in the etiopathogenesis of sexual homicide: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior* 15(4), 294-302. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2010.02.001>

Martineau, M., i Beauregard, E. (2015). Journey to murder: examining the correlates of criminal mobility in sexual homicide. *Police Practice and Research*. 17. 1-16. <https://doi.org/10.1080/15614263.2014.994215>

McCollaun, B., i Lester, D. (1994). Violent Sexual Fantasies and Sexual Behavior. *Psychological Reports*, 75(2), 742-742. <https://doi.org/10.2466/pr0.1994.75.2.742>

Meloy, J. R. (1992). *Violent attachments*. Jason Aronson.

Meloy, J. R. (2000). The nature and dynamics of sexual homicide: An integrative review. *Aggression and Violent Behavior*, 5(1), 1–22. [https://doi.org/10.1016/S1359-1789\(99\)00006-3](https://doi.org/10.1016/S1359-1789(99)00006-3)

Mieczkowski, T., i Beauregard, E. (2010). Lethal Outcome in Sexual Assault Events: A Conjunctive Analysis. *Justice Quarterly*, 27(3), 332–361. <https://doi.org/10.1080/07418820902960105>

Mieczkowski, T., i Beauregard, E. (2012). Interactions between disinhibitors in sexual crimes: additive or counteracting effects? *Journal of Crime and Justice*, 35(3), 395–411. <https://doi.org/10.1080/0735648X.2012.666408>

Millon, T., i Davis, R. O. (1996). *Disorders of personality: DSM-IV and beyond (2nd ed.)*. John Wiley i Sons.

- Mokros, A., Osterheider, M., Hucker, S., i Nitschke, J. (2011). Psychopathy and sexual sadism. *Law and Human Behaviour*, 35, 188-199.
<https://doi.org/10.1007/s10979-010-9221-9>
- Morey, L. C. (2007). *Personality assessment inventory (PAI)*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- Murray, A. L., Eisner, M., i Ribeaud, D. (2018). Development and validation of a brief measure of violent thoughts: The Violent Ideations Scale (VIS). *Assessment*, 25(7), 942–955. <https://doi.org/10.1177/1073191116667213>
- Myers, W. (1994). Sexual homicide by adolescents. *Journal of the American Academy of Child i Adolescent Psychiatry*, 33(7), 962–969.
<https://doi.org/10.1097/00004583-199409000-00005>
- Myers, W. C., Chan, H. C., i Mariano, T. Y. (2016). Sexual homicide in the USA committed by juveniles and adults, 1976–2007: Age of arrest and incidence trends over 32 years. *Criminal behaviour and mental health*, 26(1), 38-49.
<https://doi.org/10.1002/cbm.1947>
- Myers, W., Beauregard, E., i Menard, W. (2019). An Updated Sexual Homicide Crime Scene Rating Scale for Sexual Sadism (SADSEX-SH). *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(9):1766-1775. <https://doi.org/10.1177/0306624x19839595>
- Myers, W., Chan, H., (2012). Juvenile Homosexual Homicide. *Behavioral Sciences i the Law*, 30(2), 90-102.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/bsl.2000>
- Myers, W.C., Chan, H.C., Vo, E.J., i Lazarou, E. (2010). Sexual sadism, psychopathy, and recidivism in juvenile sexual murderers. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 7, 49-58. <https://doi.org/10.1002/jip.113>

- Norris, J. (1989). *Serial Killers*. New York: Anchor Books.
- Olver, M. E., i Wong, S. C. P. (2013). Treatment programs for high risk sexual offenders: Program and offender characteristics, attrition, treatment change and recidivism. *Aggression i Violent Behavior*, 18(5), 579–591. <https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1016/j.avb.2013.06.002>
- Olver, M. E., Stockdale, K. C., i Wormith, J. S. (2011). A Meta-Analysis of Predictors of Offender Treatment Attrition and Its Relationship to Recidivism. *Journal of Consulting i Clinical Psychology*, 79(1), 6–21. <https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1037/a0022200>
- Ortega-Ruiz, R., Del Rey, R., i Casas, J. A. (2016). Evaluar el bullying y el cyberbullying validación española del EBIP-Q y del ECIP-Q. *Psicología Educativa*, 22(1), 71–79. <https://doi.org/10.1016/j.pse.2016.01.004>
- Patrick, C. J. (2010). *Triarchic Psychopathy Measure (TriPM): PhenX toolkit online assessment catalog*. Retrieved from https://www.phenxtoolkit.org/index.php?pageLinkbrowse.protocoldetails&id_121601
- Patton, J. H., Stanford, M. S., i Barratt, E. S. (1995). Factor structure of the Barratt Impulsiveness Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 51(6), 768–774. [https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1002/1097-4679\(199511\)51:6<768::AID-JCLP2270510607>3.0.CO;2-1](https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1002/1097-4679(199511)51:6<768::AID-JCLP2270510607>3.0.CO;2-1)
- Paulhus, D., i Jones, D. N. (2015). Measuring dark personalities via questionnaire. In A. G. J. Boyle, D. H. Saklofske, i G. Matthews (Eds.), *Measures of Personality and Social Psychological Constructs* (pp. 562–594). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-386915-9.00020-6>
- Petrecu, V. G., Burgess, A. W., Stone, M. H., i Brucato, G. (2020). Dismemberment and mutilation: a data-driven exploration of patterns, motives, and styles. *Journal of forensic sciences*, 65(3), 888-896. <https://doi.org/10.1111/1556-4029.14274>

- Pettigrew, M. (2019). The Preference for Strangulation in a Sexually Motivated Serial Killer. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(5), 781-796. <https://doi.org/10.1177/0306624X18803829>
- Porter, S., Woodworth, M., Earle, J., Drugge, J. i Boer, D. (2003). Characteristics of sexual homicides committed by psychopathic and non-psychopathic offenders. *Law and Human Behavior*, 27(5), 459-469. <http://dx.doi.org/10.1023/A:1025461421791>
- Prentky, R. A., Burgess, A. W., Rokous, F., Lee, A., Hartman, C., Ressler, R., i Douglas, J. (1989). The presumptive role of fantasy in serial sexual homicide. *The American journal of psychiatry*, 146(7), 887–891. <https://doi.org/10.1176/ajp.146.7.887>
- Prochaska, J. O., i DiClemente, C. C. (1982). Transtheoretical therapy: Toward a more integrative model of change. *Psychotherapy: Theory, Research i Practice*, 19(3), 276–288. <https://doi.org/10.1037/h0088437>
- Pynoos, R. S., i Eth, S. (1985). Children traumatized by witnessing acts of personal violence: homicide, rape, or suicidal behavior. In S. Eth and R. S. Pynoos (Eds.), *Post- traumatic Stress Disorders in Children* (pp. 17– 44), Washington, DC: American Psychiatric Publishing.
- Radojević, N., Radnic, B.,Petković, S., Maletin, M., Curovic, I., Cukić, D., Soć, M., i Savić, S. (2013). Multiple stabbing in sex-related homicides. *Journal of forensic and legal medicine*. 20. 502-7. <https://doi.org/10.1016/j.jflm.2013.03.005>.
- Reckdenwald, A., Mancini, C., i Beauregard, E. (2014). Adolescent self-image as a mediator between childhood maltreatment and adult sexual offending. *Journal of Criminal Justice*, 42(2), 85–94. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2013.12.007>

- Ressler, R. K., i Burgess, A. W. (1985). The men who murdered. *FBI Law Enforcement Bulletin*, 54(8), 2-6.
- Ressler, R. K., Burgess, A. W., i Douglas, J. E. (1992). *Sexual homicide: Patterns and Motives*. United States. New York: The Free Press.
- Ressler, R., Burgess, A., Douglas, J., Hartman, C. i d'Agostino, R. (1986). Sexual Killers and Their Victims: Identifying Patterns Through Crime Scene Analysis. *Journal of Interpersonal Violence*, 1(3), 288-308.
<https://doi.org/10.1177/088626086001003003>
- Rettenberger, M., Haubner-Maclean, T., i Eher, R. (2013). The Contribution of Age to the Static-99 Risk Assessment in a Population-based Prison Sample of Sexual Offenders. *Criminal Justice and Behavior*, 40(12), 1413-1433.
<https://doi.org/10.1177/0093854813492518>
- Revitch, E. (1965). Sex murder and the potential sex murderer. *Diseases of the nervous system*, 26(10), 640-648.
- Roberts, J. V. i Grossman, M. G. (1993). Sexual homicide in Canada: A descriptive analysis. *Annals of sex research*, 6, 5-25.
<https://doi.org/10.1007/BF00849743>
- Rokach, A. (1990). Content analysis of sexual fantasies of males and females. *The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 124(4), 427–436. <https://doi.org/10.1080/00223980.1990.10543238>
- Ruiz M. A., Skeem J. L., Poythress, N. G., Douglas, K. S., i Lilienfeld, S. O. (2010) Structure and Correlates of the Barratt Impulsiveness Scale (BIS-11) in Offenders: Implications for Psychopathy and Externalizing Pathology. *International Journal of Forensic Mental Health*, 9(3), 237-244.
<https://doi.org/10.1080/14999013.2010.517258>
- Salinas, J. M., Aguilar-Luzón, M. C., i Fabregat, M. (2018). Propiedades psicométricas de la versión española de la Escala de Impulsividad de

- Barratt (BIS-11). Universidad de Granada (No Publicado), November, 16.
<https://doi.org/10.13140/RG.2.2.18575.84648>
- Sandler, J. C., Freeman, N. J., Farrell, P., i Seto, M. C. (2013). Predicting Institutional Sexual Misconduct by Adult Male Sex Offenders. *Criminal Justice i Behavior*, 40(10), 1131–1148. <https://doi-org.ez.lib.jjay.cuny.edu/10.1177/0093854813485574>
- Satten, J., Menninger, K.A., Rosen, I., i Mayman, M. (1960). Murder without apparent motive: a study in personality disorganization. *The American journal of psychiatry*, 117, 48-53. <https://doi.org/10.1176/ajp.117.1.48>
- Schlesinger, L. B. (2001). Is serial homicide really increasing?. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law Online*, 29(3), 294-297. PMID: 11592456
- Schlesinger, L. B. (2004). Classification of Antisocial Behavior for Prognostic Purposes: Study the Motivation, Not the Crime. *The Journal of Psychiatry i Law*, 32(2), 191-219. <https://doi.org/10.1177/009318530403200204>
- Schlesinger, L., i Revitch, E. (1990). Outpatient treatment of the sexually motivated murderer and potential murderer. *Journal of Offender Counseling, Services i Rehabilitation*, 15(1), 163–178. https://doi.org/10.1300/J264v15n01_11
- Schlesinger, L.B. (2021). *Sexual Murder: Catathymic and Compulsive Homicides* (2nd ed.). CRC Press. <http://doi.org/10.4324/9781003143727>
- Schmucker, M., i Lösel, F. (2017). Sexual offender treatment for reducing recidivism among convicted sex offenders: A systematic review and meta-analysis. *Campbell Systematic Reviews*, 8, 1. <https://doi.org/10.4073/csr.2017.8>
- Sea, J., Beaugard, E., i Martineau, M. (2019). A Cross-Cultural Comparison of Canadian and Korean Sexual Homicide. *International Journal of Offender*

Therapy and Comparative Criminology, 63(9), 1538–1556. <https://doi.org/10.1177/0306624X19834408>

Sellbom, M., i Phillips, T. R. (2013). An examination of the triarchic conceptualization of psychopathy in incarcerated and nonincarcerated samples. *Journal of Abnormal Psychology*, 122(1), 208–214. <https://doi.org/10.1037/a0029306>

Skott, S. (2019). Sexual Homicide Targeting Children: Exploring Offender, Victim, and Modus Operandi Factors. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(9), 1663-1680. <https://doi.org/10.1177/0306624X19825814>

Smith, S. G., Basile, K. C., i Karch, D. (2011). Sexual homicide and sexual violence-associated homicide: Findings from the National Violent Death Reporting System. *Homicide Studies*, 15(2), 132-153. <https://doi.org/10.1177/1088767911406236>

Spehr, A., Hill, A., Habermann, N., Briken, P., i Berner, W. (2010). Sexual Murderers With Adult or Child Victims: Are They Different? *Sexual Abuse*, 22(3), 290-314. <https://doi.org/10.1177/1079063210374346>

Stefanska, E. B., Beech, A. R., i Carter, A. J. (2016). A systematic review of the literature comparing male non-serial sexual killers and sexual aggressors: examining homogeneous and heterogeneous characteristics of these groups. *Journal of Sexual Aggression*, 22(3), 323–341. <https://doi.org/10.1080/13552600.2015.1126657>

Stefanska, E. B., Longpré, N., Bloomfield, S., Perkins, D., i Carter, A. J. (2020). Untangling sexual homicide: A proposal for a new classification of sexually motivated killings. *Journal of Criminal Justice*, 71, Article 101729. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2020.101729>

- Stefanska, E. B., Nitschke, J., Carter, A. J., i Mokros, A. (2019). Sadism among sexual homicide offenders: Validation of the Sexual Sadism Scale. *Psychological Assessment*, 31(1), 132–137. <https://doi.org/10.1037/pas0000653>
- Stefanska, E., Carter, A., Higgs, T., Bishopp, D., i Beech, A. (2015). Offense Pathways of Non-Serial Sexual Killers. *Journal of Criminal Justice*, 43, 99-107. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2015.01.001>
- Stein, M. L., Schlesinger, L. B., i Pinizzotto, A. J. (2010). Necrophilia and sexual homicide. *Journal of forensic sciences*, 55(2), 443–446. <https://doi.org/10.1111/j.1556-4029.2009.01282.x>
- Stone, M.H. (2007). Violent crimes and their relationship to personality disorders. *Personality and Mental Health*, 1, 138-153. <https://doi.org/10.1002/pmh.18>
- Strassberg, D. S., i Lockerd, L. K. (1998). Force in women's sexual fantasies. *Archives of sexual behavior*, 27(4), 403–414. <https://doi.org/10.1023/a:1018740210472>
- Sturup, J., Rodre, S., Karlberg, D., von Vogelsang, E., Rying, M., I Caman, S. (2019). Male-On-Female Sexual Homicides in Sweden, 1990 to 2013: A Population-Based Controlled Study of Incidents, Victims, and Offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(9), 1557–1574. <https://doi.org/10.1177/0306624X18786609>
- Sun, P., Beauregard, E., i Chopin, J. (2023). The significance of unusual acts in sexual homicide. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 1-15. <https://doi.org/10.1002/jip.1619>
- Tardif, M., Daaylva, B., i Nicole, A. (2007). Psychotherapeutic and psychodynamic issues with sexual murderers: A comparison of rapists and sexual murderers on demographic and selected psychometric measures. In J. Proulx, E. Beauregard, M. Cusson, i A. Nicole (Eds.), *Sexual murderers: A*

comparative analysis and new perspectives (pp. 213-228). John Wiley i Sons Ltd.

Teicher, M. H., Samson, J. A., Anderson, C. M., i Ohashi, K. (2016). The effects of childhood maltreatment on brain structure, function and connectivity. *Nature Reviews Neuroscience*, 17(10), 652-666. <https://doi.org/10.1038/nrn.2016.111>

Templeman, T. L., i Stinnett, R. D. (1991). Patterns of sexual arousal and history in a "normal" sample of young men. *Archives of Sexual Behavior*, 20(2), 137–150. <https://doi.org/10.1007/BF01541940>

Urruela, C., Booth, T., Eisner, M., Ribeaud, D., i Murray, A. L. (2023). Validation of an extended violent ideations scale to measure both non-sexual and sexual violent ideations (the VIS-X). *European Journal of Psychological Assessment*, 39(3), 157–164. <https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000698>

Von Krafft-Ebing, R. (1886). *Psychopathia Sexualis. The classic study of deviant sex*. U.S.A., New York: Aracade Publishing

Ward, T., & Hudson, S.M. (2000). A Self-Regulation Model of Relapse Prevention. In D.R., Hudson, S.M., i Ward, T. (Eds.), *Remaking Relapse Prevention with Sex Offenders: A Sourcebook* (pp. 79-101), Sage, Thousand Oaks. <https://doi.org/10.4135/9781452224954.n5>

Warren, J.I., i Hazelwood, R.R. (2002). Relational Patterns Associated with Sexual Sadism: A Study of 20 Wives and Girlfriends. *Journal of Family Violence*, 17, 75-89. <https://doi.org/10.1023/A:1013661007211>

Zaitsu, W. (2022). Criminal mutilation homicides in Japan: Corpse dismemberment and disposal pattern types, and offender characteristics. *Journal of Forensic Sciences*, 67(6), 2367-2375. <https://doi.org/10.1111/1556-4029.15126>

9. Anexos

Annex I. Consentiment informat

Se le informa que el objetivo del estudio para el cual se le pide su participación es el de poder evaluar las necesidades específicas de intervención de personas que han sido condenadas a penas especialmente graves.

Se le informa que la participación en la investigación implica ser entrevistado/a por lo cual se le podría gravar la voz para su correcto desarrollo y la implementación de un cuestionario. Estos datos estarán disociados una vez elaborado el estudio, con la consiguiente desaparición del fichero de los datos personales.

Se le informa que en el curso del estudio, sus datos personales serán tratados por el personal responsable del fichero que son los autores del estudio. No se realizará ninguna cesión o comunicación de datos personales.

Se le informa que el tratamiento de sus datos se hará respetando lo dispuesto en la Ley Orgánica 15/1999 de protección de datos de carácter personal, a su reglamento de desarrollo.

La participación en este estudio es voluntaria y su aceptación comporta el consentimiento al tratamiento temporal de sus datos por parte del responsable del fichero y del encargado del tratamiento para las finalidades descritas.

Se le informa que su participación no tendrá ningún tipo de repercusión negativa en su situación penitenciaria i/o judicial.

Si tiene alguna duda sobre el proyecto, puede hacer preguntas en cualquier momento durante su participación.

Agradecemos su participación.

Acepto participar voluntariamente en esta investigación y que se me grave la voz si es necesario. Me han comunicado que los datos que yo proporcione serán empleados con fines investigadores. También reconozco que esta información será en todo momento confidencial y anónima.

Fecha:

Firmado: el interesado

Firmado: el investigador informante

Annex II. Barrat Impulsivity Scale – 11a versió

Percentils per la puntuació total

Percentil	Hombres	Mujeres	Edad < 20	Edad ≥ 20	Total
5	47	47	49	46	47
10	50	49	52	49	50
15	52	52	53	51	52
20	55	53	56	53	54
25	57	55	58	55	56
30	59	56	59	57	58
35	60	58	61	58	59
40	61	59	62	60	60
45	63	60	63	61	62
50	64	62	65	62	63
55	65	63	66	63	64
60	67	65	68	65	66
65	69	66	69	67	68
70	70	68	70	69	69
75	72	70	72	70	71
80	74	72	73	73	73
85	77	75	77	75	76
90	80	77	81	78	78
95	82	83	84	82	83

Percentils per les subescales

Percentil	Falta planif	Imp. motora	Imp. cognitiva
5	17	14	11
10	19	15	13
15	21	16	14
20	22	16	14
25	22	17	15
30	23	18	16
35	24	18	16
40	24	19	16
45	25	19	17
50	26	20	17
55	27	21	18
60	27	21	18
65	28	22	19
70	28	23	19
75	29	23	20
80	30	24	21
85	30	26	22
90	32	28	23
95	34	30	24
Media	25,7312	20,5377	17,6102
Desv. típ.	4,8774	4,9514	3,8555

Annex III. Reial decret 787/1984, de 28 de març

Articles 108 i 109 del Reial decret 787/1984, de 28 de març. Les rúbriques d'aquests articles són:

Article 108. Són faltes molt greus:

- a) Participar en motins, plantes o desordres col·lectius, o instigar als mateixos si aquests s'haguessin produït.
- b) Agredir, amenaçar o coaccionar qualsevol de les persones de dins l'establiment o les autoritats o funcionaris judicials o d'institucions penitenciàries, tant dins com fora de l'establiment si l'intern hagués sortit amb causa justificada durant el seu internament i aquells es trobessin en l'exercici dels seus càrrecs.
- c) Agredir o fer objecte de coacció greu a altres interns
- d) La resistència activa i greu al compliment de les ordres rebudes d'autoritat o funcionari en l'exercici legítim de les seves atribucions.
- e) Intentar, facilitar o consumir l'evasió
- f) Inutilitzar deliberadament les dependències, materials o efectes de l'establiment o les pertinences d'altres persones ocasionant danys d'elevada quantia.
- g) La sostracció de materials o efectes de l'establiment o de les pertinences d'altres persones
- h) La divulgació de notícies o dades falses, amb la intenció de menyscabar la seguretat de l'establiment
- i) Atemptar contra la decència pública amb actes de greu escàndol i transcendència.

Article 109. Són faltes greus:

- a) Calumniar, injuriar, insultar i faltar greument al respecte i la consideració deguts a les autoritats, els funcionaris i les persones de l'apartat b) de l'article anterior, en les circumstàncies i els llocs que s'hi expressen.
- b) Desobeir les ordres rebudes d'autoritats o funcionaris en l'exercici legítim de les seves atribucions o resistir-se passivament a complir-les.
- c) Instigar altres reclusos a motins, plantes o desordres col·lectius, sense aconseguir ser secundats per aquests.
- d) Insultar altres reclusos o maltractar-los d'obra.
- e) Inutilitzar deliberadament les dependències, els materials o els efectes de l'establiment o les pertinences d'altres persones causant danys d'escassa quantia, així com causar en els mateixos béns danys greus per negligència temerària.
- f) Introduir, fer sortir o posseir a l'establiment objectes que estiguin prohibits per les normes de règim interior.
- g) Organitzar o participar en jocs de sort, envit o atzar, que no estiguin permesos a l'establiment.
- h) La divulgació de notícies o dades falses, amb la intenció de menyscabar la bona marxa regimental de l'establiment.
- i) L'embriaguesa produïda per l'abús de begudes alcohòliques autoritzades que causi greu pertorbació a l'establiment o per aquelles que s'hagin aconseguit o elaborat de forma clandestina, així com l'ús de drogues tòxiques, substàncies psicotròpiques o estupefaents, llevat de prescripció facultativa.